

Konstitutionsutskottets betänkande 2021/22:KU21

Behandlingen av riksdagens skrivelser

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Konstitutionsutskottet konstaterar inledningsvis att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser sedan flera år tillbaka ger en mer utförlig redovisning av åtgärder vidtagna av regeringen och kan anses ge en korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. Utskottet ser positivt på denna utveckling men vill uppmärksamma regeringen på att ett utskott i år har påpekat brister i detta hänseende.

När det gäller riksdagsskrivelser på konstitutionsutskottets område redovisas tre tillkännagivanden som slutbehandlade. Utskottet gör när det gäller dessa ingen annan bedömning än regeringen.

När det gäller inte slutbehandlade riksdagsskrivelser noterar utskottet att en av dem gäller tillkännagivandet om tjänstemannaansvar. Utskottet har ingen invändning mot regeringens redovisning av tillkännagivandet som inte slutbehandlat, men avvaktar regeringens vidare beredning.

I fråga om tillkännagivanden inom övriga utskotts områden hänvisar utskottet till respektive utskotts yttranden över regeringens skrivelse respektive riksdagsstyrelsens redogörelse.

I betänkandet påminner konstitutionsutskottet om vad det tidigare uttalat om vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder med anledning av tillkännagivanden. När det gäller tidsåtgången för behandlingen av tillkännagivanden hänvisar utskottet till vad det tidigare anfört om att frågan om huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas. Utskottet kan vid årets genomgång konstatera att ett större antal tillkännagivanden som beslutats under tidigare mandatperioder kvarstår som inte slutbehandlade. För bedömning av om tidsåtgången är rimlig hänvisar konstitutionsutskottet till det som framförs av respektive utskott i sina yttranden över regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse.

I betänkandet finns ett särskilt yttrande (M, SD, KD).

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021.

Riksdagsstyrelsens redogörelse 2021/22:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund	6
Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden.....	8
Riksdagens skrivelser till regeringen	8
Skrivelsen m.m.	8
Yttranden från andra utskott.....	15
Tidigare behandling	20
Utskottets ställningstagande.....	26
Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen	28
Redogörelsen.....	28
Yttrande från utrikesutskottet.....	28
Tidigare behandling	29
Utskottets ställningstagande.....	29
Särskilt yttrande	30
Riksdagens skrivelser till regeringen, punkt 1 (M, SD, KD)	30
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	31
Skrivelse 2021/22:75.....	31
Redogörelse 2021/22:RS4.....	31
<i>Bilaga 2</i>	
Finansutskottets yttrande 2021/22:FiU3y	32
<i>Bilaga 3</i>	
Skatteutskottets yttrande 2021/22:SkU5y	56
<i>Bilaga 4</i>	
Justitieutskottets yttrande 2021/22:JuU5y	61
<i>Bilaga 5</i>	
Civilutskottets yttrande 2021/22:CU4y	77
<i>Bilaga 6</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2021/22:UU4y	80
<i>Bilaga 7</i>	
Försvarsutskottets yttrande 2021/22:FöU3y	94
<i>Bilaga 8</i>	
Socialförsäkringsutskottets yttrande 2021/22: SfU3y	97
<i>Bilaga 9</i>	
Socialutskottets yttrande 2021/22:SoU4y	103
<i>Bilaga 10</i>	
Kulturutskottets yttrande 2021/22:KrU5y	107
<i>Bilaga 11</i>	
Trafikutskottets yttrande 2021/22:TU3y	112
<i>Bilaga 12</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2021/22:MJU5y	138
<i>Bilaga 13</i>	
Näringsutskottets yttrande 2021/22:NU3y.....	142

Tabell

Tabell 1 Kungjorda grundförfattningar samt kungjorda grundförfattningar genom vilka EU-direktiv har genomförts under perioden 2001–20219

Tabell 2 Ännu inte slutbehandlade riksdagsskrivelser från olika riksmöten10

Tabell 3 Beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte11

Tabell 4 Slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2021/2212

Tabell 5 Tid sedan riksdagens beslut för inte slutbehandlade tillkännagivanden på konstitutionsutskottets område15

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagens skrivelser till regeringen

Riksdagen lägger skrivelse 2021/22:75 till handlingarna.

2. Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Riksdagen lägger redogörelse 2021/22:RS4 till handlingarna.

Stockholm den 9 juni 2022

På konstitutionsutskottets vägnar

Hans Ekström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Ekström (S), Marie Granlund (S), Lars Jilmstad (M), Per-Arne Håkansson (S), Per Schöldberg (C), Mia Sydow Mölleby (V), Ida Drougge (M), Fredrik Lindahl (SD), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Lars Andersson (SD), Camilla Hansén (MP), Erik Ottoson (M), Sofie Eriksson (S), Stefan Plath (SD), Ann-Sofie Alm (M) och Nina Lundström (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 överlämnades till riksdagen den 15 mars 2022.

Riksdagsstyrelsens redogörelse 2021/22:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen överlämnades till riksdagen den 18 februari 2022.

Kammaren beslutade den 16 mars respektive den 22 februari 2022 att hänvisa regeringens skrivelse respektive riksdagsstyrelsens redogörelse till konstitutionsutskottet för beredning.

Någon följdmotion har inte väckts med anledning av redogörelsen eller skrivelsen.

Konstitutionsutskottet beslutade den 22 mars 2022 att anmoda övriga utskott att senast den 3 maj 2022 yttra sig över regeringens skrivelse och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde. För utrikesutskottet gäller detta även riksdagsstyrelsens redogörelse.

Bakgrund

Sedan 1961 har regeringen lämnat redogörelser till riksdagen för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens olika beslut. Enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen (RO) ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Sedan slutet av 1990-talet har behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen (tidigare talmanskonferensen) redovisats för riksdagen. Riksdagsstyrelsen ska enligt tillägsbestämmelse 9.17.3 RO årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen.

Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2021.

I redogörelse 2021/22:RS4 redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till

styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen åtgärder av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari–31 december 2021.

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2021/22:75 till handlingarna.

Jämför det särskilda yttrandet (M, SD, KD).

Skrivelsen m.m.

Regelbeståndet

I årets skrivelse redovisas uppgifter om regelbeståndet per den 1 mars 2022 (s. 479 f.). Antalet gällande grundförfattningar var vid denna tidpunkt 4 459. Av dessa var 1 550 lagar. Motsvarande siffror var vid samma tidpunkt förra året 4 405, varav 1 533 lagar. Under 2021 kungjordes 1 344 grund- och ändringsförfattningar i Svensk författningssamling (SFS), jämfört med 1 306 under 2020, 1 318 under 2019, 2 122 under 2018, 1 347 under 2017, 1 376 under 2016 och 1 074 under 2015. Av de författningar som kungjordes 2021 var 155 grundförfattningar (36 lagar och 119 förordningar m.m.).

Antalet rubriker i myndigheternas regelförteckningar den 31 december 2021 har beräknats till ca 10 900. Det innebär ett ökat antal regelrubriker jämfört med året innan. Uppgifterna i myndigheternas regelförteckningar är emellertid något osäkra.

Andelen EU-relaterade författningar

Sedan flera år innehåller skrivelsen uppgifter om antalet kungjorda författningar och andelen kungjorda grundförfattningar genom vilka EU-direktiv har genomförts.

Under 2021 genomfördes EU-direktiv i 89 ändringsförfattningar (44 lagar och 45 förordningar) och 18 nya grundförfattningar (5 lagar och 13 förordningar).

Av tabell 1 nedan framgår att EU-direktiv genomfördes i en knapp femtedel av samtliga kungjorda grundförfattningar under perioden 2001–2021. När det gäller nya lagar som kungjordes under samma period hade cirka en fjärdedel av dessa sin grund i genomförande av EU-direktiv. Andelen kungjorda grundförfattningar som har sin grund i EU-direktiv har varierat kraftigt över åren. Från 2010 har dock andelen legat på en lägre nivå än åren dessförinnan.

Tabell 1 Kungjorda grundförfattningar samt kungjorda grundförfattningar genom vilka EU-direktiv har genomförts under perioden 2001–2021

År då författningarna kungjordes	Antal kungjorda grundförfattningar (varav lagar)	Antal kungjorda grundförfattningar vilka genomfört EU-direktiv (varav lagar)	Andel kungjorda grundförfattningar vilka genomfört EU- direktiv i procent (varav lagar)
2001	136 (37)	17 (3)	13 (8)
2002	129 (27)	20 (7)	16 (26)
2003	135 (41)	25 (11)	19 (27)
2004	136 (38)	37 (15)	27 (40)
2005	162 (42)	32 (14)	20 (33)
2006	178 (59)	85 (33)	48 (56)
2007	347 (28)	76 (12)	22 (43)
2008	160 (49)	48 (20)	30 (41)
2009	207 (52)	43 (8)	21 (15)
2010	189 (65)	22 (9)	12 (14)
2011	173 (32)	28 (14)	16 (44)
2012	118 (28)	10 (5)	9 (18)
2013	126 (36)	15 (7)	12 (19)
2014	126 (50)	13 (5)	10 (10)
2015	149 (39)	1 (0)	1 (0)
2016	185 (50)	35 (17)	19 (34)
2017	127 (32)	9 (6)	7 (19)
2018	210 (75)	27 (17)	13 (23)
2019	121 (29)	9 (5)	7 (17)
2020	126 (26)	11 (3)	9 (12)
2021	155 (36)	18 (5)	12 (14)
Totalt	3 395 (871)	581 (216)	17 (25)

Källa: Konstitutionsutskottets kansli genomgång av skrivelse 75 åren 2001/02–2021/22. Användbara data finns endast tillgängliga från 2001.

När det gäller ändringsförfattningarna, som inte redovisas i tabellen, kan det nämnas att antalet kungjorda ändringsförfattningar per år under perioden 2001–2021 i genomsnitt ligger något över 1 250. Den högsta noteringen infaller 2018 (1 912 kungjorda ändringsförfattningar) och den lägsta 2012 (883 kungjorda ändringsförfattningar). Andelen ändringsförfattningar genom vilka EU-direktiv genomförts uppgår under perioden 2001–2021 till strax under 7 procent med stora årliga variationer. Som exempel kan nämnas att andelen EU-relaterade ändringsförfattningar 2009 uppgick till drygt 15 procent 2009 för att året efter sjunka till drygt 3 procent. Under 2021 var andelen 7 procent (89 av 1 189 ändringsförfattningar).

Riksdagsskrivelserna

Regeringens redovisning är knuten till de skrivelser där riksdagen enligt 11 kap. 21 § riksdagsordningen meddelar regeringen sina beslut, t.ex. om lagar, anslag, bemyndiganden eller tillkännagivanden. Redovisningen tar upp

samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen i den årliga skrivelsen (skrivelse 75).

I skrivelsens avsnitt 3 finns ett kronologiskt register över de riksdagsskrivelser som redovisas i skrivelsen, antingen som slutbehandlade eller som inte slutbehandlade (s. 438 f.). Det totala antalet riksdagsskrivelser som redovisas är 660.

I följande tabell redogörs för hur många riksdagsskrivelser som redovisas som inte slutbehandlade.

Tabell 2 Ännu inte slutbehandlade riksdagsskrivelser från olika riksmöten

Riksmöte	Antal	Riksmöte	Antal
1999/2000	0	2011/12	2
2000/01	0	2012/13	3
2001/02	0	2013/14	4
2002/03	0	2014/15	10
2003/04	0	2015/16	20
2004/05	1	2016/17	28
2005/06	1	2017/18	51
2006/07	0	2018/19	40
2007/08	1	2019/20	43
2008/09	0	2020/21	105
2009/10	5	2021/22	30
2010/11	3		

Källa: Kronologiskt register i skrivelse 2021/22:75 s. 438 f.

När det gäller det pågående riksmötet 2021/22 omfattar redovisningen riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen fram till den 31 december 2021. Totalt redovisas 347 riksdagsskrivelser som inte slutbehandlade, vilket motsvarar 53 procent av samtliga redovisade riksdagsskrivelser. Drygt en tredjedel av dessa är från den föregående valperioden eller tidigare.

Uppföljning av tillkännagivanden 1991/92–2021/22

Som framgått avser vissa riksdagsskrivelser tillkännagivanden till regeringen. Hanteringen av tillkännagivanden var föremål för ett omfattande uppföljnings- och utvärderingsarbete av konstitutionsutskottet under våren 2006. Arbetet redovisades i en promemoria (bet. 2005/06:KU34 bil. 7). Från och med riksmötet 2010/11 följer konstitutionsutskottet årligen upp regeringens hantering av riksdagens tillkännagivanden till regeringen (bet. 2010/11:KU21). I det följande uppdateras uppföljningen med uppgifter från skrivelse 2021/22:75.

I tabell 3 nedan redovisas antalet beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte. Av tabellen framgår bl.a. att antalet beslutade tillkännagivanden ökade efter 2010 års val. Efter 2014 års val ökade antalet ytterligare. Från och med föregående riksmöte har en markant ökning skett.

Tabell 3 Beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte

1991/92	172
1992/93	189
1993/94	185
1994/95	136
1995/96	72
1996/97	101
1997/98	106
1998/99	77
1999/2000	87
2000/01	89
2001/02	119
2002/03	53
2003/04	64
2004/05	54
2005/06	96
2006/07	10
2007/08	11
2008/09	8
2009/10	13
2010/11	60
2011/12	52
2012/13	43
2013/14	56
2014/15	125
2015/16	103
2016/17	149
2017/18	153
2018/19	100
2019/20	98
2020/21	245
2021/22	214*

Källa: Niklas Bolin & Thomas Larue, Reparlamentariseringen av Sverige? Bruket av och betydelsen av riksdagens tillkännagivanden till regeringen, Statsvetenskaplig tidskrift, Årgång 118, 2016/3. Rapporter från utredningstjänsten – Beslutade tillkännagivanden.

* T.o.m. den 5 maj 2022.

I tabell 4 nedan redovisas antalet tillkännagivanden som regeringen årligen redovisat som slutbehandlade. I årets skrivelse redovisas behandlingen av ett markant ökat antal tillkännagivanden, 651 stycken. Andelen som redovisas som slutbehandlade är 20 procent. Den genomsnittliga tidsåtgången för slutbehandlande tillkännagivanden har ökat något jämfört med förra årets skrivelse. I tabellen redovisas också medianvärdet, som är mindre känsligt för eventuella extremvärden. Som framgår har även medianvärdet ökat jämfört med förra året.

Tabell 4 Slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2021/22

Regeringens skrivelse	Antal		Genomsnittlig tidsåtgång i dagar (median) ^a
	slutbehandlade tkg (totala antalet)	Andel slutbehandlade tkg i %	
Skr. 1995/96:15	151 (321)	50	412 (225)
Skr. 1996/97:15	85 (240)	35	477 (309)
Skr. 1997/98:75	174 (292) ^b	60	529 (305)
Skr. 1998/99:75	78 (202)	39	414 (186)
Skr. 1999/00:75	71 (208)	34	843 (450)
Skr. 2000/01:75	82 (221)	37	779 (404)
Skr. 2001/02:75	67 (232)	29	688 (476)
Skr. 2002/03:75	86 (267)	32	698 (318)
Skr. 2003/04:75	86 (247)	35	734 (456)
Skr. 2004/05:75	76 (223)	34	938 (659)
Skr. 2005/06:75	50 (196)	26	1 045 (998)
Skr. 2006/07:75	61 (242)	25	1 106 (581)
Skr. 2007/08:75	45 (187)	23	1 069 (736)
Skr. 2008/09:75	34 (146)	23	1 280 (1 030)
Skr. 2009/10:75	44 (122)	36	1 791 (1 597)
Skr. 2010/11:75	33 (98)	34	2 101 (1 784)
Skr. 2011/12:75	21 (125)	17	1 204 (455)
Skr. 2012/13:75	53 (155)	34	870 (454)
Skr. 2013/14:75	38 (142)	27	869 (680)
Skr. 2014/15:75	41 (176)	23	668 (462)
Skr. 2015/16:75	52 (260)	20	777 (328)
Skr. 2016/17:75	93 (319)	29	817 (638)
Skr. 2017/18:75	95 (404)	24	863 (645)
Skr. 2018/19:75	85 (447)	19	773 (666)
Skr. 2019/20:75	104 (475)	22	987 (831)
Skr. 2020/21:75	104 (482)	22	942 (831)
Skr. 2021/22:75	128 (651)	20	1059 (883)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.
Kommentar: I de fall brister i redogörelsen för skrivelserna har upptäckts (t.ex. som en följd av felaktig redovisning av slutbehandling av vissa tillkännagivanden) har dessa rättats i tabellen.
a: Här anges både medelvärde och medianvärde (det sistnämnda inom parentes). Tid för slutbehandling avser sista vidtagna åtgärd från regeringen som lett till slutbehandling.
b: Regeringens redogörelse under riksmötet 1997/98 avsåg övergångsvis 18 månader. Övriga riksmöten har regeringens redogörelse avsett 12 månader.

Nu aktuella riksdagsskrivelser inom konstitutionsutskottets område

Samtliga riksdagsskrivelser

I skrivelsen redovisas totalt 35 riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från konstitutionsutskottet (s. 455 f.). Flertalet riksdagsskrivelser är från 2020/21 och 2021/22. Av riksdagsskrivelserna redovisas 21 riksdagsskrivelser som slutbehandlade och 14 som inte slutbehandlade.

I de fall riksdagens beslut har avsett nya lagar eller lagändringar visar en genomgång att de SFS-nummer som anges i skrivelsen är korrekta.

När det gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2021 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse (bet. 2021/22:KU1) har alla fem riksdagsskrivelserna till regeringen (Statsrådsberedningen, Justitiedepartementet, Finansdepartementet, Kulturdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet) slutbehandlats genom att regleringsbrev beslutats i december 2021. Kulturdepartementet har även bl.a. beslutat om beställningsbemyndiganden när det gäller anslagen om stöd till politiska partier och mediestöd.

Riksdagsskrivelser med tillkännagivanden

I skrivelsen redovisas totalt 17 riksdagsskrivelser som avser tillkännagivanden. Av dessa redovisas 3 som slutbehandlade och 14 som inte slutbehandlade. När det gäller tillkännagivanden redovisas 3 som slutbehandlade i skrivelsen och 16 som inte slutbehandlade.

En riksdagsskrivelse kan omfatta flera tillkännagivanden, och riksdagsskrivelser som är redovisade som inte slutbehandlade kan innehålla enskilda tillkännagivanden som är redovisade som slutbehandlade.

Nedan redovisas de totalt 3 tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelsen. Därefter redovisas hur lång tid som gått sedan riksdagens beslut för de 16 tillkännagivanden som enligt skrivelsen ännu inte är slutbehandlade.

Slutbehandlade tillkännagivanden

Antiziganism, romsk inkludering och inrättande av ett romskt förvaltningsområde (bet. 2014/15:KU16 punkt 1, rskr. 2014/15:156)

I skrivelsen anges att regeringen har vidtagit ett flertal åtgärder mot antiziganism och för romsk inkludering. Åtgärderna har bl.a. omfattat uppdrag till Statens skolverk att öka kunskapen i skolan om de nationella minoriteterna med fokus på romer och att sprida läromedelsupplement om romsk kultur, språk, religion och historia (Ku2016/01673/DISK). Vidare har kommuner fått statsbidrag för att anställa romska brobyggare i skolan och inom socialtjänsten. Länsstyrelsen i Stockholms län har fått ett uppdrag att under 2020–2023 samordna, följa upp och genomföra insatser inom ramen för strategin för romsk inkludering samt sprida information om arbetet med romsk inkludering, bl.a. via webbplatsen minoritet.se. I uppdraget ingår att genomföra insatser för att öka kunskapen om romsk historia, romers nuvarande livsvillkor och ställning som nationell minoritet, genom exempelvis spridning av utbildningsmaterialet Antiziganismen i Sverige (Ku2019/02101). Som regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2022 har ytterligare åtgärder vidtagits inom ramen för strategin för romsk inkludering (prop. 2021/22:1 utg.omr. 1 avsnitt 11.3.5) och regeringens nationella plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott (utg.omr. 13 avsnitt 4.3.2). Det handlar bl.a. om åtgärder för att motverka diskriminering av romer på bostadsmarknaden (Ku2021/01125) och förbättrade förutsättningar för romska ungdomsorganisationers deltagande i samhällslivet (Ku2021/00657). I propositionen föreslog regeringen vidare att medel skulle tillföras för samordning och

uppföljning, statsstöd till kommuner och ytterligare insatser inom ramen för strategins temaområden: utbildning, arbete, bostad, hälsa, social omsorg och trygghet, kultur och språk samt civilsamhällets organisering. Åtgärden var en del av Sveriges åtaganden som presenterades på Malmö internationella forum för hågkomst av Förintelsen och bekämpande av antisemitism i oktober 2021. Mot denna bakgrund ansåg regeringen i propositionen att tillkännagivandet var tillgodosett och slutbehandlat (utg.omr. 1 avsnitt 11.5.2 s. 82 f.). Regeringen framhöll dock att avsikten är att fortsätta arbetet mot antiziganism och för romsk inkludering.

Introduktionsutbildning för statsanställda (bet. 2017/18:KU37 punkt 9, rskr. 2017/18:230)

I skrivelsen anges att Tillitsdelegationen den 24 juni 2020 redovisade betänkandet En gemensam utbildning inom statsförvaltningen (SOU 2020:40). Betänkandet har remissbehandlats. I budgetpropositionen för 2022 anger regeringen att den, efter beaktande av remissinstansernas synpunkter, avsåg att ge Statskontoret i uppdrag att utarbeta och förvalta en elektronisk introduktionsutbildning som ska tillhandahållas för nyanställda vid myndigheter under regeringen (prop. 2021/22:1 utg.omr. 2 avsnitt 4.5.1). Regeringen beslutade den 10 februari 2022 att ge Statskontoret ett sådant uppdrag (Fi2018/01688, Fi2020/02978 och Fi2022/00504).

Utredning om krigsdelegationen (bet. 2018/19:KU30 punkt 34, rskr. 2018/19:216)

I skrivelsen anges att regeringen den 30 september 2021 beslutade att ge en parlamentarisk kommitté i uppdrag att analysera och överväga den fråga som tillkännagivandet avser (dir. 2021:80). Kommittén ska redovisa sitt uppdrag senast den 15 november 2023.

Inte slutbehandlade tillkännagivanden

I skrivelsen redovisas 16 tillkännagivanden som inte slutbehandlade. I tabellen nedan redovisas hur lång tid som gått sedan riksdagens beslut om respektive tillkännagivande.

Tabell 5 Tid sedan riksdagens beslut för inte slutbehandlade tillkännagivanden på konstitutionsutskottets område

Tillkännagivande	Datum för beslut	Tidsåtgång:* år (dagar)
2013/14:KU30 p.4	2014-03-05	8 (2 927)
2015/16:KU4 p.4	2016-02-03	6 (2 227)
2015/16:KU4 p.5	2016-02-03	6 (2 227)
2015/16:KU14 p.4	2016-04-21	6 (2 149)
2016/17:KU23 p.5	2017-06-07	5 (1 737)
2016/17:KU23 p.8	2017-06-07	5 (1 737)
2016/17:KU23 p.11	2017-06-07	5 (1 737)
2016/17:KU30 p.13	2017-06-20	5 (1 724)
2017/18:KU38 p.10	2018-01-31	4 (1 499)
2017/18:KU32 p.1	2018-01-31	4 (1 499)
2017/18:KU33 p.17	2018-04-11	4 (1 429)
2017/18:KU37 p.8	2018-04-18	4 (1 422)
2018/19:KU28 p.4	2019-05-15	3 (1 030)
2018/19:KU27 p.14	2019-06-18	3 (996)
2019/20:KU3 p.1	2019-11-20	2 (841)
2021/22:KU6 p.4	2021-12-15	85

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av skr. 2021/22:75. * Avser tiden mellan datum för riksdagens beslut om respektive tillkännagivande och regeringens beslut om skrivelse 2021/22:75. Antal år avrundat.

Av tabellen framgår att en fjärdedel av tillkännagivandena har beslutats under den innevarande valperioden. Det äldsta inte slutbehandlade tillkännagivandet beslutades 2014.

Yttranden från andra utskott

I detta avsnitt redovisas främst uttalanden av en generell karaktär. För utskottens bedömningar av enskilda tillkännagivanden m.m. hänvisas till utskottens yttranden.

Finansutskottet

Finansutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalande (yttr. 2021/22:FiU3y).

Utskottet välkomnar regeringens återrapporering både i budgetpropositionen och i andra relevanta propositioner. Därigenom kan utskotten ta ställning till regeringens återrapporering i ett lämpligt sammanhang.

I förra årets yttrande anförde finansutskottet att det finns starka skäl att också i fortsättningen följa upp de bemyndiganden som riksdagen ger regeringen, en uppfattning som konstitutionsutskottet delade (yttr. 2020/21:FiU2y, bet. 2020/21:KU21 s. 28). Finansutskottet vidhåller sin uppfattning.

Skatteutskottet

I sitt yttrande uttalar sig Skatteutskottet om fyra tillkännagivanden (yttr. 2021/22:SkU5y). Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna.

Justitieutskottet

Justitieutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalanden (yttr. 2021/22:JuU5y).

När det gäller riksdagsskrivelser som fortfarande är under beredning ligger utskottets huvudsakliga kritik i att många äldre tillkännagivanden, flera från så långt tillbaka som riksdagsåret 2014/15, fortfarande inte är slutbehandlade. Det är enligt utskottets mening anmärkningsvärt att regeringen inte har vidtagit fler åtgärder med anledning av dessa tillkännagivanden.

Utskottet finner det även anmärkningsvärt att regeringen när det gäller vissa av de äldre ärendena inte på ett tillfredsställande sätt redovisar när tillkännagivandena beräknas vara slutbehandlade.

I yttrandet finns fyra avvikande meningar (S, M, C, V, KD, L, MP).

Civilutskottet

Civilutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalanden (yttr. 2021/22:CU4y).

Utskottet är medvetet om att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är beroende av tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som krävs. Utskottet vill dock, i likhet med tidigare år, understryka vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser. Utskottet noterar samtidigt med tillfredsställelse att regeringen i skrivelsen redovisar en bedömning av när de äldsta tillkännagivandena (från riksmötena 2014/15, 2015/16 och 2016/17) kan bli slutbehandlade.

Utrikesutskottet

Utrikesutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalanden (yttr. 2021/22:UU4y).

När det gäller riksdagsskrivelse 2020/21:338 uppmärksammar utskottet att riksdagens beslut i ärendet omfattar ett tillkännagivande om ett ministerråd för infrastruktur och transport inom ramen för det nordiska samarbetet (skr. 2020/21:90, redog. 2020/21:NR1, bet. 2020/21:UU4). Utskottet ser med viss förvåning att det av regeringens skrivelse inte framgår att riksdagen beslutat om ett tillkännagivande till regeringen inom ramen för ärendet. Utskottet saknar i regeringens skrivelse dels en kvittering av riksdagens tillkännagivande i denna fråga, dels en redovisning av regeringens överväganden och eventuella åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivande. En sådan redovisning är avgörande för att utskottet ska kunna bedöma i vilken mån

tillkännagivandet kan anses vara tillgodosett eller regeringens bevekelsegrunder för att inte agera i enlighet med tillkännagivandet. Eftersom utskottet saknar underlag för dessa bedömningar kan utskottet inte heller dela regeringens uppfattning att riksdagsskrivelse 2020/21:338 kan anses vara slutbehandlad. Utskottet anser att regeringen skyndsamt bör återkomma i frågan.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, V, MP).

Försvarsutskottet

Försvarsutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalanden (yttr. 2021/22:FöU3y).

Tillkännagivandet om miljöprovning av övnings- och skjutfält riktades till regeringen i november 2015 och regeringen redovisar att handläggning fortfarande pågår av tre provningsärenden som inkommit under 2013, 2014 och 2015. Utskottet vill ånyo betona att snabb och effektiv handläggning enligt åldersprincipen borde ha resulterat i att regeringen efter mer än sju år skulle ha kunnat avgöra dessa ärenden genom slutliga beslut. Utskottet betonar vikten av att ärendena avgörs så snart som möjligt och att principerna om snabbhet och effektivitet är viktiga både för dessa ärenden och motsvarande provningsärenden framöver.

I Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 har regeringen inte inkluderat punkten om mål för det civila försvaret, eller vilka åtgärder i fråga om mål för det civila försvaret som regeringen vidtagit (skr. 2021/22:75). Inte heller i skrivelsen som avsåg åtgärder under 2020 fick riksdagen någon redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av riksdagens beslut (skr. 2020/21:75). Utskottet anförde våren 2021 att man inte delade regeringens bedömning att punkten om mål för det civila försvaret var slutbehandlad. Utskottet påminde om att regeringen har i uppdrag att redovisa hur behandlingen av ärendet svarar upp mot innehållet i riksdagens beslut om mål för det civila försvaret. Utskottet vill liksom tidigare understryka att många åtgärder krävs från regeringens sida för att öka riksdagens möjlighet att följa upp och uttala sig om måloppfyllelse av målet för det civila försvaret. Eftersom verksamheten för det civila försvaret bedrivs av många olika aktörer på central, regional och lokal nivå bedömer utskottet att höga krav ställs på välfungerande planering, samordning och uppföljning för att verksamheten ska utföras effektivt. Även regeringen har framhållit detta. Utskottet utgick från att sektorsspecifika mål och bedömningskriterier eller resultatindikatorer skulle tas fram för dessa syften. Utskottet står fast vid bedömningen att det krävs åtgärder för att säkerställa att avsedd effekt uppnås och att offentliga medel används effektivt. I ett omvärldsläge där såväl internationell fred och säkerhet som den europeiska säkerhetsordningen hotas blir det än mer angeläget att påminna om regeringens uppdrag att redovisa hur behandlingen av ärendet svarar upp mot målen för det civila försvaret.

Socialförsäkringsutskottet

Socialförsäkringsutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalanden (yttr. 2021/22:SfU3y).

Utskottet vill inledningsvis peka på att regeringen i flera fall varit långsam med att behandla tillkännagivanden i ett antal ärenden. Även när det gäller övriga tillkännagivanden som ännu inte är slutbehandlade vore det önskvärt att regeringen anger en närmare plan för den fortsatta behandlingen och när regeringen avser att slutbehandla punkterna.

När det gäller den del av riksdagens skrivelse 2020/21:412 som handlar om krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd anger regeringen i sin skrivelse att den avser att tillsätta en utredning med uppdraget att utreda de frågor som tillkännagivandet avser. Utskottet kan konstatera att tillkännagivandet anger ett införande i utlänningslagen med ett ikraftträdande den 1 juli 2022. Utskottet vill med anledning av den bristfälliga information som ges i skrivelsen påminna om den konstitutionella praxis som vuxit fram.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, V, MP).

Socialutskottet

Socialutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalanden (yttr. 2021/22:SoU4y).

Antalet tillkännagivanden som beslutats av riksdagen med anledning av socialutskottets betänkanden har ökat de senaste åren. Utskottet har därför viss förståelse för att många tillkännagivanden inom socialutskottets beredningsområde ännu inte är slutbehandlade. Enligt utskottet är det dock viktigt att regeringen redovisar skälen till varför enskilda tillkännagivanden inte är slutbehandlade samt en tidsplan för när de beräknas kunna slutbehandlas. Detta gäller särskilt de tillkännagivanden som riksdagen beslutade för mer än tre år sedan. Utskottet vill således, liksom i föregående års yttrande (yttr. 2020/21:SoU8y), betona vikten av att riksdagen får information om hur regeringen planerar att tillgodose riksdagens tillkännagivanden och hur tidsplanen ser ut för de planerade åtgärderna.

Kulturutskottet

Kulturutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalanden (yttr. 2021/22:KrU5y).

Utskottet vill åter betona vikten av att regeringen behandlar riksdagskrivelser med tillkännagivanden skyndsamt och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut (se bl.a. yttr. 2017/18:KrU2y, yttr. 2018/19:KrU2y och yttr. 2020/21:KrU5y). Ansträngningar bör göras för att undvika onödig tidsåtgång i behandlingen och det är viktigt att regeringen utförligt redogör för orsakerna i de fall det blir fördröjningar i ärendenas behandling.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V).

Trafikutskottet

Trafikutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalanden (yttr. 2021/22:TU3y).

Utskottet kan liksom tidigare år konstatera att regeringen lämnar utförliga redogörelser för sin behandling av riksdagens tillkännagivanden. Utskottet noterar även att redogörelserna främst innehåller information om vidtagna åtgärder. I vissa fall finns även en redogörelse för den fortsatta beredningen av ett ärende, liksom när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat. Utskottet vill, liksom förra året, understryka vikten av att regeringen i möjligaste mån redovisar planerade åtgärder och när ett tillkännagivande kan antas vara slutbehandlat. Utskottet noterar att redogörelserna för samtliga tillkännagivanden innehåller uppdateringar i förhållande till förra årets skrivelse. Utskottet ser positivt på detta och förutsätter att regeringen även fortsättningsvis förser riksdagen med uppdaterad och tillräcklig information för att kunna följa regeringens hantering av de ännu inte slutbehandlade tillkännagivandena.

Utskottet konstaterar att det finns ett antal tillkännagivanden som har beretts under lång tid, varav många sträcker sig tillbaka till början av förra mandatperioden. Utskottet är medvetet om att handläggningstiden kan bero på tillkännagivandets innehåll men anser likväl, liksom förra året, att regeringens senfärdighet när det gäller hanteringen av många av de tillkännagivanden som en majoritet i riksdagen ställt sig bakom är otillfredsställande inte minst mot bakgrund av det parlamentariska läget. Flertalet av de tillkännagivanden som är under fortsatt beredning avser förändringar som påverkar infrastruktur av stor betydelse för Sveriges invånare och företagens konkurrenskraft. Det är därför mycket angeläget att regeringen agerar snabbare och respekterar de majoritetsbeslut som riksdagen har fattat i dessa frågor.

Miljö- och jordbruksutskottet

Miljö- och jordbruksutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalanden (yttr. 2021/22: MJU5y).

Utskottet konstaterar även detta år att det inom utskottets beredningsområde finns ett betydande antal tillkännagivanden som fortfarande inte är slutbehandlade. Som utskottet har framfört tidigare år är utskottet väl medvetet om att riksdagens uppmaningar till regeringen, beroende på tillkännagivandets omfattning, kan innebära betydande arbete för att regeringen ska kunna vidta de åtgärder som krävs. Utskottet är även väl medvetet om att Regeringskansliets resurser är begränsade, och utskottet har därför förståelse för att regeringens åtgärder kan ta tid.

Utskottet tycker dock att det är anmärkningsvärt att så många tillkännagivanden, av vilka flera är äldre än tio år, fortfarande inte slutbehandlats och att regeringen i flera fall inte heller lämnar någon uppskattning om när tillkännagivandena kommer att slutbehandlas.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP).

Näringsutskottet

Näringsutskottet gör i sitt yttrande bl.a. följande uttalanden (yttr. 2021/22:NU3y).

Utskottet vill åter påminna om betydelsen av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser med den skyndsamhet som krävs och gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Utskottet noterar att riksdagen fattade beslut om det äldsta, ännu inte slutbehandlade, tillkännagivandet inom utskottets beredningsområde våren 2018. Utskottet förutsätter att regeringen fortsätter arbetet med att bereda samtliga ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, SD, C).

Tidigare behandling

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12:KU21). En mer utförlig redogörelse för utskottets tidigare ställningstaganden finns t.ex. i betänkande 2014/15:KU21 (s. 16 f.). En redogörelse finns också i konstitutionsutskottets yttrande 2015/16:KU7y till utbildningsutskottet och i betänkande 2015/16:KU21.

Utskottets ställningstagande våren 2017

I betänkande 2016/17:KU21 gjorde utskottet ett antal generella påpekanden (s. 36 f.):

Konstitutionsutskottet har tidigare välkomnat att regeringen tydligt redovisar när den behandlar ett tillkännagivande i t.ex. budgetpropositionen. Vissa utskott, t.ex. justitieutskottet och näringsutskottet, tar i sina yttranden till konstitutionsutskottet om den nu aktuella skrivelse 75 upp frågor där regeringen hänvisar till behandlingen i en tidigare framlagd proposition. Det kan gälla både ej slutbehandlade och slutbehandlade tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill framhålla att det är angeläget att regeringen är tydlig i den aktuella propositionen huruvida den anser att ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte med det som redovisas och föreslås. Utskotten ges därmed en möjlighet att reagera i samband med att regeringen gör sin bedömning. Frågan kan därmed behandlas i sitt sakliga sammanhang. Lämpligen kan berört utskott således redovisa sin syn i samband med att regeringen i t.ex. budgetpropositionen redovisar sin behandling av ett tillkännagivande. Om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar bör den, inför framtagandet av skrivelse 75, kunna utgå från

att riksdagen inte har invändningar mot den hantering som redovisats. Det finns dock inget formellt hinder mot att ett utskott som av något skäl inte uppmärksammat regeringens redovisning återkommer i samband med behandlingen av skrivelse 75.

I vissa fall kan regeringens återrapportering av ett tillkännagivande delas upp i en formell del, t.ex. att en regeringsstrategi har beslutats, och en mer politisk del, innehållet i strategin. I en fördjupad analys av vissa tillkännagivanden är båda perspektiven relevanta och kan beaktas av utskotten när de ska bedöma om ett tillkännagivande anses vara slutbehandlat eller inte. Yttrandet från trafikutskottet illustrerar detta. Trafikutskottet har inget att invända mot regeringens formella redogörelse; däremot har trafikutskottet synpunkter på innehållet i regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden om bl.a. en luftfartsstrategi. Distinktionen kan förstås som att regeringen anser att den har uppfyllt ett tillkännagivande genom att t.ex. komma med ett förslag inom ett område, medan innehållet i förslaget inte motsvarar det som utskottet har förordat i tillkännagivandet. Det kan dock vara svårt att avgöra var gränsen mellan formell återrapportering och ett politiskt innehåll går.

Riksdagen kan genom ett tillkännagivande ha uppmanat regeringen att tillsätta en utredning. Om regeringen då tillsätter en utredning i linje med vad som begärs i tillkännagivandet är tillkännagivandet tillgodosett och kan anses slutbehandlat. Det krävs således inte att regeringen återkommer med ett förslag till riksdagen om t.ex. ändring av en lag, om tillkännagivandet endast kräver att en utredning ska tillsättas.

Det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt. Det står ett utskott fritt att i sitt ställningstagande till återrapporteringen förtydliga sig och bedöma om kompletterande åtgärder behöver vidtas. Samtidigt bör naturligtvis ett utskott i ett förslag till tillkännagivande från början uttrycka sig så tydligt som möjligt när det gäller vilka åtgärder som förväntas av regeringen.

Yttrandena i vissa delar från trafikutskottet (om lastbilar med en bruttovikt på 74 ton) och civilutskottet (riktvärden för trafikbuller) belyser ett resonemang om tillkännagivanden och relationen mellan riksdagen och regeringen som konstitutionsutskottet förde i behandlingen av förra årets skrivelse 75 (bet. 2015/16:KU21 s. 32 f.). Utskottet redovisade vissa bestämmelser i regeringsformen om normgivningsmakten som är en del av det regelverk som garanterar att riksdagens uppfattning i en viss fråga får genomslag. Även om de formella möjligheter som bestämmelserna medför inte används frekvent är blotta förekomsten av dem central. Genom de formella möjligheter som bestämmelserna ger riksdagen har regeringen skäl att handla så att den tillmötesgår riksdagens önskemål, utan att riksdagen faktiskt använder bestämmelserna.

Under rubriken Ej slutbehandlade tillkännagivanden angavs följande:

När det gäller ej slutbehandlade tillkännagivanden har utskottet tidigare anført att det, även om det inte är omöjligt att tillkännagivanden har fått en mer krävande karaktär än tidigare, borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34). Konstitutionsutskottet har uttalat att elva år inte kan anses vara en acceptabel tidsåtgång för behandlingen av ett tillkännagivande. Utskottet har också anført att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling (bet. 2014/15:KU21 s. 28). Det bör inte, har utskottet påpekat, förekomma att

tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30).

Utskottet vill framhålla vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder. Därigenom får utskotten ett underlag för sin beredning av ärenden, t.ex. motioner, som rör åtgärder inom det aktuella området.

Det borde, har utskottet påpekat tidigare, höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år. Utskottet har förståelse för att det kan ta tid för regeringen att vidta åtgärder för att behandla frågor i tillkännagivanden som kräver omfattande beredning. Som utskottet tidigare har anfört är handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. Regeringen har dock att fullödigt redovisa olika åtgärder som vidtas, eller planeras att vidtas, under den tid som tillkännagivandet ännu inte bedöms vara slutbehandlat.

I de fall där det har gått förhållandevis kort tid från att tillkännagivandet gjordes tills skrivelse 75 beslutades av regeringen kan det vara naturligt att redovisningen är kortfattad, samtidigt som regeringen naturligtvis förväntas agera skyndsamt. Det går inte att sätta en tidsgräns för alla tillkännagivanden. Det är förståeligt att det kan vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande åtgärder när det gäller tillkännagivanden som beslutats på hösten före avlämnandet av skrivelse 75. Om ett tillkännagivande som är högst ett år gammalt innebär omfattande åtgärder och rör en komplicerad materia kan det vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande genomförda åtgärder. För tillkännagivanden som är äldre än ett år torde en avsaknad av åtgärder innebära att man kan säga att regeringen i alla fall inte har agerat skyndsamt.

Skrivelse 75 fyller många värdefulla syften. Ett exempel är att skrivelse 75 ger ett utskott en möjlighet att reagera om det anser att redovisningen av behandlingen av ej slutbehandlade tillkännagivanden är för kortfattad och om utskottet anser att regeringen bör vidta fler åtgärder. Sådana synpunkter kan också vara värdefulla för regeringen som har att återkomma till riksdagen i fråga om alla ej slutbehandlade tillkännagivanden. Regeringen har möjlighet att återkomma till riksdagen i frågan i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse innan skrivelse 75 avlämnas nästa gång. Ytterligare en möjlighet för regeringen är enligt 6 kap. 18 § riksdagsordningen att lämna information till riksdagen muntligen genom ett statsråd vid ett sammanträde med kammaren. I den följande skrivelse 75 ska regeringen redovisa vilka åtgärder som vidtagits, t.ex. i vilka propositioner tillkännagivandet behandlats, även om frågan redan har behandlats i sak i riksdagen.

När det gäller de fall som tagits upp i utskottens yttranden om ej slutbehandlade tillkännagivanden förutsätter konstitutionsutskottet att regeringen beaktar utskottens uttalanden. Det innebär att regeringen bör vidta åtgärder skyndsamt och återkomma till riksdagen så snabbt som möjligt. Den mer formella redovisningen sker i nästa års skrivelse 75 där regeringen ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits. Som utskottet anfört kan det finnas skäl för regeringen att återkomma till riksdagen i de aktuella frågorna före det.

Under rubriken Slutbehandlade tillkännagivanden angavs följande:

Regeringen redovisar i skrivelse 75 huruvida den anser att tillkännagivandena är slutbehandlade eller ej. Den konstitutionella praxis som har vuxit fram i fråga om tillkännagivanden innebär att utgångspunkten bör

vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Tillkännagivanden är dock inte rättsligt bindande, och om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta inom den eventuella tidsgräns som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör redovisas.

Det har förekommit att regeringen i skrivelse 75 har redovisat att ett tillkännagivande är slutredovisat och att berört utskott och konstitutionsutskottet har ansett att så inte är fallet. Regeringen har då återkommit till riksdagen i en proposition och den påföljande skrivelse 75 och redovisat tillkännagivandet på nytt och också eventuella ytterligare åtgärder.

Vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat varierar naturligtvis. Har riksdagen endast begärt en utredning kan det räcka med att en utredning tillsätts, men om riksdagen har begärt förslag krävs normalt att förslag läggs fram av regeringen för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Normalt kan ett tillkännagivande anses slutbehandlat först när det är tillgodosett. I vissa fall kan det dock vara relevant med en distinktion huruvida ett tillkännagivande är tillgodosett eller inte, även om regeringen anser att det är slutbehandlat. Man kan således tänka sig fall där ett tillkännagivande skulle kunna anses vara slutbehandlat utan att vara tillgodosett, eftersom regeringen inte har vidtagit åtgärder så att intentionerna med tillkännagivandet har tillgodosetts. Ett exempel är behandlingen av ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag som kriminaliserar s.k. eftersupning (bet. 2010/11:SoU8 s. 47 f.). Av redovisningen i skrivelse 2016/17:75 s. 9 följer att regeringen, efter utredning och remissbehandling, inte avser att återkomma med något sådant förslag. Regeringen anger att tillkännagivandet är slutbehandlat. I detta fall skulle man kunna säga att avsikten med tillkännagivandet inte är tillgodosedd, men tillkännagivandet kan ändå vara slutbehandlat.

Även om utgångspunkten är att tillkännagivanden bör tillgodoses av regeringen kan regeringen göra en annan bedömning än riksdagen i en sakfråga och har således rätt att inte följa ett tillkännagivande, helt eller delvis. Det är, som utskottet påpekat ovan, viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt.

Om regeringen tydligt meddelar riksdagen, t.ex. i budgetpropositionen, att den inte avser att tillgodose ett tillkännagivande och skälen för detta, ges riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens ställningstagande. Utfallet kan t.ex. bli att riksdagen inte har några invändningar mot regeringens bedömning eller att riksdagen vidhåller sin ursprungliga uppfattning. Regeringen har att beakta riksdagens ställningstagande i den fortsatta beredningen.

En övergripande beskrivning av hur tillkännagivanden bör hanteras är följande.

- Utgångspunkten är att regeringen ska följa tillkännagivanden.
- Om regeringen gör en annan bedömning än riksdagen ska regeringen meddela det.
- Regeringen har rätt att föra fram uppfattningen att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.
- Riksdagen kan acceptera att tillkännagivandet är slutbehandlat.
- Ett utskott och riksdagen kan dock göra en annan bedömning än regeringen och vidhålla sin uppfattning i sak.
- Utskottet och riksdagen kan då säga att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

- Det är utskottet och riksdagen som inom ramen för sin behandling tolkar om tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.
- Om riksdagen har uttalat att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat, ska regeringen återkomma till riksdagen med redovisning av ytterligare åtgärder eller med att regeringen vidhåller sin uppfattning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande våren 2018

I betänkande 2017/18:KU21 gjorde utskottet ett antal ytterligare påpekanden (s. 42 f.):

Utskottet välkomnar regeringens vilja att redovisa vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden så tidigt som möjligt, men vill samtidigt framhålla att det inte var utskottets avsikt i betänkande 2016/17:KU21 att tillkännagivanden skulle redovisas i propositioner och skrivelser som behandlar en sakfråga som inte är direkt knuten till tillkännagivandet.

När det gäller regeringens budgetproposition vill utskottet framhålla att den inbegriper politikens inriktning inom i stort sett samtliga områden och att tillkännagivanden därför får anses behandlade i sitt sakliga sammanhang när de behandlas i en budgetproposition. Utskottet välkomnar därför att regeringen i budgetpropositionen för 2018 har redovisat vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden i större utsträckning än tidigare år och också redovisar sin bedömning av om tillkännagivandet är slutbehandlat eller inte.

I yttrandet från trafikutskottet uppmärksammas att i fall där riksdagen har beslutat om ett nytt tillkännagivande, där det redan finns ett likalydande tillkännagivande, har regeringen i vissa fall redovisat det ursprungliga tillkännagivandet som slutbehandlat och i vissa fall som ej slutbehandlat, dvs. att det bereds vidare. Eftersom regeringens hantering således skiljer sig åt från fall till fall vill konstitutionsutskottet framhålla att det är rimligt för att säkerställa transparens i regeringens behandling av tillkännagivanden att de ursprungliga tillkännagivandena fortsatt redovisas som ej slutbehandlade. Det blir på så sätt tydligare när ett tillkännagivande först beslutades och de åtgärder som vidtagits från regeringens sida därefter.

Avslutningsvis vill utskottet påminna om sitt påpekande förra året om att det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet (bet. 2016/17:KU21 s. 41). För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt, som utskottet framhöll förra året. Utskottet vill således framhålla att vad som begärs i ett tillkännagivande bör uttryckligen framgå av det aktuella utskottets ställningstagande. Även om utskottet föreslår att en motion helt ska bifallas bör det som utskottet vill ska framföras till regeringen framgå av utskottets ställningstagande. Därmed blir det tydligt både för riksdag och regering vad utskottet anser att regeringen bör göra. Det hindrar inte att regeringen använder sig av hela motionstexten för att få en mer fullödlig förståelse av de överväganden som föranlett tillkännagivandet.

Utskottets ställningstagande våren 2019

I betänkande 2018/19:KU21 gjorde utskottet följande påpekanden (s. 33 f.):

När det gäller riksdagsskrivelser som rör riksdagens budgetbeslut har utrikesutskottet, socialförsäkringsutskottet och näringsutskottet framfört

vissa synpunkter. Socialförsäkringsutskottet och näringsutskottet anser det olyckligt att regeringen i sin redogörelse anger en riksdagsskrivelse som rör riksdagens budgetbeslut som slutbehandlad med hänvisning till ett regleringsbrev som beslutades i december när riksdagsskrivelsen var fullt ut genomförd först senare under våren 2019, genom ändring i regleringsbrev respektive genom ändring i förordning. Utrikesutskottet uppmärksammar att en riksdagsskrivelse som rör riksdagens budgetbeslut har redovisats som slutbehandlad med regleringsbrev i december fast samtliga anslagsvillkor vid tiden för yttrandet ännu inte hade beslutats av regeringen. Liknande exempel finns även på konstitutionsutskottets område.

Det är riksdagen som beslutar om statens budget och anslagen får inte användas på annat sätt än riksdagen har bestämt. Utskottet vill framhålla att riksdagsskrivelser som rör riksdagens budgetbeslut inte per automatik kan avskrivnas med regleringsbrev i december. En bedömning behöver göras i varje enskilt fall. Inte förrän alla delar av budgetbeslutet är genomförda kan riksdagsskrivelsen ses som slutbehandlad. Av regeringens redogörelse bör då också framgå vad som ligger till grund för att riksdagsskrivelsen anses slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande hösten 2020

I betänkande 2020/21:KU2 gjorde utskottet följande påpekanden (s. 29 f.):

Ett flertal av utskotten uppmärksammar vikten av att regeringen undviker onödig tidsåtgång i sin behandling av tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill i detta sammanhang framhålla vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt och gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas.

Utskottets ställningstagande våren 2021

I betänkande 2020/21:KU21 gjorde utskottet följande påpekanden (s. 27 f.):

Flera utskott påtalar också vikten av att regeringen redovisar när ett tillkännagivande kan komma att slutbehandlas. Några utskott välkomnar att regeringen i skrivelsen i högre grad redovisar när ett tillkännagivande bedöms kunna slutbehandlas. Andra utskott påtalar brister i regeringens redovisning i detta hänseende. Utskottet vill påminna om tidigare uttalanden om vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder (bet. 2016/17:KU21). Sådana redogörelser ger riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens åtgärder med anledning av tillkännagivanden.

Finansutskottet välkomnar i sitt yttrande regeringens redovisning med anledning av bemyndiganden, inte minst eftersom bemyndiganden ger regeringen rätt att vidta åtgärder – t.ex. ikläda staten ekonomiska förpliktelser – som regeringen inte hade kunnat vidta utan riksdagens beslut. Konstitutionsutskottet delar det som uttrycks av finansutskottet om vikten av att regeringen redovisar även åtgärder med anledning av bemyndiganden.

I justitieutskottets yttrande ifrågasätts att regeringen anser att tillkännagivanden är slutbehandlade trots att de åtgärder som vidtagits inte kan anses tillgodose det som riksdagen efterfrågar. Konstitutionsutskottet

har tidigare uttalat att det inte kan sägas vara konstitutionellt fel av regeringen att i skrivelsen göra bedömningen att vissa tillkännagivanden är slutbehandlade även om de inte skulle vara tillgodosedda. Det kan dock förutsättas vara ovanligt att så sker eftersom utgångspunkten är att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande (bet. 2016/17:KU21).

Vidare lyfts bl.a. frågan om när ett tillkännagivande kan anses vara slutbehandlat i justitieutskottets yttrande. Utskottet framhåller att tillkännagivanden som efterfrågar utredningsinsatser från regeringen inte kan anses vara slutbehandlade förrän utredningen är klar, bl.a. eftersom en utredning kan läggas ned. Konstitutionsutskottet uttalade i betänkandet 2016/17:KU21 att vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat naturligtvis varierar. Har riksdagen endast begärt en utredning kan det räcka med att en utredning tillsätts, men om riksdagen har begärt förslag krävs normalt att förslag läggs fram av regeringen för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Utskottet vill påminna om vikten av att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det som efterfrågas i tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt (bet. 2016/17:KU21). Vad som begärs i ett tillkännagivande bör uttryckligen framgå av det aktuella utskottets ställningstagande. Även om utskottet föreslår att en motion helt ska bifallas bör det som utskottet vill ska framföras till regeringen framgå av utskottets ställningstagande. Därmed blir det tydligt för både riksdagen och regeringen vad utskottet anser att regeringen bör göra (bet. 2017/18:KU21).

Utskottets ställningstagande

När det gäller regeringens skrivelse om riksdagens skrivelser till regeringen konstaterar konstitutionsutskottet inledningsvis att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser sedan flera år tillbaka ger en mer utförlig redovisning av åtgärder vidtagna av regeringen och kan anses ge en korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. Utskottet ser positivt på denna utveckling. Utskottet vill dock uppmärksamma regeringen på att ett utskott i år har påpekat brister i detta hänseende.

Utskottet har gjort en genomgång av riksdagsskrivelser på konstitutionsutskottets område i redogörelsen, både slutbehandlade och inte slutbehandlade. När det gäller slutbehandlade riksdagsskrivelser noterar utskottet att tre av dem avser tillkännagivanden. Utskottet gör när det gäller dessa ingen annan bedömning än regeringen.

När det gäller inte slutbehandlade riksdagsskrivelser noterar utskottet att en av dem gäller tillkännagivandet om tjänstemannaansvar. I tillkännagivandet begärdes en översyn av lagstiftningen om tjänstefel med inriktningen att det straffbara området skulle utvidgas (bet. 2017/18:KU37 p. 8, rskr. 2017/18:229–230). Av regeringens redovisning framgår att regeringen fattade beslut om kommittédirektiv i maj 2020. Enligt direktiven skulle utredningen överväga och ta ställning till om det straffrättsliga ansvaret för tjänstefel borde utvidgas. Uppdraget redovisades i februari 2022 genom betänkandet En skärpt syn på brott mot journalister och utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner (SOU 2022:2). I betänkandet föreslogs inga ändringar i det straffrättsliga

ansvaret för tjänstefel. Betänkandet har remitterats och remisstiden löpte ut den 18 maj 2022. Utskottet har ingen invändning mot regeringens redovisning av tillkännagivandet som inte slutbehandlat, men avvaktar regeringens vidare beredning.

När det gäller riksdagsskrivelser på andra utskotts områden framhåller flera utskott i sina yttranden till konstitutionsutskottet vikten av att regeringen är skyndsam i sin behandling av riksdagens tillkännagivanden och undviker onödig tidsåtgång. Konstitutionsutskottet har tidigare framhållit vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt. Utskottet har också anfört att frågan om huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas. Utskottet kan vid årets genomgång konstatera att ett större antal tillkännagivanden som beslutats under tidigare mandatperioder kvarstår som inte slutbehandlade. För bedömning av om tidsåtgången är rimlig hänvisar konstitutionsutskottet till det som framförs av respektive utskott i sina yttranden över redogörelsen.

Flera utskott påtalar också vikten av att regeringen redovisar när ett tillkännagivande kan komma att slutbehandlas. Några utskott välkomnar att regeringen i skrivelsen i högre grad redovisar när ett tillkännagivande bedöms kunna slutbehandlas. Andra utskott påtalar brister i regeringens redovisning i detta hänseende. Utskottet vill påminna om sina tidigare uttalanden om vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder (bet. 2016/17:KU21). Sådana redogörelser ger riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens åtgärder med anledning av tillkännagivanden.

I några yttranden lyfts frågan om när ett tillkännagivande kan anses vara slutbehandlat. Konstitutionsutskottet uttalade i betänkandet 2016/17:KU21 att vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat av naturliga skäl varierar. Har riksdagen endast begärt en utredning kan det räcka med att en utredning tillsätts, men om riksdagen har begärt förslag krävs normalt att förslag läggs fram av regeringen för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Utskottet påminde om vikten av att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det som efterfrågas i tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt. Vad som begärs i ett tillkännagivande bör uttryckligen framgå av det aktuella utskottets ställningstagande. Även om utskottet föreslår att en motion helt ska bifallas bör det som utskottet vill ska framföras till regeringen framgå av utskottets ställningstagande. Därmed blir det tydligt för både riksdagen och regeringen vad utskottet anser att regeringen bör göra (bet. 2017/18:KU21).

Vidare konstateras att utskotten i sina yttranden i vissa fall har gjort en annan bedömning än regeringen av huruvida ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte. Konstitutionsutskottet gör inte någon egen bedömning av de aktuella fallen utan hänvisar till vad som anförts av respektive utskott i deras yttranden. Som tidigare framhållits av konstitutionsutskottet ska

regeringen i de fall ett utskott i ett yttrande har anfört att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat återkomma till riksdagen med sin redovisning och bedömning.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelse 2021/22:RS4 till handlingarna.

Redogörelsen

Sedan 2012 redovisar riksdagsstyrelsen behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen i en redogörelse till riksdagen. I årets redogörelse redovisas totalt tio riksdagsskrivelser från riksmötet 2017/18 och senare (redog. 2021/22:RS4).

En av riksdagsskrivelserna som innehåller ett tillkännagivande redovisas som slutbehandlad. Den gäller en utredning om budgetpropositionens lämnande och provisorisk budget. Tre av riksdagsskrivelserna som innehåller ett tillkännagivande redovisas som inte slutbehandlade. De gäller en översyn av bestämmelserna om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter, en översyn av Riksdagens ombudsmän (JO) samt en uppföljning av riksdagens arbete under Coronapandemin.

Slutbehandlade tillkännagivanden

När det gäller tillkännagivandet om en utredning om budgetpropositionens lämnande och provisorisk budget anges att riksdagsstyrelsen i juni 2019 beslutade att en parlamentariskt sammansatt kommitté skulle göra en översyn av vissa frågor som gäller riksdagens arbete (bet. 2018/19:KU30 punkt 19, rskr. 2018/19:215). I översynen ingick bl.a. att se över tidpunkten för när budgetpropositionen lämnas och reglerna om provisorisk budget. Uppdraget redovisades i september 2020 i betänkandet 2019 års riksdagsöversyn (2020/21:URF1). Riksdagsstyrelsen beslutade i maj 2021 om framställningen 2019 års riksdagsöversyn (framst. 2020/21:RS5). Konstitutionsutskottet föreslog att riksdagen skulle anta riksdagsstyrelsens förslag om när budgetpropositionen senast ska lämnas efter ett val till riksdagen och om provisorisk budget (bet. 2021/22:KU3). Riksdagen biföll utskottets förslag den 17 november 2021 (rskr. 2021/22:34), och lagändringar trädde i kraft den 1 januari 2022.

Yttrande från utrikesutskottet

Utrikesutskottet gör i sitt yttrande bl.a. två reflektioner med anledning av riksdagsstyrelsens redogörelse (yttr. 2021/22:UU4y).

Den första gäller riksdagsskrivelse 2020/21:342 om Interparlamentariska unionen (IPU) där utskottet delar riksdagsstyrelsens bedömning att skrivelsen kan anses vara slutbehandlad. Samtidigt vill utskottet påminna om vad det tidigare uttryckt i fråga om riksdagsstyrelsens behandling av IPU-redogörelsen inklusive riksdagsstyrelsens möjlighet att överlämna det betänkande som skrivelsen avser till den svenska IPU-delegationen (2020/21:UU6y). En sådan formell återkoppling skulle enligt utskottet kunna främja den integrering av delegationens arbete och riksdagens övriga verksamhet som är motivet bakom riksdagens årliga behandling av IPU-redogörelsen.

Den andra av utskottets reflektioner gäller skrivelse 2020/21:91 som behandlar regeringens budgetproposition 2021/22:1 utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, där utskottet likaså delar riksdagsstyrelsens bedömning att skrivelsen kan anses vara slutbehandlad. Utskottet noterar med uppskattning att även riksdagsstyrelsen har meddelats riksdagens beslut om utgiftsområdet genom en skrivelse, vilken också redovisats för riksdagen i riksdagsstyrelsens redogörelse för behandlingen av riksdagsskrivelser. Meddelande om beslut genom en skrivelse ställs således såväl till regeringen och Riksrevisionen som till riksdagsstyrelsen, vilka samtliga tre är del i verkställandet av riksdagens beslut om utgiftsområde 7. Att även riksdagsstyrelsen meddelas riksdagens beslut, i linje med utskottets resonemang i yttrande 2020/21:UU6y, anser utskottet bidrar till tydlighet i styr- och ansvarskedjan.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet noterade i förra årets betänkande två iakttagelser som framhållits i utrikesutskottets yttrande med anledning av riksdagsstyrelsens redogörelse (bet. 2020/21:KU21).

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet noterar utrikesutskottets reflexion kring dess betänkande med IPU-redogörelsen. Konstitutionsutskottet gör inte någon egen bedömning i frågan utan förutsätter att den uppmärksammas och övervägs vidare av riksdagsstyrelsen. När det gäller riksdagsskrivelserna på konstitutionsutskottets område har utskottet inte några invändningar mot redogörelsen. Härutöver kan utskottet notera att riksdagsstyrelsen valt att inte slutredovisa vissa riksdagsskrivelser i avvaktan på riksdagens beslut. Utskottet vill med anledning av detta peka på att det finns utrymme för riksdagsstyrelsen att slutredovisa en riksdagsskrivelse utan att riksdagen tagit ställning till den åtgärd som ligger till grund för slutredovisningen.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Särskilt yttrande

Riksdagens skrivelser till regeringen, punkt 1 (M, SD, KD)

Lars Jilmstad (M), Ida Drougge (M), Fredrik Lindahl (SD), Tuve Skånberg (KD), Lars Andersson (SD), Erik Ottoson (M), Stefan Plath (SD) och Ann-Sofie Alm (M) anför:

Den 19 april 2018 beslutade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om ett modernare och tydligare tjänstemannaansvar genom ett utvidgat straffansvar för tjänstefel (bet. 2017/18:KU37 s. 33 f.). Det bör noteras att riksdagen i och med dess beslut biföll motion 2017/18:3119.

Den 14 maj 2020 beslutade regeringen kommittédirektiv Ett förstärkt straffrättsligt skydd för vissa samhällsnyttiga funktioner och några andra straffrättsliga frågor (dir. 2020:54). Enligt direktiven skulle utredningen överväga och ta ställning till om det straffrättsliga ansvaret för tjänstefel bör utvidgas och vid behov lämna nödvändiga författningsförslag. I september 2020 kallade konstitutionsutskottet Justitiedepartementet till sig för att säkerställa att regeringen avsåg att genomföra tillkännagivandet. Det besked regeringen gav var att så skulle ske och att det inte fanns anledning till oro.

Genom tilläggsdirektiv som beslutades den 17 juni 2021 förlängdes utredningstiden till senast den 17 januari 2022. Uppdraget redovisades slutligen den 2 februari 2022 genom betänkandet En skärpt syn på brott mot journalister och utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner (SOU 2022:2). I betänkandet föreslogs inga ändringar i det straffrättsliga ansvaret för tjänstefel, varvid regeringen nu inte har någon reell möjlighet att i närtid införa ett modernare och tydligare tjänstemannaansvar genom ett utvidgat straffansvar för tjänstefel. Betänkandet har remitterats och remisstiden löpte ut den 18 maj 2022.

Vi har ingen invändning mot regeringens redovisning av tillkännagivandet som inte slutbehandlat. Regeringen bör dock påminnas om att i de fall regeringen inte avser att tillgodose tillkännagivandet bör detta meddelas riksdagen. I det fall regeringen avser att tillgodose tillkännagivandet bör regeringen skyndsamt vidta åtgärder för att kunna göra så. Fyra år har redan gått sedan riksdagens tillkännagivande 2018.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2021/22:75

Regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021.

Redogörelse 2021/22:RS4

Redogörelse 2021/22:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

BILAGA 2

Finansutskottets yttrande 2021/22:FiU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 22 mars 2022 att anmoda övriga utskott att senast den 3 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Det har inte väckts några följd-motioner med anledning av skrivelsen.

Finansutskottet yttrar sig över de riksdagsskrivelser som avser finansutskottets betänkanden. Vidare redovisar finansutskottet vissa uppgifter om regeringens redogörelser om tillkännagivanden i budgetpropositionerna.

Utskottets överväganden

Skrivelsen och vissa kompletterande uppgifter

Regeringen ska enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Skrivelse 2021/22:75 avser riksdagsskrivelser från 2021 och äldre riksdagsskrivelser som tidigare inte har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Den avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under tiden den 1 januari–31 december 2021. För att underlätta för riksdagsutskotten att få en så aktuell bild som möjligt vid sitt utvärderings- och uppföljningsarbete har redovisningen fått omfatta även vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens utgång, anför regeringen.

Sammanlagt uppgår antalet riksdagsskrivelser med anledning av finansutskottets betänkanden som redovisas i skrivelsen till 118 stycken. Över hälften av dessa, 66 stycken, härrör från riksmötet 2020/21 och 24 stycken från riksmötet 2021/22. Den äldsta riksdagsskrivelsen som rapporteras är från riksmötet 2007/08.

I följande tabell visas antalet redovisade riksdagsskrivelser per utskott i skrivelse 2021/22:75.

Tabell 1 Antal redovisade riksdagsskrivelser per utskott

Utskott	Antal	Procentuell
	riksdagsskrivelser	andel
Finansutskottet	118	18 %
Justitieutskottet	97	15 %
Socialutskottet	64	10 %
Miljö- och jordbruksutskottet	58	9 %
Näringsutskottet	45	7 %
Civilutskottet	42	6 %
Trafikutskottet	37	6 %
Konstitutionsutskottet	35	5 %
Skatteutskottet	32	5 %
Utbildningsutskottet	29	4 %
Socialförsäkringsutskottet	28	4 %
Försvarsutskottet	22	3 %
Kulturutskottet	17	3 %
Arbetsmarknadsutskottet	16	2 %
Utrikesutskottet	13	2 %
Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet	6	1 %
Totalt	659	100%

Källa: Genomgång av det utskottsindelade registret i skr. 2021/22:75 s. 455–478. Antalet redovisade riksdagsskrivelser i skrivelsen är 660, varav en riksdagsskrivelse (rskr. 2020/21:397, s. 4 i skrivelsen) avser ett yrkande om misstroendeförklaring och således inte avser något betänkande.

Av tabellen framgår att finansutskottet är det utskott vars betänkanden lett till flest redovisade riksdagsskrivelser i skrivelsen. 18 procent av riksdags-skrivelserna rör betänkanden från finansutskottet. Ett betänkande kan leda till flera riksdagsskrivelser om flera departement ska vidta åtgärder med anledning av riksdagens beslut (enligt 11 kap. 23 § riksdagsordningen ska, om ett riksdagsbeslut kräver verkställighet, det organ som ska verkställa beslutet underrättas genom en riksdagsskrivelse). Detta är särskilt tydligt när riksdagen beslutar om ändringar av statens budget. Finansutskottet bereder ärenden om ändringar av statens budget, som alltså kan höra till flera olika departement. Över 40 av riksdagsskrivelserna som härrör från betänkanden från finansutskottet gäller ändringsbudgetar och har skickats till andra departement än Finansdepartementet. Därutöver har Finansdepartementet mottagit 18 riksdagsskrivelser om ändringsbudget (dvs. bland de 659 riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden som totalt redovisas i skrivelse 75).

Av de 118 riksdagsskrivelser som avser betänkanden från finansutskottet redovisas 84 som slutbehandlade och 34 som ej slutbehandlade. De vanligaste motiven till att riksdagsskrivelserna redovisas som slutbehandlade är att lagar utfärdats i enlighet med riksdagens beslut och att regleringsbrev beslutats med anledning av riksdagens beslut om ändringar i statens budget. Bland motiven för att redovisa riksdagsskrivelser som ej slutbehandlade är att riksdagens budgetbeslut inte redovisas som slutbehandlade förrän efter att årsredovisningen för staten lämnats till riksdagen i april varje år.

Riksdagsskrivelser som redovisar lagar som utfärdats och regleringsbrev som beslutats behandlas inte ytterligare i det följande.

I flera fall hänvisas i skrivelse 75 till att regeringen i olika propositioner, bl.a. budgetpropositionen, har redovisat sin behandling av tillkännagivanden. Före budgetpropositionen för 2017 förekom bara redovisningar av enstaka tillkännagivanden i budgetpropositionerna. I följande tabell visas hur många tillkännagivanden som har behandlats i de sex senaste budgetpropositionerna. Uppgifterna avser samtliga volymer i budgetpropositionerna.

Tabell 2 Behandlingen i budgetpropositionerna för 2017–2022 av tillkännagivanden

BP	Totalt	Slutbehandlade		Ej		Procent
				slutbehandlade	slutbehandlade	
BP22	100	62		38		62 %
BP21	81	36		45		44 %
BP20	126	67		59		53 %
BP19	67	24		43		36 %
BP18	111	48		63		43 %
BP17	44	25		19		57 %
Totalt	529	262		267		50 %

Källa: Genomgång av budgetpropositionerna.

Av tabellen framgår att regeringen numera mer regelmässigt redovisar behandlingen av tillkännagivanden i budgetpropositionen. Andelen som redovisades som slutbehandlade i budgetpropositionen för 2022 (BP22) var 62 procent.

I de följande redovisas inledningsvis 14 riksdagsbeslut, främst tillkännagivanden, med anledning av regeringens förslag om extra ändringsbudgetar (dvs. utöver vårandringsbudgeten och höständringsbudgeten) och i andra frågor som rör pandemin. Av dessa beslut redovisar regeringen att 8 stycken är slutbehandlade och 6 ej slutbehandlade.

Därefter redovisas 27 övriga riksdagsskrivelser av intresse (nr 15–41). Av dessa är 10 slutbehandlade och 17 ej slutbehandlade.

Beslut med anledning av extra ändringsbudgetar

1 Utvärdering av stöd till näringslivet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Proposition 2019/20:181 Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU61, Utvärdering av stöd till näringslivet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen skyndsamt och fortlöpande bör granska stödåtgärdernas sammanlagda påverkan på företagen och återkomma till riksdagen med förslag på åtgärder som särskilt stärker de enskilda näringsidkarnas möjligheter att överbygga konsekvenserna av

covid-19 (bet. 2019/20:FiU61 s. 20 f.). Regeringen föreslog i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) att ett nytt ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare vars nettoomsättning minskat i större omfattning till följd av spridningen av covid-19 skulle införas. Stödet är en av de åtgärder som regeringen vidtagit i enlighet med riksdagens tillkännagivande. Regeringen beslutade den 17 december 2020 om regleringsbrev för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys). I regleringsbrevet ges myndigheten i uppdrag att påbörja en strukturerad uppföljning och utvärdering av stödets sammanlagda effekter på företagen. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 december 2022. En första delredovisning av uppdraget lämnades den 1 juni 2021, vilket har redovisats för riksdagen i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.7). En andra delredovisning lämnades den 27 december 2021. Tillväxtanalys redovisar i denna bl.a. att företagsstorlek i sig inte påverkar företags möjlighet att få stöd men att det på branschnivå kan finnas vissa skillnader. Exempelvis tycks reglerna för stöd till korttidsarbete ha passat tillverkningsindustrin särskilt väl jämfört med andra branscher. En tredje delredovisning ska lämnas senast den 1 juni 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

2 Arlandas framtid (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Proposition 2019/20:187 Extra ändringsbudget för 2020 – Ersättning till riskgrupper, kapitalinsatser i statligt ägda företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU62, e) om Arlandas framtid.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om Arlandas framtid (bet. 2019/20:FiU62 s. 17). Regeringskansliet gav under 2021 en s.k. bokstavsutredare i uppdrag att bl.a. beskriva och redovisa åtgärder för att säkra nödvändig kapacitet vid Arlanda flygplats vid en avveckling av Bromma flygplats. Bokstavsutredaren redovisade sitt uppdrag i promemorian Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet (Ds 2021:25). Promemorian remitterades i september 2021 med en remisstid till den 20 december 2021. Vidare gav Regeringskansliet den 15 februari 2022 en s.k. bokstavsutredare i uppdrag att ta fram en plan för utveckling och utökning av Arlanda flygplats, inklusive miljötillstånd, för att säkra tillräcklig flygkapacitet i Stockholmsområdet baserat på tillförlitliga prognoser. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

3 Regelverket för korttidspermitteringar (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU38, punkt 1 om regelverket för korttidspermitteringar.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör se över reglerna om korttidspermittering för att underlätta för företag inom hårt drabbade branscher (bet. 2020/21:FiU38 s. 5 f.). Den 10 juni 2021 beslutade regeringen om Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur, idrott och civilsamhälle samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:208). I propositionen lämnades bl.a. förslag till lagstiftning som innebär att det förstärkta stödet vid korttidsarbete som gällde under perioden december 2020–juni 2021 förlängdes med ytterligare tre månader t.o.m. september samma år. Med beaktande av bl.a. tillkännagivandet föreslogs en ny s.k. jämförelsemånad under förlängningen av stödet. Genom att bestämma en ny jämförelsemånad har större hänsyn kunnat tas till arbetsgivare med säsongsberoende verksamheter (prop. 2020/21:208 s. 17). Den 23 september 2021 tillsatte regeringen en kommitté som ska se över stödet vid korttidsarbete (dir. 2021:79). Kommittén ska bl.a. se över om det går att förenkla regelverket och göra det mer flexibelt. Vid kommitténs utvärdering av stödet ska betydelsen för olika branscher och för arbetsgivare som bedriver säsongsberoende verksamhet beaktas. Kommittén ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 30 november 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

4 Krisstöden för enskilda näringsidkare (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU38, punkt 2 om krisstöden för enskilda näringsidkare.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör åtgärda vissa brister i befintliga krisstöd för enskilda näringsidkare (bet. 2020/21:FiU38 s. 6). Regeringen har beslutat om förordningen (2021:143) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för augusti 2020–september 2021. Av förordningen framgår att omsättningsstöd även kan beviljas till enskilda näringsidkare som har fått arbetslöshetsersättning. Vidare har det införts en möjlighet till alternativ jämförelseperiod för de enskilda näringsidkare som var föräldralediga eller sjukskrivna under 2019. Åtgärderna redovisades i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 6.7) och regeringen bedömde att tillkännagivandet är slutbehandlat genom de åtgärder som vidtagits. Punkten är slutbehandlad.

5 Sänkta kostnader för anstånd med skatteinbetalning (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU40, punkt 2 om sänkta kostnader för anstånd med skatteinbetalning.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag om att sänka den årliga sammantagna räntekostnaden för anstånd med skatteinbetalningar (bet. 2020/21:FiU40 s. 18 f.). Den 1 april 2021 beslutade regeringen om

propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:166). I propositionen lämnas förslag om att nivån på anståndsavgiften ska sänkas från 0,2 procent till 0,1 procent på beviljat anståndsbelopp per kalendermånad. Regeringen ansåg att tillkännagivandet därmed var slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

6 Stöd till civilsamhället (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU43, punkt 2 om stöd till civilsamhället.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett stöd som bättre når fram till det breda civilsamhället (bet. 2020/21:FiU43 s. 16). Efter förslag i propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:84, bet. 2020/21:FiU43, rskr. 2020/21:204), propositionen Vårändringsbudget för 2021 (prop. 2020/21:99, bet. 2020/21:FiU21, rskr. 2020/21:385) och propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur, idrott och civilsamhälle samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:208, bet. 2020/21:FiU52, rskr. 2020/21:420) har medel tillförts för stöd till civilsamhällets organisationer för arbete med människor i socialt särskilt utsatta situationer, utsatta barn, våldsutsatta kvinnor och hbtqi-personer m.fl. I budgetpropositionen för 2022 lämnade regeringen förslag om ytterligare stöd till civilsamhället som innebar tillskott till anslagen 13:1 Stöd till idrotten, 13:3 Stöd till friluftorganisationer och 14:1 Bidrag till folkbildningen (se prop. 2021/22:1 utg.omr. 17 avsnitten 16.8 och 17.6). I propositionen bedömde regeringen att tillkännagivandet mot denna bakgrund var tillgodosett och slutbehandlat (se volym 1 a avsnitt 6.7 s. 123 f). Punkten är slutbehandlad.

7 Möjlighet att vidta vissa marknadsföringsåtgärder med bibehållen arbetslöshetsersättning (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU41, punkt 2 om möjlighet att vidta vissa marknadsföringsåtgärder med bibehållen arbetslöshetsersättning.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen skyndsamt bör möjliggöra för enskilda näringsidkare att med bibehållen arbetslöshetsersättning vidta vissa marknadsföringsåtgärder. Regeringen har genom en ändring i förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring beslutat att en företagare med bibehållen arbetslöshetsersättning kan vidta marknadsföringsåtgärder om dessa endast syftar till att senare kunna återuppta verksamheten. Regeringens ställningstagande har redovisats och tillkännagivandet ansetts slutbehandlat i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 s. 124). Punkten är slutbehandlad.

8 Rätt till arbetslöshetsersättning i samband med verksamhet i begränsad omfattning (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU41, punkt 3 om rätt till arbetslöshetsersättning i samband med verksamhet i begränsad omfattning.

Riksdagen har tillkännagett det som utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör se över reglerna om enskilda näringsidkares rätt till arbetslöshetsersättning i samband med verksamhet i begränsad omfattning (bet. 2020/21:FiU41 s. 14). Ärendet bereds inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

9 Garantistöd till kultur och idrott med anledning av coronaviruset omfattning (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU44, punkt 2 om garantistöd till kultur och idrott med anledning av coronaviruset.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag om ett garantistöd till kultur och idrott (bet. 2020/21:FiU44 s. 13 f.). Efter förslag i propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:166, bet. 2020/21:FiU49, rskr. 2020/21:251) fördes det upp ett nytt anslag 1:28 Evenemangsstöd på statens budget inom utgiftsområde 24 Näringsliv för stöd till evenemang som planerats men inte kunnat genomföras eller begränsats i stor utsträckning till följd av spridningen av covid-19. Därtill tillfördes medel till anslagen 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete och 13:1 Stöd till idrotten inom utgiftsområde 17 Kultur, medier och trossamfund och fritid i syfte att stödja kulturaktörer och idrottsverksamheter. Regeringen har beslutat om förordningen (2021:816) om statligt stöd för vissa planerade evenemang som inte kunnat genomföras med anledning av begränsningar som beslutats för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19. Förordningen trädde i kraft den 10 augusti 2021 och omfattar arrangörer och deras underleverantörer. Mot denna bakgrund ansåg regeringen i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 volym 1 a avsnitt 6.7 s. 124 f.) att tillkännagivandet var tillgodosett och slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

10 Ändringar i statens budget för 2021 – Stöd till äldreomsorgen med anledning av coronaviruset (budgetbeslut, delvis ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ, betänkande 2020/21:FiU46. Stöd till äldreomsorgen med anledning av coronaviruset.

Om ändringar i statens budget för 2021 – Stöd till äldreomsorgen med anledning av coronaviruset a) (ändrade ramar och anslag):

Den 27 maj 2021 beslutade regeringen att ge Socialstyrelsen i uppdrag att fördela statsbidrag till regionerna för utökad läkarkompetens i äldreomsorgen, fördela och betala ut prestationsbaserade medel i syfte att minska andelen

timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre, fördela och betala ut prestationsbaserade medel till kommuner som utökat bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden samt administrera och betala ut statsbidrag till kommunerna för att öka specialistundersköterskekompetens om vård och omsorg om äldre och vård och omsorg om personer med demenssjukdom. Uppdragen ska redovisas senast den 31 oktober 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

Om ändringar i statens budget för 2021 – Stöd till äldreomsorgen med anledning av coronaviruset b) (beställningsbemyndiganden):

Den 29 april 2021 beslutade regeringen om ändring av regleringsbrev för budgetåret 2021 i fråga om anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet. Punkten är slutbehandlad.

11 Förbättrat stöd till företag med anledning av coronapandemins konsekvenser (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU27 Förbättrat stöd till företag med anledning av pandemins konsekvenser.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen ska vidta åtgärder för förbättrat stöd till företag som drabbas av pandemins konsekvenser. Regeringen har beslutat om en ändring i förordningen (2021:126) om omställningsstöd för augusti 2020–september 2021. Genom ändringen tillkom lönekostnader i förteckningen över fasta kostnader och försäljningsprovisioner beaktas som ytterligare en rörlig kostnadspost vid beräkning av täckningsbidraget. De nya bestämmelserna tillämpas på stödperioder fr.o.m. maj 2021. Regeringen har redovisat de vidtagna åtgärderna och slutbehandlat tillkännagivandet i budgetpropositionen för 2022 (se prop. 2021/22:1 avsnitt 6.7). Punkten är slutbehandlad.

12 Krisstödet till företag som fått stöd från Statens kulturråd under pandemin (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU52, punkt 3 om krisstödet till företag som fått stöd från Statens kulturråd under pandemin.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den skyndsamt bör se över reglerna om krisstöd till de företag som fått stöd från Statens kulturråd under pandemin. Regeringen har beslutat om en ändring i förordningen (2021:126) om omställningsstöd för augusti 2020–september 2021. Ändringen innebär att det inte längre är ett krav att ett företag först uttömmar möjligheterna till andra alternativa stöd innan det kan söka omställningsstöd. Detta gör det möjligt för företag att välja att söka omställningsstöd framför andra stöd i de fall omställningsstödet är mer förmånligt. De nya bestämmelserna tillämpas på stödperioder fr.o.m. maj 2021. Regeringen har bedömt att den vidtagna åtgärden tillgodoser riksdagens tillkännagivande och att tillkännagivandet är slutbehandlat när det gäller den aktuella punkten (se prop. 2021/22:1, avsnitt 6.7). Punkten är slutbehandlad.

13 Stöd vid korttidsarbete för säsongsvaryerande verksamhet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU52, punkt 4 om stöd vid korttidsarbete för säsongsvaryerande verksamhet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om flexibiliteten i regelverket för stöd vid korttidsarbete för säsongsvaryerande verksamhet (bet. 2020/21:FiU52 s. 26). Den 23 september 2021 tillsatte regeringen en kommitté som ska se över stödet vid korttidsarbete. Kommittén ska bl.a. analysera om regelverket kan förenklas och göras mer flexibelt (dir. 2021:79). Kommittén ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 30 november 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

14 Krisstödet till enskilda näringsidkare som varit sjukskrivna eller föräldralediga (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2020/21:FiU52, punkt 2 om krisstödet till enskilda näringsidkare som varit sjukskrivna eller föräldralediga.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör se över reglerna om krisstöd till enskilda näringsidkare som varit sjukskrivna eller föräldralediga (bet. 2020/21:FiU52 s. 23). Regeringen beslutade den 1 juli 2021 om ändring i förordningen (2021:143) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för augusti 2020–juni 2021 och den 3 november 2021 om ändring i förordningen (2021:143) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare för augusti 2020–september 2021 (förordningen är namnändrad). Förordningsändringen som beslutades den 1 juli 2021 möjliggjorde för enskilda näringsidkare som fått föräldrapenning eller sjukpenning under sammanlagt mer än 25 procent av antalet kalenderdagar under referensperioden 2019 att i stället tillämpa motsvarande månader 2018 (alternativ referensperiod). Denna ändring avsåg stödperioderna mars 2021–september 2021. Förordningsändringen som beslutades den 3 november 2021 innebär att den bestämmelsen även skulle gälla för stödperioderna augusti 2020–februari 2021 och att ansökningsperioden för de sistnämnda stödperioderna öppnades på nytt. Punkten är slutbehandlad.

Riksdagsskrivelser med anledning av övriga betänkanden från finansutskottet

I det följande redovisas riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från finansutskottet som inte har rört extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset. Av de 19 tillkännagivanden som redovisas i skrivelsen och som behandlas här är 8 slutbehandlade och 11 ej slutbehandlade. Vidare redovisas 9 andra riksdagsbeslut om garantier m.m., varav 2 är slutbehandlade och 7 ej slutbehandlade. Redovisningen är kronologisk med den äldsta riksdagsskrivelsen, från riksmötet 2007/08, först.

15 Låneram för civila flygutvecklingsprojekt (låneram, ej slutbehandlat)

Proposition 2007/08:1, Tilläggsbudget 2, betänkande 2007/08:FiU11, punkt 9 om låneram för civila flygutvecklingsprojekt.

Diskussioner har ägt rum sedan 2007 med Saab AB och Volvo Aero Corporation (Volvo Aero) om statlig delfinansiering för utveckling av eventuella ytterligare civila flygindustriprojekt med miljöinriktning, bl.a. inom ramen för Airbussamarbetet. Regeringen gav den 3 juli 2008 i uppdrag åt Riksgäldskontoret att förhandla med Volvo Aero i syfte att uppnå förslag till ett avtal med företaget om delfinansiering av företagets utvecklingsinvesteringar i flygmotorprojektet Trent XWB. Sedan Riksgäldskontoret i mars 2009 överlämnat ett sådant förslag anmälde har regeringen den 18 januari 2010 ärendet till Europeiska kommissionen för prövning enligt unionsbestämmelserna om statsstöd. Sedan kommissionen godkänt förslaget gav regeringen den 3 mars 2011 i uppdrag åt Riksgäldskontoret att för statens del teckna avtal med Volvo Aero om Trent XWB. Efter en ansökan från Volvo Aero uppdrog regeringen den 26 maj 2011 åt Riksgäldskontoret att förhandla med Volvo Aero i syfte att uppnå förslag till ett avtal med företaget om delfinansiering av företagets utvecklingsinvesteringar i flygmotorprojektet Pratt and Whitney PW1100G, men Volvo Aero drog tillbaka sin ansökan. I fråga om royaltylånet för flygmotorprojektet GENx angav Riksgäldskontoret i en skrivelse till regeringen daterad den 23 september 2011 att lånesumman bör återbetalas delvis, detta sedan Volvo Aero meddelat sin avsikt att ingå avtal med General Electric om förändringar i bolagens ansvarsfördelning i projektet. Europeiska kommissionen anförde i en skrivelse den 21 september 2011 att de föreslagna förändringarna är i linje med villkoren i kommissionens beslut. Regeringen gav i uppdrag åt Riksgäldskontoret att ingå tilläggsavtal med Volvo Aero i huvudsaklig överensstämmelse med innehållet i det förslag som Riksgäldskontoret överlämnade den 23 september 2011 vad gällde GENx. Volvo Aero återbetalade 103,6 miljoner kronor i slutet av oktober 2011. Volvo Aero uppgick hösten 2012 i den brittiska koncernen GKN Aerospace (GKN). I maj 2018 skickade GKN en förfrågan till Riksgäldskontoret om att lösa avtalet om royaltylånet för GENx. I en skrivelse till regeringen daterad den 25 juni 2020 hemställde GKN om att regeringen skulle godta en ändring av avtalet om royaltylånet i fråga om storleken på den royalty som GKN kvartalsvis betalar till Riksgäldskontoret. I juni 2021 återkallade GKN skriftligen denna hemställan. Fortsatta diskussioner förs med det berörda företaget. Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

16 Svenska statens fortsatta ägande i SAS AB (bemyndigande, ej slutbehandlat)

Proposition 2009/10:121, betänkande 2009/10:FiU35, punkt 3 om svenska statens fortsatta ägande i SAS AB när det gäller a), b) och c).

Regeringen har ett bemyndigande att vid lämplig tidpunkt minska ägandet i SAS AB. Den 13 oktober 2016 sålde svenska staten 13,8 miljoner stamaktier i SAS AB för sammanlagt 213,9 miljoner kronor. Genom försäljningen minskade svenska statens ägarandel från ca 21,4 procent till ca 17,2 procent av stamaktierna. Försäljningen genomfördes tillsammans med norska staten. Tillsammans sålde staterna 23 miljoner stamaktier motsvarande ca 7 procent av det totala antalet stamaktier i SAS AB. Efter försäljningen ägde svenska staten 56,7 miljoner stamaktier i SAS AB. SAS AB genomförde under 2017 en företrädesemission där svenska staten inte tecknade aktier. Genom utspädning minskade därmed statens ägarandel till 14,8 procent av stamaktierna i bolaget. I juni 2020 bemyndigades regeringen att för statens räkning förvärva aktier eller andelar eller vidta andra liknande åtgärder som syftar till att rekapitalisera SAS AB med ett belopp om högst 5 miljarder kronor och inom denna ram öka statens röst och ägarandel i bolaget (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:364). Efter det att rekapitaliseringen av SAS AB slutförts under hösten 2020 äger svenska staten 1 584 296 144 stamaktier vilket motsvarar ca 21,8 procent av det totala antalet stamaktier i bolaget. Regeringens ambition är fortfarande att vid lämplig tidpunkt minska ägandet i SAS AB. Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

17 Statens aktier i Saab Automobile Parts AB (två bemyndiganden, ej slutbehandlade)

Proposition 2012/13:99, Vårändringsbudget för 2013, betänkande 2012/13:FiU21, punkt 29 om bemyndigande för statens aktier i Saab Automobile Parts AB, punkt 30 om bemyndigande i fråga om likvid vid försäljning, punkt 31 om bemyndigande att avyttra tillgångar, punkt 32 om godkännande av kostnadsavräkningar och punkt 33 om bemyndigande att vidta övriga åtgärder vid försäljning.

Proposition 2020/21:99 Vårändringsbudget för 2021, proposition 2020/21:202 Extra ändringsbudget för 2021, betänkande 2020/21:FiU21.

Riksdagen har bemyndigat regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i Saab Automobile Parts AB. Vid en extra bolagsstämma den 29 oktober 2013 beslutades att ändra firmanamnet till Orio AB. Aktierna i Orio AB förvaltas av Regeringskansliet (Näringsdepartementet) tills en eventuell försäljning sker. Ärendet bereds vidare. Punkterna är inte slutbehandlade.

För att utöka statens handlingsalternativ bemyndigade riksdagen under 2021 regeringen att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att avveckla Orio AB genom likvidation (prop. 2020/21:99, bet. 2020/21:FiU21, rskr. 2020/21:385). Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

*18 Uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler
(tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2013/14:1, Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna, betänkande 2013/14:FiU1, punkt 8 om uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om en uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler (bet. 2013/14:FiU1 s. 166). Det planeras en översyn av 3:12-reglerna. Avsikten är att förslaget ska följas upp i samband med det. Punkten är inte slutbehandlad.

19 En utredning om ett regelverk för säkerställande av valfrihet, mångfald och kvalitet i fråga om välfärdstjänster (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2014/15:FiU32 En utredning om ett regelverk för säkerställande av valfrihet, mångfald och kvalitet i fråga om välfärdstjänster.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen ska låta utreda ett utvecklat och delvis nytt regelverk för säkerställande av valfrihet, mångfald och kvalitet vid utförande av välfärdstjänster (bet. 2014/15:FiU32 s. 6 f.). Regeringen angav i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 25 avsnitt 2.5.5) att den sedan 2015 tagit initiativ till ett antal åtgärder för att säkerställa kvaliteten, valfrihet och mångfald inom välfärdsverksamheterna. Regeringen redovisade att den i propositionen Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden (prop. 2017/18:158) föreslagit en utökad tillståndsplikt och ägar- och ledningsprövning inom välfärden, och att det vidtagits ett antal åtgärder som har redovisats i de tidigare redogörelserna i skrivelse 75 för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. Som exempel nämndes arbetet inom ramen för den s.k. Välfärdsutredningen (dir. 2015:108) och Tillitsdelegationen samt ett regeringsuppdrag till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att analysera om myndighetens sanktionsmöjligheter är tillräckliga, som redovisades i oktober 2016. Därutöver anförde regeringen att den nyligen hade beslutat om lagrådsremissen Ett förenklat upphandlingsregelverk som bl.a. behandlade frågor om ett förenklat regelverk för sådana upphandlingar som inte helt styrs av EU:s upphandlingsdirektiv. Regeringen anförde att den därmed ansåg att tillkännagivandena om likvärdiga krav på privata och offentliga aktörer var slutbehandlade. Punkten är slutbehandlad.

20 Riksbankens finansiella oberoende (tillkännagivande, slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Utvärdering av Riksbankens penningpolitik 2010–2015, betänkande 2015/16:FiU41, punkt 2 om Riksbankens finansiella oberoende.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anført om att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med förslag om Riksbankens finansiella oberoende med utgångspunkt från den s.k. Flamutredningens betänkande (SOU 2013:9) och remissynpunkterna på betänkandet (bet. 2015/16:FiU41 s. 37 f.). Den 28 oktober 2021 beslutade regeringen om propositionen En ny riksbankslag (prop. 2021/22:41). Tillkännagivandet är därmed tillgodosett och slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

21 Redovisning av sysselsättningseffekter (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2016/17:100, Riktlinjer för den ekonomiska politiken, betänkande 2016/17:FiU20, punkt 3 om redovisning av sysselsättningseffekter för den ekonomiska politiken.

Riksdagen har med bifall till en motion tillkännagett för regeringen vad utskottet anført om att regeringen bör redovisa sysselsättningseffekter av de reformer som föreslås och aviseras i budgetpropositionen (bet. 2016/17:FiU20 s. 81). Mot bakgrund av tillkännagivandet redovisades i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.5), på samma sätt som i budgetpropositionen för 2020 och 2021, en bedömning av riktningen på de långsiktiga effekterna på sysselsättningen, arbetslösheten och antalet arbetade timmar för de föreslagna och aviserade reformerna. Ärendet förväntas slutbehandlas under 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

22 Offentlig upphandling – små och medelstora företag (tillkännagivande, slutbehandlat)

Offentlig upphandling, motioner från allmänna motionstiden 2017/18, betänkande 2017/18:FiU34, punkt 3 om små och medelstora företag

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anført om att krav vid offentlig upphandling ska genomsyras av enkla, tydliga och likvärdiga villkor oavsett företagets storlek och företagsform (bet. 2017/18:FiU34 s. 14 f.) och därmed bifallit motion 2017/18:3412 yrkande 1. Utredningen om vissa förenklade upphandlingsregler (dir. 2017:69) överlämnade den 14 juni 2018 sitt betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44). I betänkandet behandlas bl.a. frågor om ett förenklat regelverk för sådana upphandlingar som inte helt styrs av EU:s upphandlingsdirektiv. Genom de förslag som lämnades i propositionen Ett förenklat upphandlingsregelverk ansåg regeringen att tillkännagivandet var tillgodosett och slutbehandlat (prop. 2021/22:5 s. 73). Punkten är slutbehandlad.

23 Digitalisering och it i den statliga förvaltningen – öppna data (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Statlig förvaltning och statistikfrågor, motioner från allmänna motionstiden 2017/18, betänkande 2017/18:FiU25, punkt 2 om digitalisering och it i den statliga förvaltningen.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen bör ge samtliga statliga myndigheter i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de statliga myndigheterna tillgängliggör offentliga handlingar i maskinavläsbart skick (bet. 2017/18:FiU25 s. 9 f.).

Regeringen redovisar en mängd åtgärder i skrivelse 2021/22:75 (s. 412–414). Regeringen anför vidare att den har för avsikt att slutbehandla tillkännagivandet i den kommande propositionen om en ny lag om tillgängliggörande av data som baseras på Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn. Punkten är inte slutbehandlad.

24 Likvärdiga krav på privata och offentliga aktörer (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, betänkande 2017/18:FiU43, punkt 2 om generell tillståndsplikt.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med kompletterande lagstiftning så att likvärdiga krav ställs på privata och offentliga aktörer (bet. 2017/18:FiU43 s. 24 f.) och därmed bifallit några motioner. Regeringen angav i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 25 avsnitt 2.5.5) att den sedan 2015 tagit initiativ till ett antal åtgärder för att säkerställa kvaliteten, valfrihet och mångfald inom välfärdsverksamheterna. Regeringen redovisade att den i propositionen Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden (prop. 2017/18:158) föreslog en utökad tillståndsplikt och ägar- och ledningsprövning inom välfärden, och att det vidtagits ett antal åtgärder som har redovisats i årliga redogörelser för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. Som exempel nämndes arbetet inom ramen för den s.k. Välfärdsutredningen (dir. 2015:108) och Tillitsdelegationen samt ett regeringsuppdrag till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att analysera om myndighetens sanktionsmöjligheter är tillräckliga, som redovisades i oktober 2016. Därutöver anförde regeringen att den nyligen hade beslutat om lagrådsremissen Ett förenklat upphandlingsregelverk. I lagrådsremissen behandlades bl.a. frågor om ett förenklat regelverk för sådana upphandlingar som inte helt styrs av EU:s upphandlingsdirektiv. Regeringen anförde att den därmed ansåg att tillkännagivandena om likvärdiga krav på privata och offentliga aktörer var slutbehandlade. Punkten är slutbehandlad.

25 Värna mångfalden genom att inte försvåra för mindre aktörer (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, betänkande 2017/18:FiU43, punkt 4 om att värna mångfalden genom att inte försvåra för mindre aktörer.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag som säkerställer att tillståndskrav samt ägar- och ledningsprövning inte medför otillbörliga hinder att etablera sig och verka på välfärdsområdet, i synnerhet när det gäller små aktörers möjligheter, såsom kooperativ, (bet. 2017/18:FiU43 s. 28 f.) och därmed delvis bifallit några motioner.

Regeringen angav i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 25 avsnitt 2.5.5) att den sedan 2015 tagit initiativ till ett antal åtgärder för att säkerställa kvalitet, valfrihet och mångfald inom välfärdsverksamheterna. Regeringen redovisade att den i propositionen Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden (prop. 2017/18:158) föreslog en utökad tillståndsplikt och ägar- och ledningsprövning inom välfärden, och att det vidtagits ett antal åtgärder som har redovisats i årliga redogörelser för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen. Som exempel nämndes arbetet inom ramen för den s.k. Välfärdsutredningen (dir. 2015:108) och Tillitsdelegationen samt ett regeringsuppdrag till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) att analysera om myndighetens sanktionsmöjligheter är tillräckliga, som redovisades i oktober 2016. Därutöver anförde regeringen att den nyligen hade beslutat om lagrådsremissen Ett förenklat upphandlingsregelverk. I lagrådsremissen behandlades bl.a. frågor om ett förenklat regelverk för sådana upphandlingar som inte helt styrs av EU:s upphandlingsdirektiv. Regeringen anförde att den därmed ansåg att tillkännagivandena om likvärdiga krav på privata och offentliga aktörer var slutbehandlade, men att arbetet med att på andra sätt säkerställa kvalitet och mångfald, och att alla aktörer inom välfärden oavsett driftform har likvärdiga villkor, skulle fortsätta. Regeringen angav vidare att den har gett IVO i uppdrag att analysera nuvarande regelverk för tillståndsprövning inom vård och omsorg samt möjligheten att förenkla ägar- och ledningsprövningar, och att IVO i april 2021 hade lämnat rapporten Analys av regelverket för tillståndsprövning – Slutrapport, som för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Regeringen avser att slutbehandla tillkännagivandet i budgetpropositionen för 2023. Punkten är inte slutbehandlad.

26 Nationella kvalitetskrav för de verksamheter som bedrivs inom välfärdens områden (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2017/18:159 Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet, betänkande 2017/18:FiU44, punkt 2 om nationella kvalitetskrav m.m.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om att inrätta nationella kvalitetskrav för de verksamheter som bedrivs inom välfärdens områden (bet. 2017/18:FiU44 s. 17 f.) och därmed bifallit en motion. Regeringen gav den 28 september 2021 Skolverket i uppdrag (U2021/03837) att föreslå nationella målsättningar för de skolformer för vilka det i dag inte finns nationella målsättningar och för fritidshemmen. Skolverket ska vid behov föreslå justeringar av befintliga nationella målsättningar (U2018/03428). Skolverket ska vidare ta fram och utveckla delmål och indikatorer för uppföljning och analys av huvudmännens verksamhet och resultaten av denna verksamhet. Skolverket ska även identifiera, sammanställa och utveckla framgångsfaktorer för en effektiv skolutveckling. Vidare överlämnade regeringen den 2 november 2021 propositionen Ökade möjligheter att stänga skolor med allvarliga brister (prop. 2021/22:45) till riksdagen. Regeringen gav den 22 december 2020 en utredare i uppdrag att föreslå en äldreomsorgslag som kompletterar socialtjänstlagen med särskilda bestämmelser om vård och omsorg om äldre och som bl.a. innehåller bestämmelser om en nationell omsorgsplan (dir. 2020:142). Syftet är att långsiktigt stärka förutsättningarna för äldreomsorgen samt tydliggöra dess uppdrag och innehåll. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

27 Stärkta åtgärder mot penningtvätt (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Utskottsinitiativ. Betänkande 2018/19:FiU42 Stärkta åtgärder mot penningtvätt.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen snarast ska utreda vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att stärka arbetet mot penningtvätt (bet. 2018/19:FiU42 s. 9 f.). Den 7 november 2019 beslutade regeringen om kommittédirektiv till utredningen Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (dir. 2019:80). Utredningen lämnade betänkandet Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism den 31 maj 2021 (SOU 2021:42). Betänkandet har remissbehandlats och avsikten är att en lagrådsremiss och en proposition ska beslutas under våren 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

28 En effektivare flytträtt av försäkringssparande (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2018/19:124 En effektivare flytträtt av försäkringssparande, betänkande 2019/20:FiU14, punkt 2 om ytterligare förändringar av avgiftsregler.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag som tydligt skiljer fond- och depåförsäkringar från traditionella livförsäkringar när det gäller vilka avgifter som får tas ut vid flytt och återköp (bet. 2019/20:FiU14 s. 8 f.). I betänkandet anförts (s. 13) att ett lagförslag om fond- och

depåförsäkringar bör vara utformat enligt riktlinjer i fyra punkter. Den 14 oktober 2020 beslutade regeringen om propositionen Avgifter vid återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar (prop. 2020/21:33) som behandlar tillkännagivandet när det gäller punkterna 1, 2 och 4 i finansutskottets riktlinjer. Riksdagen antog den 10 februari 2021 regeringens lagförslag (bet. 2020/21:FiU6, rskr 2020/21:188). Den 18 februari 2021 utfärdade regeringen lagen (2021:130) om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043), som trädde i kraft den 1 april 2021. Den del av tillkännagivandet som avser punkten 3 i riktlinjerna är tillgodosedd genom lagförslag som finns intagna i propositionen En utvidgad rätt till återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar (prop. 2021/22:74) som beslutades den 16 december 2021. Punkten är slutbehandlad.

29 Amorteringskravet och andra frågor om makrotillsyn och hushållens skuldsättning (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Betänkande 2019/20:FiU22, punkt 3 om amorteringskravet och andra frågor om makrotillsyn och hushållens skuldsättning.

Riksdagen har med delvis bifall till några motioner tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen samlat bör utvärdera effekterna av makrotillsynsåtgärder och även återkomma med förslag till åtgärder för att underlätta för förstagångs köpare på bostadsmarknaden (bet. 2019/20:FiU22 s. 24 f.). Regeringen gav den 20 december 2020 Finansinspektionen i uppdrag att göra en samlad utvärdering av effekterna av vidtagna makrotillsynsåtgärder. Uppdraget redovisades den 30 juni 2021. Ärendet bereds vidare inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

30 Presentation av betalningssätt vid marknadsföring av betaltjänster online (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2019/20:79, betänkande 2019/20:FiU37, punkt 3 om utvärdering av lagstiftningens effekter.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om utvärdering av den nya lagstiftningen (bet. 2019/20:FiU37 s. 5 f.). Regeringen gav den 22 december 2020 Finansinspektionen i uppdrag att, i samverkan med Konsumentverket, följa upp och utvärdera lagstiftningen. Uppdraget redovisades den 1 juli 2021. Avsikten är att regeringen ska återkomma till riksdagen i frågan under 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

31 Vårdlandsavtal med BIS (två tillkännagivanden, slutbehandlade)

Framställning 2019/20:RB3 Ändring i riksbankslagen till stöd för samarbete med internationella organ, betänkande 2020/21:FiU7, punkt 3 om vårdlandsavtal med BIS.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen ska ingå ett vårdlandsavtal med Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) till följd av att BIS etablerar ett innovationscentrum i Sverige (bet. 2020/21:FiU7 s. 7 f.) och därmed bifallit Riksbankens

framställning 2019/20:RB3 punkt 3. Den 11 mars 2021 beslutade regeringen om propositionen Vårdlandsavtal mellan Sverige och Banken för internationell betalningsutjämning (prop. 2020/21:127). Tillkännagivandet är därmed tillgodosett och slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

Punkt 4 om ändring i lagen (1976:66) om immunitet och privilegier.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier till följd av att BIS etablerar ett innovationscentrum i Sverige (bet. 2020/21:FiU7 s. 7 f.) och därmed bifallit Riksbankens framställning 2019/20:RB3 punkt 4. Den 11 mars 2021 beslutade regeringen om propositionen Vårdlandsavtal mellan Sverige och Banken för internationell betalningsutjämning (prop. 2020/21:127). Tillkännagivandet är därmed tillgodosett och slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

32 Särskild hänsyn till offentliga utvecklingskreditinstitut (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition. 2020/21:36 Ändringar i regelverket om kapitaltäckning, betänkande 2020/21:FiU37, punkt 3 om särskild hänsyn till offentliga utvecklingskreditinstitut.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen noga bör följa upp hur den nya lagstiftningen fungerar för offentliga utvecklingsinstitut med beaktande av deras särskilda verksamhet, affärsmodell och ändamål med kreditgivningen (bet. 2020/21:FiU37 s. 20 f.) och därmed delvis bifallit en motion. Regelverket om kapitaltäckning finns i EU:s tillsynsförordning och EU:s kapitaltäckningsdirektiv. Bestämmelserna om offentliga utvecklingsinstitut finns i förordningen och innebär att sådana institut undantas från bestämmelserna om bruttosoliditet. De aktuella bestämmelserna är sedan den 28 juni 2021 direkt tillämpliga i Sverige och det är i första hand upp till institutet att ta ställning till om det uppfyller villkoren för att behandlas som ett offentligt utvecklingsinstitut. Ärendet bereds vidare inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

33 Översyn och analys av det kommunalekonomiska utjämningsystemet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Betänkande 2020/21:FiU15 Riksrevisionens rapport om tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen, punkt 3 om översyn och analys av det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

Riksdagen har med bifall till två motioner tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet (bet. 2020/21:FiU15 s. 5 f.). Regeringen överväger att tillsätta en utredning för att se över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet. Punkten är inte slutbehandlad.

34 Ett övergripande mål om att minska felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (mål, slutbehandlat)

Proposition 2020/21:1 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, betänkande 2020/21:FiU2, punkt 1 om ett övergripande mål om att minska felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Riksdagen har godkänt regeringens förslag till ett nytt övergripande mål om att minska de felaktiga utbetalningarna från välfärdssystemen. Målet kommer, i likhet med andra mål för utgiftsområden, att följas upp i kommande budgetpropositioner. Regeringens bedömning av måluppfyllelsen för 2021 har redovisats i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1, utg.omr. 2 avsnitt 6.4). Punkten är slutbehandlad.

35 Sveriges genomförande av Agenda 2030 (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2019/20:188 Sveriges genomförande av Agenda 2030, betänkande 2020/21:FiU28, punkt 2 om uppföljning av Sveriges genomförande av Agenda 2030.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anförts om att regeringen ska redovisa arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030 vartannat år i en skrivelse till riksdagen (bet. 2020/21:FiU28 s. 16 f.). Regeringen avser att under 2022 återkomma till riksdagen med en skrivelse i enlighet med riksdagens tillkännagivande om det samlade nationella genomförandet av Agenda 2030. Punkten är inte slutbehandlad.

36 Jas 39 Gripen och Finland (budgetbeslut, delvis ej slutbehandlat)

Värändringsbudget för 2021 samt extra ändringsbudget (proposition 2020/21:99, proposition 2020/21:202, betänkande 2020/21:FiU21).

Om utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap: Punkt a) Riksdagen beslutade att anslaget 1:11 Försvarets materielverk även skulle få användas för myndighetens samhällsinvesteringar. Den 17 juni 2021 beslutade regeringen om ändring av regleringsbrev för Försvarets materielverk. Punkten är slutbehandlad.

Punkt b) Riksdagen bemyndigade regeringen att under 2021 göra utfästelser om utveckling av det svenska Gripensystemet som innebär en harmonisering av det svenska stridsflyget med det finländska, under förutsättning att Finland beslutar om anskaffning av Jas 39 Gripen som nytt stridsflygsystem: Den 20 september 2021 beslutade regeringen via budgetpropositionen för 2022 utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap om ett ökat bemyndigande om ekonomiska åtaganden för anslaget 1:3 Anskaffning av material och anläggningar. Punkten är inte slutbehandlad.

Punkt c) Riksdagen godkänner som en riktlinje att utgifter hänförliga till genomförandet av utvecklingen enligt punkt b) hanteras genom anpassningar av Försvarsmaktens verksamhet på stridsflygområdet, med inkomster som uppkommer i samband med försäljningen av Jas 39 Gripen och med ökade

anslag under perioden 2026–2032. Finland aviserade i december 2021 att man inte kommer att anskaffa Jas 39 Gripen. Regeringen har inte fattat något beslut om utgifter hänförliga till genomförandet av utvecklingen enligt punkt b). Punkten är inte slutbehandlad.

37 Telia (återkallande av bemyndigande, slutbehandlat)

Vårändringsbudget för 2021 samt extra ändringsbudget, proposition 2020/21:99, proposition 2020/21:202, betänkande 2020/21:FiU21.

Punkt c) Riksdagen har beslutat att, i enlighet med regeringens förslag, återkalla bemyndigandet till regeringen att minska statens röst- och ägarandel i Telia Company AB till lägst 37,3 procent av aktierna och rösterna i bolaget. Den 27 januari 2022 beslutade regeringen att skriva av ärendet i fråga om denna punkt. Punkten är slutbehandlad.

38 Anslutning till Statens servicecenter (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Betänkande 2021/22:FiU12 Riksrevisionens rapport om administration i statliga myndigheter, punkt 2 om anslutning till Statens servicecenter.

Riksdagen har med delvis bifall till en motion tillkännagett för regeringen vad utskottet anfört om att regeringen bör vidta åtgärder för att fler myndigheter ska ansluta sig till Statens servicecenters verksamhet för att på så sätt främja en kostnadseffektiv administration i den statliga förvaltningen. De myndigheter som väljer egna lösningar ska lämna en redogörelse för orsakerna till detta och de faktiska kostnaderna för de egna lösningarna i jämförelse med vad de hade fått betala för de gemensamma lösningar som finns via Statens servicecenter. Därutöver bör regeringen utreda förutsättningarna för att kommuner och regioner ska kunna ansluta sig till Statens servicecenter (bet. 2021/22 FiU12 s. 9 f.). Regeringen har i regleringsbrevet för budgetåret 2022 till Statens servicecenter angett att Statens servicecenter ska verka för att antalet myndigheter som är anslutna till myndighetens lönetjänst respektive e-handelstjänst ökar till att omfatta 60 respektive 40 procent av antalet anställda i staten 2025. Vidare lämnas ett uppdrag om att Statens servicecenter ska redovisa anslutningsgraden och anslutningstakten till myndighetens lönerelaterade tjänster i förhållande till myndighetens planer för anslutningar, genom andra myndigheters självständiga beslut om anslutning till Statens servicecenters lönerelaterade tjänster. Redovisningen ska innehålla information om vilka åtgärder Statens servicecenter har vidtagit och planerar att vidta för att kunna uppnå en ökad anslutningsgrad och anslutningstakt. Regeringen avser att påbörja en uppföljning av hur bildandet av Statens servicecenter har påverkat effektiviteten i den statliga administrationen, i vilken utsträckning det inneburit besparingar av administrativa kostnader inom staten samt hur förutsättningarna för myndigheter att effektivisera sina verksamheter har påverkats. Vid denna uppföljning kommer även frågan om förutsättningarna för att kommuner och regioner ska kunna ansluta sig till Statens servicecenter att utredas. Punkten är inte slutbehandlad.

39 Utvärdering av lagstiftningen om offentlig upphandling avseende små företag och idéburna aktörer (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2021/22:5 Ett förenklat upphandlingsverk, betänkande 2021/22:FiU14, punkt 2 om utvärdering av lagstiftningen om offentlig upphandling avseende små företag och idéburna aktörer.

Riksdagen har tillkännage för regeringen att den bör utvärdera lagstiftningen om offentlig upphandling och se över möjligheterna att öka förutsättningarna för små företag och ideella aktörer att delta i upphandlingar och vinna upphandlingskontrakt. Den lagstiftning som införts efter förslag i propositionen Ett förenklat upphandlingsregelverk (prop. 2021/22:5) trädde i kraft den 1 februari 2022. Behovet av en utvärdering av lagstiftningen kan avgöras först när de nya reglerna har börjat gälla. Upphandlingsmyndigheten fick i sitt regleringsbrev för 2021 ett återrapporteringskrav för redovisning i februari 2022. Myndigheten skulle redovisa vilka åtgärder den vidtagit för att underlätta för idéburna organisationer, små företag och sociala företag att delta i offentlig upphandling samt analysera och bedöma i vilken utsträckning åtgärderna bidragit till detta. Myndigheten skulle även lämna förslag på ytterligare åtgärder. Uppdraget redovisades i februari 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

40 Lagförslag om att sänka skatten på drivmedel (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2021/22:1, betänkande 2021/22:FiU1, punkt 2 om rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, d) avseende punkten b) om lagförslag om att sänka skatten på drivmedel.

Riksdagen har tillkännage för regeringen vad utskottet anført om att regeringen ska återkomma med lagförslag om att sänka skatten på drivmedel i överensstämmelse med utskottets förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget för 2022. Regeringen överlämnade den 1 februari 2022 propositionen Sänkt energiskatt på bensin och diesel (prop. 2021/22:84) till riksdagen. Punkten är slutbehandlad.

41 Avsteg från principen om affärsmässighet vid förvärv av vissa fastigheter (bemyndigande, ej slutbehandlat)

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, proposition 2021/22:1, betänkande 2021/22:FiU2, punkt 1 om statens budget inom utgiftsområde 2, d) förvärv av fastigheter.

Riksdagen har godkänt regeringens förslag om att regeringen under 2022–2025 får besluta om avsteg från principen om affärsmässighet vid förvärv av fastigheter som ska ingå i det slutna beståndet av försvarsanläggningar även om de har ett betydande värde, under förutsättning att det krävs för genomförandet av beslut om totalförsvaret. Regeringen har en löpande dialog med berörda myndigheter och har kommunicerat möjligheten till avsteg från principen om affärsmässighet med dem. Principen får betydelse för

tillämpningen när det gäller handläggning och beslut i enskilda ärenden framöver. Punkten är inte slutbehandlad.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet vill inledningsvis välkomna regeringens redovisning i skrivelse 75. Redovisningen omfattar alla riksdagsskrivelser som överlämnades till regeringen under 2021 och de riksdagsskrivelser som överlämnats tidigare och som inte slutredovisats i tidigare skrivelser. Utskottet noterar dock att de fyra äldsta riksdagsskrivelserna som avser betänkanden från finansutskottet, från riksmötena 2007/08–2013/14, kvarstår som ej slutredovisade.

Som framgått ovan är finansutskottet det utskott vars betänkanden har lett till flest riksdagsskrivelser som redovisas i skrivelse 75. Detta är en följd av att finansutskottet bereder ärenden om ändringsbudgetar, och det var en stor mängd extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset under 2020 och 2021. Det är rimligt att betänkandena med ändringsbudgetar leder till många riksdagsskrivelser eftersom många departement kan vara berörda av riksdagens beslut om ändringsbudget.

I flera fall hänvisas i skrivelse 75 till att regeringen i olika propositioner, bl.a. budgetpropositionen, har redovisat sin behandling av tillkännagivanden. Finansutskottet har inte haft några invändningar mot regeringens redovisningar i olika propositioner. Utskottet vill påminna om sitt välkomnande av återrapporteringen i budgetpropositionen av regeringens behandling av tillkännagivanden (prop. 2021/22:1 finansplanen avsnitt 6.7, bet. 2021/22:FiU1 s. 147). Som framgått ovan redovisades behandlingen av totalt 100 tillkännagivanden i budgetpropositionen för 2022. Det förekommer alltså också att regeringen redovisar behandlingen av tillkännagivanden i andra propositioner, där den fråga som tillkännagivandet rör behandlas. Utskottet välkomnar regeringens återrapportering både i budgetpropositionen och i andra relevanta propositioner. Därigenom kan utskotten ta ställning till regeringens återrapportering i ett lämpligt sammanhang.

I förra årets yttrande anförde finansutskottet att det finns starka skäl att också i fortsättningen följa upp de bemyndiganden som riksdagen ger regeringen, en uppfattning som konstitutionsutskottet delade (yttr. 2020/21:FiU2y, bet. 2020/21:KU21 s. 28). Finansutskottet vidhåller sin uppfattning.

Finansutskottet anser att konstitutionsutskottet bör föreslå att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Stockholm den 28 april 2022

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M), Martin Ådahl (C), Ali Esbati (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Janine Alm Ericson (MP), Eva Lindh (S), Salla Quicklund (M), Kjell Jansson (M), David Perez (SD) och Mubarik Mohamed Abdirahman (S).

BILAGA 3

Skatteutskottets yttrande 2021/22:SkU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har bett bl.a. skatteutskottet att senast tisdagen den 3 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 samt eventuella följdmotioner. Inga följdmotioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över redogörelsen i de delar som avser riksdagsskrivelser som utskottet medverkat till och som inte var slutbehandlade den 31 december 2021.

Följande fyra riksdagsskrivelser har enligt redogörelsen ännu inte slutbehandlats:

- 2011/12:170 om Öresundsavtalet
- 2013/14:186 om ändring av beställningsbemyndiganden och överlåtelse av fastighet
- 2018/19:299 om beskattning av uthyrning av vårdpersonal
- 2021/22:101 om riskskatt för kreditinstitut.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Den avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under tiden den 1 januari–31 december 2021. För att underlätta för riksdagsutskotten att få en så aktuell bild som möjligt vid sitt utvärderings- och uppföljningsarbete har redovisningen fått omfatta även vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens slut.

Ett viktigt inslag i redogörelsen för behandlingen av riksdagsskrivelserna är lagstiftningsärendena och regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar. Många av förordningarna är samtidigt grunden för en omfattande normgivning på myndighetsnivå. Därför lämnas i detta sammanhang en aktuell redovisning av regelbeståndet i Svensk författningssamling (SFS) och hos myndigheterna.

Av de riksdagsskrivelser som tas upp i regeringens redogörelse avser de flesta ärendena lagstiftning som utskottet beredde under 2021 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen antagit. Dessa riksdagsskrivelser är i och med detta slutbehandlade.

Enligt redogörelsen slutbehandlades tre tillkännagivanden från skatteutskottet under 2021.

Det första tillkännagivandet avser riksmötet 2001/02 och handlar om att reklamskatten bör avvecklas och att frågan, med beaktande av de budgetpolitiska målen, bör prioriteras vid kommande budgetberedning (bet. 2001/02:SkU20). Tillkännagivandet har enligt skrivelsen slutbehandlats i samband med propositionen Avskaffad reklamskatt (prop. 2021/22:20).

Det andra tillkännagivandet avser riksmötet 2017/18 och handlar om att kemikalieskatten ska utvärderas (bet. 2017/18:SkU10 s. 34 f.). Det har enligt skrivelsen slutbehandlats genom det uppdrag som regeringen den 28 november 2019 gav Skatteverket och Kemikalieinspektionen att utvärdera kemikalieskattens effekter (Fi2019/04008). Resultatet av utvärderingen redovisades i två rapporter. Den första delen redovisades den 1 oktober 2020 och innehåller myndigheternas bedömning. Den andra delen redovisades, efter att myndigheterna ansökt om och beviljats förlängd svarstid, den 17 maj 2021 och innehåller förslag till förändringar.

Det tredje tillkännagivandet avser riksmötet 2020/21 och handlar om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för förmån av fri parkering och gåva till anställda (bet. 2020/21:SkU32 s. 5). Enligt skrivelsen har tillkännagivandet slutbehandlats genom propositionen Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag, kultur och

idrott samt andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:166) där förslag lämnas om att den tillfälliga skatte- och avgiftsfriheten för förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen och för gåvor till anställda som gällde under en del av 2020 förlängs till att gälla även under 2021. För gåvor föreslås skattefriheten gälla upp till ett sammantaget värde om 2 000 kronor per anställd. Förslagen innebär att riksdagens tillkännagivande tillgodoses. Den 1 april 2021 utfärdade regeringen den lag som riksdagen antagit (SFS 2021:300).

Fyra riksdagsskrivelser har redovisats som inte slutbehandlade. Det handlar om ärenden som redovisas nedan och som tas upp i tidsordning.

Utskottets ställningstagande

Öresundsavtalet

När det gäller Öresundsavtalet, dvs. riksdagens tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2011/12:170, beslutade riksdagen den 15 mars 2012 med bifall till en reservation (S, MP och V) om ett tillkännagivande om att skatteavtalet med Danmark bör förhandlas om för att förbättra balansen mellan bostättningskommun och arbetskommun när man beskattar gränspendlare i Öresundsregionen.

I skrivelse 2021/22:75 uppger regeringen att ett gemensamt arbete med Danmark pågår för att utvärdera den utjämningsordning som finns i 2003 års avtal mellan Sverige och Danmark om vissa skattefrågor (SFS 1996:1512, bilaga 4). Arbetet sker i linje med de förutsättningar som anges i avtalet. Utvärderingen är i slutskedet och ställning kan tas till om det utjämningsbe-
lopp som överförs från Danmark till Sverige till sin storlek är tillräckligt för att möjliggöra kompensation för de kostnader som pendlarna medför för hemkommunerna. I budgetpropositionen för 2022 anges att regeringen tagit kontakt med den danska regeringen för att förbereda en eventuell omförhandling av Öresundsavtalet. Under hösten 2021 återupptogs arbetet och behov av att utvidga utjämningsordningens omfattning lyftes från den svenska regeringens sida. Frågan ingår nu som en del i ett svenskt förslag om en vidare översyn av 2003 års avtal. Avsikten är att slutbehandla tillkännagivandet under 2022.

Utskottet vill framhålla att den nuvarande regeringen och tidigare regeringar under lång tid har utvärderat avtalet. Utskottet anser att det är bra att regeringen nu tagit ytterligare steg för att tillkännagivandet ska kunna slutbehandlas under 2022.

Ändring av beställningsbemyndigande och överlåtelse av fastighet

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förändrad trängselskatt och infrastruktursatsningar i Stockholm. Riksdagen beslutade den 26 mars 2014 bl.a. att bemyndiga regeringen att utan ersättning överlåta fastigheten

Järfälla Barkarby 4:1 till Järfälla kommun. I ärendet anförde skatteutskottet, utan att föreslå ett tillkännagivande till regeringen, att utskottet instämde i det som försvarsutskottet hade anført om en analys av de operativa konsekvenserna, en bedömning av merkostnaderna och en dialog med Försvarsmakten i samband med överlåtelsen av den aktuella fastigheten. Skatteutskottet hade i övrigt inget att invända mot att regeringen bemyndigades att överlåta fastigheten.

I skrivelsen uppger regeringen att Fortifikationsverket tidigare har tecknat ett intentionsavtal tillsammans med Järfälla kommun och Försvarsmakten om en möjlig etablering av ett nytt högkvarter för Försvarsmakten på den aktuella fastigheten. Det har genomförts några mindre fastighetsjusteringar mellan kommunen och staten. Vidare har mark överförs från myndigheten till kommunen i takt med att detaljplaner har beslutats. Fortifikationsverket bedömer att det finns ett fortsatt behov av statlig äganderätt av del av fastigheten för att kunna tillgodose totalförsvarets behov. Frågorna rör komplexa förhållanden som berör ett flertal parter. Regeringen håller sig fortsatt informerad i frågan.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Beskattnings av uthyrning av vårdpersonal

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2018/19 beslutade riksdagen den 19 juni 2019 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt ska göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt (bet. 2018/19:SkU25 s. 7).

I skrivelsen uppger regeringen att den den 27 februari 2020 beslutade om kommittédirektivet Mervärdesskatt vid inhyrd personal för vård och social omsorg (dir. 2020:20). Utredningen lämnade sitt betänkande Mervärdesskatt vid inhyrd personal för vård och social omsorg (SOU 2021:40) den 1 juni 2021. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet utgår från att regeringen, efter att utredningen lämnade sitt betänkande i juni 2021, snarast återkommer i ärendet.

Riskskatt för kreditinstitut

Riksdagen beslutade den 14 december 2021 om propositionen Riskskatt för kreditinstitut (prop. 2021/22:26, bet. 2021/22:SkU11, rskr. 2021/22:101). Den 16 december 2021 utfärdade regeringen de lagar som riksdagen antagit (SFS 2021:1256–1259). I samband med riksdagens beslut om propositionen beslutade riksdagen om bifall till tre tillkännagivanden i punkterna 2, 3 och 4.

Tillkännagivandet i punkten 2 avser att regeringen ska undanta kreditinstitutet Kommuninvest från riskskatten och kompensera kommun- och

regionsektorn. I punkten 3 avser tillkännagivandet att regeringen ska utreda möjligheten att ändra lagen om riskskatt så att inte lokalt förankrad bankverksamhet drabbas. Tillkännagivandet i punkten 4 avser att regeringen ska följa frågan om huruvida riskskatten snedvrider konkurrensen mellan svenska och utländska banker.

I skrivelsen uppger regeringen att ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet noterar att regeringen i vårandringsbudgeten för 2022 (prop. 2021/22:99) behandlar tillkännagivandet i punkten 2. Regeringen föreslår att ett nytt anslag 1:6 Tillfälligt stöd för ökade kostnader för finansiering förs upp på statens budget med 300 000 000 kronor. Regeringen anser att anslaget bör få användas för utgifter för kompensation till kommuner och regioner för ökade kostnader för finansiering. Regeringen uppger att tillkännagivandet i övrigt bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet konstaterar att tillkännagivandena är relativt nya och ser därför ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågorna.

Stockholm den 26 april 2022

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Helena Bouveng (M), Eric Westroth (SD), Magnus Stuart (M), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Gulan Avci (L), Anne Oskarsson (SD), Kjell Jansson (M), Jasmin Farid (M), Hannah Bergstedt (S), Helena Vilhelmsson (C), Hanna Gunnarsson (V) och Annika Hirvonen (MP).

BILAGA 4

Justitieutskottets yttrande 2021/22:JuU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 22 mars 2022 att be övriga utskott att senast den 3 maj 2022 yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75, och eventuella motioner som väckts med anledning av skrivelsen i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

Justitieutskottet är kritiskt till vissa av de ärenden som redovisas som slutbehandlade i regeringens skrivelse. Enligt utskottets mening bör vissa tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade inte anses vara det eftersom de åtgärder som vidtagits inte är tillräckliga för att tillgodose det som efterfrågas i tillkännagivandet.

När det gäller ärenden som fortfarande är under beredning finns det enligt utskottets mening anledning att rikta kritik mot regeringen för att den inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut. Det gäller framförallt regeringens hantering av vissa äldre tillkännagivanden och tillkännagivanden som har gjorts inom vapenområdet. Utskottet har förståelse för att beredningen av vissa ärenden kan ta längre tid än andra men det är enligt utskottet anmärkningsvärt att regeringen, trots att riksdagen i vissa fall har gjort flera tillkännagivanden i en fråga, inte har vidtagit fler åtgärder. Inte heller redovisas på ett tillfredsställande sätt när de olika tillkännagivandena beräknas vara slutbehandlade.

I ärendet finns fyra avvikande meningar (S, M, C, V, KD, L, MP).

Utskottets överväganden

Regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – om en sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas.

Regeringen bör också, särskilt om det gått ett flertal år sedan ett tillkännagivande gjordes, redovisa sin bedömning av när riksdagsskrivelser antas bli slutbehandlade (se bet. 2015/16:KU21 s. 21 f.). När det gäller handläggningstiden för ett tillkännagivande anför konstitutionsutskottet bl.a. följande (bet. 2016/17:KU21 s. 31):

Handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. Det är, som flera utskott påpekar i sina yttranden, angeläget att regeringen lämnar fullgod information i redogörelsen om orsakerna till fördröjningen i de fall det trots allt blir en fördröjning. Konstitutionsutskottet vill i detta sammanhang upprepa sitt tidigare uttalande om att det inte bör förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade. I fråga om redogörelsens utförlighet vill utskottet understryka den betydelse som regeringens redogörelse för planerade eller vidtagna åtgärder har för att riksdagen ska kunna avgöra om regeringen har genomfört de beslut som riksdagen har fattat. En omsorgsfull redogörelse är ett viktigt politiskt uppföljningsdokument för den parlamentariska kontrollen.

Vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat varierar naturligtvis. Konstitutionsutskottet gjorde våren 2017 vissa generella påpekanden, bl.a. vad gäller bedömningen av om ett tillkännagivande kan anses som slutbehandlat eller inte (bet. 2016/17:KU21 s. 36 f.):

I vissa fall kan regeringens återrapportering av ett tillkännagivande delas upp i en formell del, t.ex. att en regeringsstrategi har beslutats, och en mer politisk del, innehållet i strategin. I en fördjupad analys av vissa tillkännagivanden är båda perspektiven relevanta och kan beaktas av utskotten när de ska bedöma om ett tillkännagivande anses vara slutbehandlat eller inte. Yttrandet från trafikutskottet illustrerar detta. Trafikutskottet har inget att invända mot regeringens formella redogörelse; däremot har trafikutskottet synpunkter på innehållet i regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden om bl.a. en luftfartsstrategi. Distinktionen kan förstås som att regeringen anser att den har uppfyllt ett tillkännagivande genom att t.ex. komma med ett förslag inom ett område, medan innehållet i förslaget inte motsvarar det som utskottet har förordat

i tillkännagivandet. Det kan dock vara svårt att avgöra var gränsen mellan formell återrapportering och ett politiskt innehåll går.

Riksdagen kan genom ett tillkännagivande ha uppmanat regeringen att tillsätta en utredning. Om regeringen då tillsätter en utredning i linje med vad som begärs i tillkännagivandet är tillkännagivandet tillgodosett och kan anses slutbehandlat. Det krävs således inte att regeringen återkommer med ett förslag till riksdagen om t.ex. ändring av en lag, om tillkännagivandet endast kräver att en utredning ska tillsättas.

Det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt. Det står ett utskott fritt att i sitt ställningstagande till återrapporteringen förtydliga sig och bedöma om kompletterande åtgärder behöver vidtas. Samtidigt bör naturligtvis ett utskott i ett förslag till tillkännagivande från början uttrycka sig så tydligt som möjligt när det gäller vilka åtgärder som förväntas av regeringen.

Skrivelsen

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder den vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen (9 kap. 8 § riksdagsordningen).

Regeringen lämnade den 14 mars 2022 skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021. Redovisningen omfattar samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre sådana som inte rapporterats som slutbehandlade. Den avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under perioden den 1 januari–31 december 2021.

Av de riksdagsbeslut som redovisas i årets skrivelse faller sammanlagt 97 skrivelser under justitieutskottets beredningsområde: 4 från riksmötet 2014/15, 5 från riksmötet 2015/16, 5 från riksmötet 2016/17, 10 från riksmötet 2017/18, 9 från riksmötet 2018/19, 14 från riksmötet 2019/20, 41 från riksmötet 2020/21 och 9 från riksmötet 2021/22. Av dessa redovisas 24 som slutbehandlade och 73 som inte slutbehandlade.

Slutbehandlade tillkännagivanden

I det följande redovisas regeringens redogörelse för några av de tillkännagivanden som regeringen anger som slutbehandlade.

Tullverkets brottsbekämpande verksamhet

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det som utskottet anfört om att ytterligare stärka Tullverkets brottsbekämpande verksamhet (bet. 2020/21:JuU2 punkt 2, rskr. 2020/21:12).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 228):

Riksdagen har tillkännagett det som utskottet anför om att ytterligare stärka Tullverkets brottsbekämpande verksamhet (bet. 2020/21:JuU2 s. 5 f.) och därmed bifallit motionerna 2019/20:3638 yrkandena 1 och 2

samt 2019/20:3639. Riksdagen beslutade propositionen Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott den 23 juni 2021 och lagändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2021. Mot bakgrund av förslagen i propositionen samt genom tillsättandet av utredningen En samlad lagstiftning om Tullverkets befogenheter (dir. 2021:28) gjorde regeringen bedömningen att tillkännagivandet tillgodosetts. Punkten är slutbehandlad.

Tillträdesförbud till simhallar och bibliotek

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det som utskottet anfört om att regeringen under 2021 borde återkomma till riksdagen med ett förslag om tillträdesförbud till simhallar och bibliotek (bet. 2020/21:JuU13 punkt 4, rskr. 2020/21:169).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 101):

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen under 2021 ska återkomma till riksdagen med ett förslag om tillträdesförbud till simhallar och bibliotek (bet. 2020/21:JuU13 s. 7 f.). Den 3 februari 2022 beslutade regeringen propositionen Tillträdesförbud till badanläggningar och bibliotek (prop. 2021/22:108). I propositionen föreslås att det införs en möjlighet att besluta om tillträdesförbud till badanläggningar och bibliotek. Genom förslagen i propositionen ansåg regeringen att riksdagens tillkännagivande är tillgodosett. Punkten är slutbehandlad.

Straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det som utskottet anfört om att avskaffa straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år vid återfall i brott (bet. 2019/20:JuU30 punkt 14, rskr. 2019/20:177).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 86–87):

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att avskaffa straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år vid återfall i brott (bet. 2019/20:JuU30 s. 30 f.). En särskild utredare har haft i uppdrag att överväga och föreslå ändringar beträffande den straffrättsliga särbehandlingen av lagöverträdare i åldersgruppen 18–20 år (dir. 2017:122). I uppdraget har ingått att lämna förslag som innebär att den åldersgruppen behandlas som andra myndiga lagöverträdare vid straffmätningen och när det gäller val av påföljd. Uppdraget redovisades den 18 december 2018 i betänkandet Slopad straffrabatt för unga myndiga (SOU 2018:85). Bland annat föreslås att den s.k. straffrabatten slopas för lagöverträdare i åldern 18–20 år. Ett utkast till lagrådsremiss har remitterats och remisstiden gick ut den 10 november 2020. Utkastet till lagrådsremiss behandlar bl.a. förslagen i betänkandet Slopad straffrabatt för unga myndiga (SOU 2018:85) som rör straffmätning och påföljdsval. I utkastet föreslås bl.a. att om någon som är 18–20 år har begått ett brott, och det för brottet är föreskrivet fängelse i lägst ett år eller mer, ska hans eller hennes ungdom inte beaktas särskilt vid straffmätningen. Det ska inte heller krävas särskilda skäl för att döma lagöverträdare i den åldersgruppen till fängelse, och samma straff ska kunna dömas ut som för andra myndiga lagöverträdare, t.ex. fängelse på livstid. Den 23 september 2021 beslutade regeringen propositionen Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet (prop. 2021/22:17). I propositionen bedömde regeringen att det inte fanns skäl att avskaffa straffrabatten vid återfall i brott och att tillkännagivandet fick anses slutbehandlat. Riksdagen har antagit regeringens lagförslag (bet. 2021/22:JuU5, rskr. 2021/22:36).

Lagändringarna trädde i kraft den 2 januari 2022. Punkten är slutbehandlad.

Polisens närvaro i brottsutsatta områden

Riksdagen har i tre tillkännagivanden ställt sig bakom det som utskottet anför om polisens närvaro i brottsutsatta områden (bet. 2015/16:JU1, punkt 7, rskr. 2015/16:106, bet. 2016/17:JU1, punkt 17, rskr. 2016/17:90 och bet. 2017/18:JU1, punkt 41, rskr. 2017/18:92).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 14–16, 29–31, 48–50):

Riksdagen har ställt sig bakom det utskottet anför om polisens närvaro i brottsutsatta områden och tillkännagett detta för regeringen (bet. 2016/17:JU1 s. 70). I skrivelse 2016/17:75 redovisades denna punkt som slutbehandlad. Riksdagen ansåg att flertalet av de åtgärder som regeringen hade redovisat var viktiga i sig men inte tillräckliga för att tillkännagivandet skulle kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6) meddelade regeringen att punkten därför åter står som öppen.

Regeringen har under flera år redovisat åtgärder för att stärka Polismyndighetens arbete i utsatta områden. Riksrevisionen granskade under 2020 Polismyndighetens arbete i utsatta områden och konstaterade att regeringen, genom sin styrning av Polismyndigheten, har ökat förutsättningarna för att Polismyndigheten ska kunna arbeta effektivt i utsatta områden. Riksrevisionen bedömde att regeringen på flera sätt har prioriterat Polismyndighetens arbete i utsatta områden och att det finns och har funnits en tydlig ambition om att försöka vända utvecklingen i dessa områden.

En av förutsättningarna för att kunna vara mer närvarande är enligt Polismyndigheten regeringens satsning på fler polisanställda. Genom den verksamhetsuppföljning som Polismyndigheten sedan ett par år tillbaka månatligen redovisar till Regeringskansliet kan utvecklingen avseende bl.a. kompetensförsörjningen följas upp.

I Polismyndighetens regleringsbrev för 2021 fick myndigheten ett antal nya återrapporteringskrav och uppdrag som berör utsatta områden. Myndigheten skulle redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa en långsiktig och tydlig polisiär närvaro i hela landet. Särskild vikt skulle läggas vid att redovisa hur resurser fördelats så att det skulle finnas en stark lokal närvaro i utsatta områden. Myndigheten skulle därutöver redovisa i vilken omfattning det fanns områdespoliser på lokalpolisområdesnivå och vad som gjordes för att dessa ska få större möjligheter att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utan att tas i anspråk för annan verksamhet. Fördelningen av områdespoliser i utsatta områden skulle särskilt redovisas.

I Polismyndighetens regleringsbrev för 2022 anger regeringen att myndigheten ska redogöra för hur resurser har fördelats för att uppnå en stark lokal närvaro i hela landet, med fler poliser i yttre tjänst. Myndigheten ska fortsatt redovisa i vilken omfattning det finns områdespoliser på lokalpolisområdesnivå och vad som görs för att dessa ska få större möjligheter att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utan att tas i anspråk för annan verksamhet. Fördelningen av områdespoliser i utsatta områden skulle särskilt redovisas.

Regeringen har på flera vis adresserat problematiken i utsatta områden och vikten av att hela samhället gemensamt involveras i lösningen. I december 2015 beslutade regeringen att ge samtliga tolv myndigheter som omfattas av den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet i uppdrag att utveckla sin organisation och ha ett ökat fokus på utsatta områden. Under 2018 ökade de tolv myndigheterna dessutom den samlade förmågan ytterligare genom att knyta till sig nio nya myndigheter till samverkan. I mars 2020 fattade regeringen beslut om att de tolv myndigheterna får uppgiften om att samverka mot grov och organiserad brottslighet inskrivet i sina respektive instruktioner. Ändringen trädde i kraft den 31 mars 2020. Genom instruktionsändringen fick samtliga tolv myndigheter ett brottsbekämpande uppdrag och myndigheternas uppdrag i utsatta områden blev ännu tydligare. I juni 2020 beslutade regeringen om två uppdrag åt de tolv myndigheterna att inrätta pilotprojekt som rör näringsverksamhet och felaktig folkbokföring med koppling till organiserad brottslighet. Uppdragen redovisades till regeringen den 1 oktober 2021 och resulterade bland annat i en rad operativa kontrollåtgärder, en utökad samverkan och nya arbetssätt och metoder för att komma åt både näringsverksamhet och felaktig folkbokföring kopplat till organiserad brottslighet.

Ett annat sätt att skapa polisiär närvaro i brottsutsatta områden är kamerabevakning. Kamerabevakning fyller en viktig funktion för att öka tryggheten på utsatta platser och möjligheterna att bekämpa brott. Kamerabevakning kan användas i utredningar av brott men också för att förhindra pågående brottslighet och möjliggöra för polisen att fördela resurser till rätt platser. Regeringen har gjort mycket för att förenkla och förbättra möjligheterna att använda kamerabevakning de senaste åren. Under 2018 infördes en ny kamerabevakningslag. Den innebär att de flesta privata aktörer, t.ex. butiker och köpcentrum, får sätta upp kameror utan tillstånd. Den 1 januari 2020 togs tillståndskravet bort för Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kustbevakningen och Tullverket. I Polismyndighetens regleringsbrev för 2021 fick myndigheten i uppdrag att beskriva hur arbetet med kamerabevakning bedrivs och utvecklas. Uppdraget redovisades till regeringen den 1 december 2021. Enligt redovisningen ger Polismyndighetens kamerabevakning positiva effekter för såväl det brottsförebyggande som det brottsutredande arbetet samtidigt som kamerorna verkar trygghetsskapande och ger klara operativa fördelar för myndigheten. Lättnaderna i kamerabevakningslagen (2018:1200) har enligt Polismyndigheten inneburit klara vinster i myndighetens uppdrag då kamerabevakning kan etableras mer effektivt. Från och med 2022 tillförs Polismyndigheten en kraftfull och långsiktig finansiell förstärkning för att utveckla myndighetens tekniska förmåga. Medlen ska bl.a. användas för ökad kamerabevakning.

Det är emellertid inte enbart en ökad polisiär närvaro som krävs för att vända utvecklingen i de utsatta områdena. Regeringen presenterade därför i juli 2016 ett långsiktigt reformprogram för att minska segregationen i landet. Syftet är att lyfta socialt utsatta områden. Reformprogrammet innehåller en rad åtgärder som tar sikte på långsiktiga lösningar på segregationen och dess mekanismer, däribland brottsligheten. I december 2020 beslutade regeringen om handlingsplanen Ett Sverige som håller ihop – Regeringens insatser för minskad segregation och goda livschanser för alla (A2020/02652). Handlingsplanen innehåller insatser som regeringen genomför eller planerar att genomföra under de närmaste åren för att motverka och på sikt minska den socioekonomiska segregationen i Sverige. Regeringen vill också skapa bättre förutsättningar för ett strukturerat brottsförebyggande arbete över hela landet på så väl lokal som

regional och nationell nivå. Därför har en satsning på det brottsförebyggande arbetet lanserats.

Vidtagna åtgärder redovisades för riksdagen i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6) och i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.7). Även i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.7) redovisades vidtagna åtgärder och tillkännagivandet ansågs därmed slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

Tillkännagivanden som är under beredning

Här redovisas regeringens redogörelse för några av de tillkännagivanden som enligt regeringen inte är slutbehandlade.

Fler lokala poliser

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om att regeringen bör återkomma med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser (bet. 2014/15:JuU1 punkt 10, rskr. 2014/15:77).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 8 f.):

I skrivelse 2016/17:75 redovisades denna punkt som slutbehandlad. Riksdagen ansåg dock att regeringen inte hade redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet skulle kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6) meddelade regeringen att punkten därför åter stod som öppen.

Ett av syftena med ombildningen av polisen var att säkerställa en lokalt förankrad och synlig polis i hela landet. För att följa upp utfallet av polisreformens intentioner har regeringen under en rad år begärt in återrapportering av olika slag. Den 1 april 2014 fick Statskontoret i uppdrag att utvärdera ombildningen av polisen. Den 28 september 2018 lämnade Statskontoret sin slutrapport. Med utgångspunkt i slutrapporten fortsätter Polismyndigheten sitt utvecklingsarbete för att uppnå reformens intentioner, ett arbete som regeringen följer noga och får löpande information om. I regleringsbrevet för 2015 och 2016 ställde regeringen krav på Polismyndigheten att löpande hålla regeringen informerad om det fortsatta arbetet med ombildningen. Den löpande avrapporteringen skedde bl.a. på de månatliga mötena mellan rikspolischefen och statssekreteraren. I regleringsbrevet för 2016 fick Polismyndigheten också i uppdrag att i årsredovisningen för 2016 lägga särskild vikt vid redovisningen av genomförandet avseende en lokalt förankrad polisverksamhet. Av redovisningen framgick att Polismyndigheten under 2016 fortsatte arbetet med att stärka det lokala polisarbetet utifrån inriktningen att mer än hälften av resurserna i en polisregion ska finnas i lokalpolisområdena.

Genom att öka resurserna vid lokalpolisområdena har det skapats bättre förutsättningar för att bedriva polisverksamheten nära medborgarna. Numera finns även kommunpoliser i samtliga kommuner. I regleringsbrevet för 2017 fick Polismyndigheten i uppdrag att analysera och bedöma hur långt myndigheten hade kommit i målsättningen med en mer närvarande och tillgänglig polis i lokalsamhället. Polismyndigheten skulle också bedöma hur väl myndigheten svarar upp mot behoven av polisiär närvaro i särskilt utsatta områden. Uppdragen redovisades i myndighetens årsredovisning för 2017.

Genom den verksamhetsuppföljning som Polismyndigheten sedan ett antal år månatligen redovisar till Regeringskansliet har utvecklingen avseende bl.a. kompetensförsörjningen kunnat följas upp. I regleringsbrevet för 2018 gav regeringen Polismyndigheten i uppdrag att också redovisa i vilken utsträckning det finns områdespoliser på lokalpolisområdesnivå och i vilken utsträckning dessa arbetar fredat med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Vidare skulle Polismyndigheten analysera i vilken utsträckning det finns likvärdiga möjligheter att få akut hjälp från polisen över hela landet samt bedöma i vilken utsträckning ingripandepersonalen kan arbeta brottsförebyggande och vidta långtgående förstahandsåtgärder. Åtterrapporeringen gjordes i årsredovisningen för 2018.

För att säkerställa fortsatt åtterrapporering från Polismyndigheten avseende myndighetens arbete med att åstadkomma en långsiktig och tydlig polisiär närvaro i hela landet har regeringen gett Polismyndigheten fortsatta uppdrag i regleringsbrevet för åren 2019–2022. I Polismyndighetens regleringsbrev för 2021 fick myndigheten ett åtterrapporeringskrav om ett ökat antal områdespoliser och kommunpoliser. Av regleringsbrevet framgick att Polismyndigheten fortsatt skulle redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa en långsiktig och tydlig polisiär närvaro i hela landet. Särskild vikt skulle läggas vid att redovisa hur resurser fördelats så att det skulle finnas en stark lokal närvaro i utsatta områden. Myndigheten skulle därutöver redovisa i vilken omfattning det fanns områdespoliser på lokalpolisområdesnivå och vad som gjordes för att dessa ska få större möjligheter att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utan att tas i anspråk för annan verksamhet. Fördelningen av områdespoliser i utsatta områden skulle särskilt redovisas. En redovisning över antalet kommunpoliser och fördelningen av dessa i hela landet skulle också lämnas. I regleringsbrevet för 2022 anger regeringen att Polismyndigheten ska redogöra för hur resurser har fördelats för att uppnå en stark lokal närvaro i hela landet, med fler poliser i yttre tjänst. Myndigheten ska vidare redovisa antalet kommunpoliser per polisregion, antalet områdespoliser per polisregion samt antalet anställda totalt inom den brottsförebyggande verksamheten och ingripandeverksamheten.

Polismyndighetens behov av fler anställda, både poliser och civilanställda, har medfört att regeringen i en rad budgetar tillfört myndigheten mer resurser. Regeringens satsning på Polismyndigheten ska ge myndigheten förutsättningar att till 2024 ha ökat antalet anställda med sammanlagt 10 000 jämfört med hur många anställda som fanns vid ingången av 2016. Polismyndigheten har haft regeringens uppdrag att redovisa hur resursförstärkningarna ska användas för att på bästa sätt stärka och utveckla polisverksamheten. Polismyndigheten har genom uppdraget tagit fram en plan för hur myndigheten ska kunna öka antalet anställda med 10 000 till 2024. Regeringen har därtill gett Brottsförebyggande rådet i uppdrag att följa upp och analysera resursanvändningen inom Polismyndigheten och resultatet av anslagshöjningarna för att utöka antalet anställda. I detta ingår att kartlägga hur de ekonomiska tillskotten har fördelats och använts i Polismyndigheten samt analysera hur verksamheten och dess resultat har utvecklats. Uppdraget ska delredovisas till regeringen (Justitiedepartementet) senast den 24 mars 2023 och den 18 oktober 2024. Uppdraget ska slutredovisas senast den 27 mars 2026.

Regeringen har även skapat förutsättningar för att utbilda fler poliser, bl.a. genom att utöka antalet lärosäten som kan tillhandahålla polisutbildning. Från och med 2019 finns det fem sådana lärosäten.

Antagningen till polisutbildningen har mer än fördubblats jämfört med nivåerna för 2015.

Vidtagna åtgärder redovisades för riksdagen i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6), i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 avsnitt 2.7) och i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1 avsnitt 2.7). Punkten är inte slutbehandlad.

Straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet (bet. 2014/15:JuU14 punkt 48, rskr. 2014/15:138).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 10):

Frågan omfattas av Påföljdsutredningens betänkande Nya Påföljder (SOU 2012:34). Regeringen beslutade den 17 mars 2016 propositionen Ny påföljd efter tidigare dom (prop. 2015/16:151). I propositionen lämnades vissa förslag som innebär att reglerna om gemensam straffmätning i 34 kap. brottsbalken inte längre ska tillämpas då fråga är om återfall. Vidare gjorde regeringen bedömningen att den nuvarande ordningen för straffvärdebedömning vid flerfaldig brottslighet i övrigt framstår som väl avvägd och föreslog därför ingen ändring i de reglerna. I samband med att propositionen beslutades skrevs tillkännagivandet av. Riksdagen delade dock inte regeringens uppfattning att tillkännagivandet därmed var slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen. Tillkännagivandet återrapporterades till riksdagen i budgetpropositionen för 2018 (se prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6). Under sommaren 2021 tillsattes en utredning för att se över reglerna om straffmätning vid flerfaldig brottslighet (dir. 2021:56). Utredaren ska överväga och föreslå förändringar av strafflagstiftningen som ger uttryck för en skärpt syn på flerfaldig brottslighet. Det ska säkerställas att straff står i proportion till brottslighetens allvar även för den som begår flera brott. Uppdraget ska redovisas den 20 januari 2023. Punkten är inte slutbehandlad.

Renodling av polisens arbetsuppgifter

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om renodling av polisens arbetsuppgifter (bet. 2014/15:JuU16 punkt 20, rskr. 2014/15:152).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 11):

Den 1 december 2016 beslutade regeringen propositionen Transporter av frihetsberövade (prop. 2016/17:57). För att säkerställa en ändamålsenlig och rättssäker transportverksamhet och för att renodla polisens verksamhet föreslog regeringen i propositionen nya bestämmelser om Kriminalvårdens rätt att utföra transporter av frihetsberövade personer åt andra myndigheter. De nya reglerna trädde i kraft den 1 april 2017. Med anledning av betänkandet Bättre insatser vid missbruk och beroende (SOU 2011:35) har ett projekt pågått där regeringen har avsatt medel under 2014–2016 i syfte att få till stånd en praxisändring genom att landsting och kommuner tillsammans med Polismyndigheten gemensamt utvecklar alternativa lösningar till förvaring i arrest. Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har följt upp effekterna av regeringens satsning och slutredovisade sitt uppdrag den 28 mars 2018, rapport 2018:1 En lob i mål? (S2017/00357). Regeringen beslutade den 7 september 2017 propositionen Renodling av Polismyndighetens arbetsuppgifter när länsstyrelserna tar

över uppgifter på djurområdet (prop. 2016/17:224). I propositionen föreslog regeringen att vissa uppgifter som rör djur ska flyttas från Polismyndigheten till länsstyrelserna. Förslagen som innebär en renodling av Polismyndighetens arbetsuppgifter trädde i kraft den 1 juni 2018. I november 2019 tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att göra en översyn av regelverket för ordningsvakter (dir. 2019:89). En av de frågor som utretts är om ordningsvakter kan utföra ytterligare arbetsuppgifter för att frigöra resurser för Polismyndigheten. Ett exempel på en arbetsuppgift som är särskilt resurskrävande för Polismyndigheten är enligt direktiven att transportera personer som frihetsberövats av ordningsvakter med stöd av t.ex. polislagen (1984:387) eller lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer. En mer ändamålsenlig användning av ordningsvakter kan även på ett generellt plan frigöra resurser för Polismyndigheten till andra mer prioriterade uppgifter. I utredningens betänkande (SOU 2021:38), som redovisades den 21 maj 2021, föreslås bl.a. att ordningsvakter ska kunna användas för fler ändamål och få utökade befogenheter, t.ex. när det gäller att transportera en omhändertagen person till sjukhus, tillnyktringsenhet eller polisstation. Betänkandet har remitterats och bereds i Regeringskansliet. För att ytterligare avlasta polisen från uppdrag att utföra transporter pågår även arbete i Regeringskansliet med att ta fram ny lagstiftning i syfte att inhyrda arrestantvakter ska kunna utföra vissa transporter av frihetsberövade personer. En promemoria har remitterats och remisstiden gick ut den 28 januari 2022.

Därutöver pågår arbete som syftar till att avlasta Polismyndigheten från vissa uppdrag av mer administrativ karaktär. En promemoria med förslag till en ny hittegodslag för hittegods i kollektivtrafik har tagits fram. Förslaget innebär att Polismyndighetens ansvar för sådant hittegods begränsas. Promemorian har remitterats och förslagen bereds nu i Regeringskansliet. I betänkandet Förenklingar för mikroföretag och modernisering av bokföringslagen (SOU 2021:60) föreslås att de tillstånd som Polismyndigheten lämnar för att verksamheter ska få bedriva hotell- och pensionatsrörelse ska ersättas med en anmälningsskyldighet. Betänkandet har remitterats och remisstiden gick ut den 24 januari 2022. Regeringen avser vidare att i lämpliga former ta fortsatta initiativ för att renodla Polismyndighetens arbetsuppgifter. Punkten är inte slutbehandlad.

Villkorlig frigivning vid återfall i likartad brottslighet

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anfört om villkorlig frigivning vid återfall i likartad brottslighet (bet. 2014/15:JuU17 punkt 15, rskr. 2014/15:153).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 12):

En särskild utredare lämnade i juni 2017 förslag på förändringar i systemet med villkorlig frigivning i betänkandet Villkorlig frigivning – förstärkta åtgärder mot återfall i brott (SOU 2017:61). Den 14 mars 2019 beslutade regeringen propositionen Förstärkta återfallsförebyggande åtgärder vid villkorlig frigivning (prop. 2018/19:77). I propositionen lämnades inte något förslag som innebär att återfall i brott påverkar tidpunkten för villkorlig frigivning. Regeringen avser att under våren 2022 tillsätta en utredning som bl.a. ska omfatta den fråga som tillkännagivandet avser. Punkten är inte slutbehandlad.

Vapenfrågor

Riksdagen har riktat ett flertal tillkännagivanden till regeringen inom vapenområdet. Utskottet har vid ett flertal tillfällen riktat kritik mot regeringens hantering av ärenden inom vapenområdet. Bland annat har utskottet uppgett att de åtgärder som vidtagits inte varit tillräckliga för att tillgodose det som efterfrågas i tillkännagivandena och att regeringen agerat alltför långsamt i behandlingen av tillkännagivandena.

Nedan redogörs för några av de tillkännagivanden inom vapenområdet som enligt regeringen inte är slutbehandlade:

- en översyn av vapenlagstiftningen (bet. 2018/19:JuU29 punkt 9, rskr. 2018/19:298, bet. 2019/20:JuU33 punkt 8, rskr. 2019/20:304, bet. 2020/21:JuU5 punkt 2, rskr. 2020/21:31 och bet. 2020/21:JuU30 punkt 7, rskr. 2020/21:398)
- tidsbegränsade vapenlicenser (bet. 2018/19:JuU29 punkt 15, rskr. 2018/19:298, bet. 2019/20:JuU33 punkt 12, rskr. 2019/20:304 och bet. 2020/21:JuU11 punkt 4, rskr. 2020/21:167)
- regeringen ska se till att genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv i svensk rätt inte går längre än vad direktivet kräver (bet. 2019/20:JuU33 punkt 10, rskr. 2019/20:304 och bet. 2020/21:JuU11 punkt 2, rskr. 2020/21:167)
- en ny tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden (bet. 2019/20:JuU33 punkt 5, rskr. 2019/20:304 och bet. 2020/21:JuU30, punkt 5, rskr. 2020/21:398)
- kortare handläggningstider i vapenlicensärenden (bet. 2019/20:JuU33 punkt 6, rskr. 2019/20:304 och bet. 2020/21:JuU30, punkt 6, rskr. 2020/21:398)
- synnerliga skäl i vapenlagen (bet. 2019/20:JuU33 punkt 13, rskr. 2019/20:304 och bet. 2020/21:JuU30, punkt 8, rskr. 2020/21:398)
- licenshantering vid vapenbyte (bet. 2019/20:JuU33 punkt 14, rskr. 2019/20:304 och bet. 2020/21:JuU30 punkt 9, rskr. 2020/21:398)
- krav för vapenlicens (bet. 2020/21:JuU30 punkt 10, rskr. 2020/21:398)
- utökad vapengarderob (bet. 2018/19:JuU29 punkt 20, rskr. 2018/19:298 och bet. 2020/21:JuU30 punkt 13 rskr. 2020/21:398)
- en skyndsam översyn av bestämmelserna om europeiskt skjutvapenpass (bet. 2018/19:JuU29 punkt 25, rskr. 2018/19:298 och bet. 2020/21:JuU30 punkt 16, rskr. 2020/21:398)
- en översyn av kraven för att få bedriva handel med skjutvapen (bet. 2020/21:JuU30 punkt 17, rskr. 2020/21:398)
- en utredning av tillsynsansvaret för skjutbanor (bet. 2020/21:JuU30 punkt 18, rskr. 2020/21:398).

Tidigare riksdagsbehandling

När utskottet behandlade motsvarande skrivelse förra året riktades i flera delar kritik mot regeringens åtgärder med anledning av riksdagens skrivelser till regeringen (yttr. 2020/21:JU4y). Utskottet framhöll bl.a., i likhet med i yttranden från tidigare år, att ett tillkännagivande inte kunde anses slutbehandlat genom att en utredning tillsatts om inte detta uttryckligen är vad som efterfrågas. Dessa tillkännagivanden kan enligt utskottets mening inte anses slutbehandlade förrän utredningen är klar, inte minst mot bakgrund av att regeringen vid flera tillfällen lagt ned utredningar.

Utskottet ansåg vidare att vissa tillkännagivanden som redovisades som slutbehandlade inte borde ansetts vara det eftersom de åtgärder som vidtagits inte ansågs var tillräckliga för att tillgodose det som riksdagen hade efterfrågat. Särskilt uppmärksammades de tillkännagivanden som ansågs slutbehandlade genom propositionen om 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. Enligt utskottets mening borde inte dessa tillkännagivanden ha redovisats som slutbehandlade eftersom riksdagen avslagit propositionen och tillkännagett på nytt dels att direktivet skulle genomföras på miniminivå, dels att regeringen under 2021 skulle återkomma till riksdagen med ett förslag om att avskaffa tidsbegränsade licenser.

Slutligen ansåg utskottet, i likhet med tidigare år, att regeringen i flera fall varit alltför långsam och passiv i behandlingen av tillkännagivanden. Vidare saknades också uppgifter om när de tillkännagivanden som inte var slutbehandlade kunde beräknas vara slutbehandlade. Som exempel lyfte utskottet fram ett par äldre tillkännagivanden, bl.a. om en översyn av vapenlagstiftningen, om det s.k. danstillståndet och om den s.k. mängdrabatten. Utskottet konstaterade även att regeringen hade brustit i hanteringen av nyare tillkännagivanden, som t.ex. tillkännagivanden om att flytta licenshanteringen till en ny viltmyndighet, om att utöka vapengarderopen och om delad vapenlagstiftning mellan lagliga och olagliga vapen.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har under innevarande och förgående valperiod lämnat ett stort antal tillkännagivanden till regeringen. En del av dessa har sitt ursprung i justitieutskottet. Det stora antalet tillkännagivanden har också lett till att regeringen vidtagit åtgärder för att utveckla och förbättra politiken inom rättsområdet i den riktning som riksdagen efterfrågat, vilket också framgår av regeringens redogörelse.

Det förekommer dock att regeringen anser att tillkännagivanden är slutbehandlade trots att de åtgärder som vidtagits inte är tillräckliga för att tillgodose det som riksdagen efterfrågat, vilket enligt utskottets mening innebär att dessa tillkännagivanden inte kan anses vara slutbehandlade. Denna kritik när det gäller tillkännagivanden som enligt regeringen anses slutbehandlade gäller bl.a. följande tillkännagivanden.

Tillkännagivandet om Tullverkets brottsbekämpande verksamhet (bet. 2020/21:JuU2 punkt 2, rskr. 2020/21:12) kan inte anses tillgodosett eftersom den nya lagen enbart ger tullen rätt att agera när den av en slump hittar smuggelgods. Tillkännagivandet innebar att tullen ska kunna vara brottsbekämpande och på egen hand agera för att hindra smuggelgods från att föras ut från landet, vilket myndigheten idag fortfarande inte kan. Den omständigheten att regeringen tillsatt en utredning om en samlad lagstiftning om Tullverkets befogenheter ändrar inte denna bedömning.

När det gäller tillkännagivandet om tillträdesförbud till simhallar och bibliotek (bet. 2020/21:JuU13 punkt 4, rskr. 2020/21:169) stämmer det visserligen att regeringen lade fram ett sådant förslag som antogs av riksdagen. Utskottet menar dock att eftersom förslaget bygger på ordningen med tillträdesförbud till butiker och denna visat sig inte fungera i den utsträckning som var avsedd kan inte tillkännagivandet anses fullt ut tillgodosett. Tillkännagivandet bör därför inte redovisas som slutbehandlat.

Vidare anser utskottet att tillkännagivandet om straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år (bet. 2019/20:JuU30 punkt 14, rskr. 2019/20:177) inte kan anses tillgodosett. Tillkännagivandet innebar att straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år skulle avskaffas vid återfall i brott. Som framgår av skrivelsen gjorde regeringen i propositionen Slopad straffrabatt för unga myndiga vid allvarlig brottslighet (prop. 2021/22:17) dock bedömningen att det inte fanns skäl att avskaffa straffrabatten vid återfall i brott. Eftersom förslaget således inte motsvarade vad som efterfrågades i riksdagens tillkännagivande bör det enligt utskottets mening inte redovisas som slutbehandlat.

När det gäller riksdagsskrivelser som fortfarande är under beredning ligger utskottets huvudsakliga kritik i att många äldre tillkännagivanden, flera från så långt tillbaka som riksdagsåret 2014/15, fortfarande inte är slutbehandlade. Det är enligt utskottets mening anmärkningsvärt att regeringen inte har vidtagit fler åtgärder med anledning av dessa tillkännagivanden.

Trots att det gått nästan åtta år är tillkännagivanden om fler lokala poliser (bet. 2014/15:JuU1 punkt 10), om straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet (bet. 2014/15:JuU14 punkt 48), om renodling av polisens uppgifter (bet. 2014/15:JuU16 punkt 20) och om villkorlig frigivning vid återfall i likartad brottslighet (bet. 2014/15:JuU17 punkt 15) fortfarande inte slutbehandlade. Detta är självklart inte en tillfredsställande tidsåtgång. I några fall, t.ex. när det gäller fler lokala poliser och renodling av polisens uppgifter, har riksdagen också gjort ytterligare tillkännagivanden i frågan.

Utskottet finner det även anmärkningsvärt att regeringen när det gäller vissa av de äldre ärendena inte på ett tillfredsställande sätt redovisar när tillkännagivandena beräknas vara slutbehandlade.

Inom ramen för detta är utskottet även kritiskt till regeringens hantering av tillkännagivanden i olika vapenfrågor. Trots att det i många fall gått flera år sedan tillkännagivandena gjordes har regeringen ännu inte lagt fram några förslag när det t.ex. gäller tidsbegränsade vapenlicenser, ny

tillståndsmyndighet för vapenlicensärenden, synnerliga skäl i vapenlagen och en översyn av bestämmelserna om europeiskt skjutvapenpass. Dessutom har regeringen i flera av de fall där man trots allt tagit fram förslag och överlämnat dessa till riksdagen, t.ex. när det gäller genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv, inte försäkrat sig om att det finns parlamentariskt stöd för dessa, vilket lett till att förslagen avslagits. Det är därför viktigt att regeringen nu omgående vidtar åtgärder för att tillgodose dessa tillkännagivanden.

Stockholm den 3 maj 2022

På justitieutskottets vägnar

Ellen Juntti

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ellen Juntti (M), Petter Löberg (S), Louise Meijer (M), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Katja Nyberg (SD), Carina Ödebrink (S), Juno Blom (L), Tobias Andersson (SD), Martin Marmgren (MP), Ingemar Kihlström (KD), Anna Wallentheim (S), Mikael Damsgaard (M), Malin Björk (C), Magnus Oscarsson (KD), Gunilla Svantorp (S) och Gudrun Nordborg (V).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2021 (S, V, MP)

Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Carina Ödebrink (S), Martin Marmgren (MP), Anna Wallentheim (S), Gunilla Svantorp (S) och Gudrun Nordborg (V) anför:

Vi utgår från att regeringen respekterar riksdagens skrivelser och hanterar dem på ett skyndsamt sätt för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Samtidigt inser vi att en grundlig beredning av ett ärende kan ta tid. Enligt vår bedömning har regeringen i huvudsak uppfyllt de krav som kan ställas på en redovisning av vilka åtgärder som man vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har beretts av justitieutskottet.

När det gäller vissa äldre tillkännagivanden, som i några fall gjordes för över sju år sedan, kan det dock finnas visst utrymme för förbättringar i redovisningen. I dessa fall bör regeringen, i enlighet med det som konstitutionsutskottet tidigare uttalat, tydligare ange när tillkännagivandena kan förväntas bli slutbehandlade.

I övrigt anser vi att regeringen uppfyller de krav som kan ställas på den när det gäller behandlingen av de riksdagsskrivelser som har beretts av justitieutskottet.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2021 (M, KD)

Ellen Juntti (M), Louise Meijer (M), Ingemar Kihlström (KD), Mikael Damsgaard (M) och Magnus Oscarsson (KD) anför:

Utöver vad utskottet konstaterar ovan, som vi således ställer oss bakom, anser vi att de åtgärder som vidtagits av regeringen vad gäller de tre tillkännagivanden som gjorts om polisens närvaro i brottsutsatta områden (rskr. 2015/16:106, rskr. 2016/17:90 och rskr. 2017/18:92) inte kan anses tillgodose det som riksdagen efterfrågat. Vi anser att de pågående förändringarna är i ett för tidigt skede för att avgöra om regeringen har följt riksdagens tillkännagivanden. Det var exempelvis först i Polismyndighetens regleringsbrev för 2021, efter kritik från Riksrevisionen i mars 2021, som regeringen gav uppdrag till polisen att följa upp resursfördelningen i brottsutsatta områden. Av regeringens redovisning framkommer inte heller hur den polisiära närvaron har ändrats i siffror. Tillkännagivandena bör därför inte redovisas som slutbehandlade.

3. Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2021 (C)

Malin Björk (C) anför:

Jag delar inte uppfattningen att tillkännagivandena om Tullverkets brottsbekämpande verksamhet, om tillträdesförbud till simhallar och bibliotek och om straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år inte kan anses tillgodosedda. Enligt min mening framgår det av regeringens redovisning att man vidtagit åtgärder för att tillgodose dessa tillkännagivanden och t.ex. återkommit till riksdagen med ett förslag på tillträdesförbud till simhallar och bibliotek i enlighet med vad riksdagen efterfrågat. Därmed har det i dessa delar inte framkommit någon omständighet som ger mig anledning att anmärka på regeringens redovisning.

4. Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2021 (L)

Juno Blom (L) anför:

Vi instämmer i mycket av den kritik som utskottet uttalar ovan. När det gäller tillkännagivandena om vapenfrågor har vi dock en viss förståelse för att beredningen av dessa ärenden kan ta tid. Regeringen har också vidtagit åtgärder för att t.ex. genomföra 2017 års ändringsdirektiv, även om man inte försäkrat sig om att förslagen har parlamentariskt stöd i riksdagen, vilket man borde ha gjort. I denna del är det däremot viktigt att man skyndsamt återkommer med ett förslag som har parlamentariskt stöd, vilket även gäller övriga tillkännagivanden på vapenområdet.

BILAGA 5

Civilutskottets yttrande 2021/22:CU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet gav den 22 mars 2022 övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 och eventuella följdmotioner. Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

I yttrandet redovisar civilutskottet de kommentarer som utskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till. Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen när det gäller de tillkännagivanden som regeringen redovisar som slutbehandlade. Utskottet lämnar vissa synpunkter när det gäller handläggningstiden för äldre tillkännagivanden som ännu inte är slutbehandlade.

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som den vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2021. Dessutom lämnar regeringen vissa uppgifter om antalet gällande författningar. Av de riksdagsbeslut som redovisas i årets skrivelse faller sammanlagt 42 skrivelser under civilutskottets beredningsområde, varav 16 anges som slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

När det gäller de tillkännagivanden som regeringen redovisar som slutbehandlade har utskottet ingen annan uppfattning än regeringen.

När det gäller de tillkännagivanden som regeringen redovisar som inte slutbehandlade noterar utskottet att det bland dessa finns ett antal äldre tillkännagivanden, varav det äldsta är från riksmötet 2014/15. Bland de äldre tillkännagivandena finns t.ex. riksdagens tillkännagivande om ägarlägenheter (bet. 2015/16:CU14, rskr. 2015/16:187, punkt Ju 12 i skrivelsen).

Utskottet är medvetet om att handläggningstiden för slutbehandlingen av ett enskilt tillkännagivande är beroende av tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som krävs. Utskottet vill dock, i likhet med tidigare år, understryka vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödigt tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser. Utskottet noterar samtidigt med tillfredsställelse att regeringen i skrivelsen redovisar en bedömning av när de äldsta tillkännagivandena (från riksmötena 2014/15, 2015/16 och 2016/17) kan bli slutbehandlade.

Stockholm den 3 maj 2022

På civilutskottets vägnar

Emma Hult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Hult (MP), Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S), Viktor Wärnick (M), Elin Lundgren (S), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilandersson (SD), Leif Nysmed (S), Ola Johansson (C), Roger Hedlund (SD), Joakim Järrebring (S), Robert Hannah (L), Angelica Lundberg (SD), David Josefsson (M), Ola Möller (S), Jon Thorbjörnson (V) och Helena Storckenfeldt (M).

BILAGA 6

Utrikesutskottets yttrande 2021/22:UU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen och riksdagsstyrelsen – åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 22 mars att uppmana övriga utskott att senast den 3 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Beslutet gäller för utrikesutskottet även i fråga om riksdagsstyrelsens redogörelse 2021/22:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen. Inga följdmotioner har väckts med anledning av skrivelsen eller redogörelsen.

Utrikesutskottet har granskat den redovisade behandlingen av riksdags-skrivelser med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet i de fall det sammansatta utskottet behandlat ärenden som överlämnats från utrikesutskottet.

Utrikesutskottet konstaterar att de bedömningar som regeringen gör i fråga om slutbehandlade och ej slutbehandlade riksdagsskrivelser inte fullt ut ger en korrekt bild. Utskottet saknar i regeringens skrivelse en redovisning av riksdagens tillkännagivande till regeringen om att den bör verka för ett ministerråd för infrastruktur och transport inom ramen för det nordiska samarbetet (skr. 2020/21:90, redog. 2020/21:NR1, bet. 2020/21:UU4, rskr. 2020/21:338). Mot denna bakgrund delar utskottet inte regeringens uppfattning att ärendet kan anses vara slutbehandlat.

När det gäller de bedömningar som riksdagsstyrelsen gör i fråga om slutbehandlade och ej slutbehandlade riksdagsskrivelser delas de av utskottet.

Utskottets granskning av regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse har slutligen gett upphov till ett antal iakttagelser avseende behandlingen av riksdagsskrivelser.

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen (9 kap. 8 § riksdagsordningen).

Regeringen lämnade den 10 mars 2022 skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021. I skrivelsen redovisar regeringen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari 2021–31 december 2021.

Riksdagsskrivelser inom utrikesutskottets område

I skrivelsen redovisar regeringen 19 riksdagsskrivelser från riksmötena 2019/20, 2020/21 och 2021/22 om beslut med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet. Elva av riksdagsskrivelserna redovisas som slutbehandlade medan åtta redovisas som ej slutbehandlade.

Översikt av riksdagsskrivelser

Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet där behandlingen avser ärenden som överlämnats från utrikesutskottet

Rskr.	Betänkande (*tillkännagivande)	Slutbehandlad	Ej slutbehandlad
2019/20:104	2019/20:UU2		X
	Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd		
2019/20:332	2019/20:UU18*		X
	Granskning av utländska direktinvesteringar		
2020/21:133	2020/21:UFöU4*		X
	Säkerhetspolitisk inriktning – Totalförsvaret 2021–2025		
2020/21:134	2020/21:UFöU4*		X
	Säkerhetspolitisk inriktning – Totalförsvaret 2021–2025		
2020/21:160	2020/21:UU7*		X
	Yttrandefrihet		
2020/21:217	2020/21:UU6	X	
	Strategi för den arktiska regionen		
2020/21:252	2020/21:UFöU5*		X
	Internationella försvarssamarbeten		
2020/21:253	2020/21:UFöU5*		X

	Internationella försvarssamarbeten		
2020/21:305	2020/21:UU11	X	
	Riksrevisionens granskning av Sidas garantiverksamhet		
2020/21:338	2020/21:UU4	X	
	Nordiskt samarbete		
2020/21:340	2020/2021:UU13	X	
	Europarådet		
2020/21:357	2020/21:UU10	X	
	Verksamheten i Europeiska unionen under 2020		
2020/21:358	2020/21:UU10*		X
	Verksamheten i Europeiska unionen under 2020		
2020/21:359	2020/21:UU12	X	
	Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)		
2020/21:361	2020/21:UU9	X	
	Strategisk exportkontroll 2019 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden		
2021/22:77	2021/22:UU1	X	
	Utgiftsområde 5 Internationell samverkan		
2021/22:90	2021/22:UU2	X	
	Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd		
2021/22:102	2021/22:UFöU1	X	
	Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali		
2021/22:103	2021/22:UFöU2	X	
	Fortsatt svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali		

Källa: Regeringens skrivelse 2021/22:75.

*Slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden inom
utrikesutskottets område*

Ärenden som avskrivits av regeringen

Regeringen har skrivit av ett antal ärenden där riksdagens beslut varit att lägga en skrivelse från regeringen till handlingarna med avslag på motioner om tillkännagivanden till regeringen, och som därför inte kräver någon verkställighetsåtgärd. Det gäller riksdagsskrivelserna 2020/21:217, 2020/21:305, 2020/21:340, 2020/21:359 och 2020/21:361. Dessa skrivelser anges därmed som slutbehandlade.

Därutöver anger regeringen att den skrivit av riksdagsskrivelse 2020/21:338 till Utrikesdepartementet som gäller riksdagens beslut om nordiskt samarbete (bet. 2020/21:UU4) i vilket riksdagen i beslutspunkt 2 med bifall till en reservation (M, C, V) riktade ett tillkännagivande till regeringen om att den bör verka för ett ministerråd för infrastruktur och transport inom ramen för det nordiska samarbetet. Riksdagsskrivelsen skrevs enligt regeringen av den 15 juli 2022. Av regeringens skrivelse framgår inte att riksdagsskrivelsen innehåller ett tillkännagivande till regeringen. Riksdagsskrivelsen anges vara slutbehandlad.

Slutligen har regeringen skrivit av riksdagsskrivelse 2020/21:357 som gäller riksdagens beslut om verksamheten i Europeiska unionen under 2020, riktad till Statsrådsberedningen, och riksdagsskrivelsen anges vara slutbehandlad. Den riksdagsskrivelse som behandlar samma betänkande och beslut och som ställts till Utrikesdepartementet (skr. 2020/21:115, bet. 2020/21:UU10, rskr. 2020/21:358) redovisas däremot som ej slutbehandlad.

Svenskt deltagande i insatser i Mali

Riksdagsskrivelserna 2021/22:102 till Utrikesdepartementet och 2021/22:103 till Försvarsdepartementet gäller riksdagens beslut om svenskt deltagande i internationella militära insatser i Mali (bet. 2021/22:UFöU1).

I regeringens skrivelse hänvisar regeringen till sitt beslut den 16 december 2021 om regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Försvarsmakten. De båda riksdagsskrivelserna 2021/22:102 och 2021/22:103 anges därmed vara slutbehandlade.

Budget för internationell samverkan

Riksdagsskrivelse 2021/22:77 till Utrikesdepartementet gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2022 inom budgetens utgiftsområde 5 Internationell samverkan (prop. 2022/21:1 utg.omr. 5, bet. 2021/22:UU1).

Regeringen hänvisar till sitt beslut den 16 december 2021 om regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende anslagen 1:1, 1:2, 1:3, 1:4, 1:6, 1:7, 1:8, 1:10 och 1:11 inom utgiftsområde 5, samt avseende Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Inspektionen för strategiska produkter och Svenska institutet. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Budget för internationellt bistånd

Riksdagsskrivelse 2021/22:90 till Utrikesdepartementet gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2022 inom budgetens utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (prop. 2022/21:1 utg.omr. 7, bet. 2021/22:UU2).

Regeringen hänvisar till sitt beslut den 16 december 2021 om regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende anslaget 1:1 respektive anslaget 1:6 inom utgiftsområde 7, samt avseende Folke Bernadotteakademien, Nordiska Afrikainstitutet, Sida och Svenska institutet. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Ej slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden inom utrikesutskottets område

Afrikanska utvecklingsbanken

Riksdagsskrivelse 2019/20:104 till Utrikesdepartementet gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2020 inom budgetens utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (prop. 2019/20:1 utg.omr. 7, bet. 2019/20:UU2).

I förra årets skrivelse (2020/21:75) angav regeringen att beslutspunkt 2 c) 4 inte var slutbehandlad. Beslutspunkten gäller utställandet av statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken. Regeringen redovisade att den beslutat att ställa ut statliga garantier den 12 mars 2020 men att regeringen avsåg att ställa ut ytterligare statliga garantier i enlighet med riksdagens beslut.

I årets skrivelse (2021/22:75) anges att regeringen den 1 april 2021 på nytt beslutat att ikläda staten betalningsansvar i form av statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken, samtidigt som regeringen avser att ikläda staten ytterligare betalningsansvar i enlighet med riksdagens bemyndigande. Beslutspunkten 2 c) 4 redovisas därför som ej slutbehandlad.

Ej slutbehandlade tillkännagivanden inom utrikesutskottets område

Granskning av utländska direktinvesteringar

Riksdagsskrivelse 2019/20:332 till Justitiedepartementet gäller riksdagens beslut om granskning av utländska direktinvesteringar (bet. 2019/20:UU18) i vilket riksdagen gjorde ett tillkännagivande till regeringen om att den snarast ska genomföra åtgärder för att möjliggöra granskning av utländska investeringar inom skyddsvärda områden, däribland återkomma till riksdagen med förslag till ändringar i säkerhetsskyddslagen vad gäller överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet samt snarast utse den myndighet som ska vara kontaktpunkt enligt EU-förordningen (2019/452) om utländska direktinvesteringar.

I förra årets skrivelse (2020/21:75) redovisade regeringen att tillkännagivandet är delvis tillgodosett genom dels proposition 2020/21:13 med förslag till ändringar i säkerhetsskyddslagen som efter riksdagens beslut trädde i kraft den 1 januari 2021, dels genom antagandet av förordningen (SFS 2020:827) i vilken Inspektionen för strategiska produkter pekas ut som kontaktpunkt enligt EU:s förordning om utländska direktinvesteringar.

Vidare tillsatte regeringen den 22 augusti 2019 en utredning med syfte att lämna förslag på hur ett svenskt system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden kan utformas. Av regeringens skrivelse (2021/22:75) framgår att utredningen slutredovisade sitt uppdrag den 1 november 2021 genom betänkandet Granskning av utländska direktinvesteringar (SOU 2021:87) och att betänkandet remitterades den 22 november 2021 med sista svarsdatum den 22 februari 2022. Riksdagskrivelsen redovisas därför inte som slutbehandlad.

Sanktioner mot korruption och penningtvätt

Riksdagsskrivelse 2020/21:358 till Utrikesdepartementet gäller riksdagens beslut om verksamheten i Europeiska unionen under 2020 (skr. 2020/21:115, bet. 2020/21:UU10) där riksdagen i beslutspunkt 4 med bifall till motion 2020/21:3925 (C) yrkande 4 gjorde ett tillkännandegivande till regeringen om att den aktivt bör arbeta för en breddning av EU:s lagstiftning om restriktiva åtgärder, sanktioner, mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna till att även omfatta storskalig och systematisk korruption och penningtvätt.

Av regeringens skrivelse framgår att Sverige vid flera tillfällen och på olika nivåer inom EU har lyft frågan om sanktioner mot korruption och att detta arbete fortgår. Riksdagsskrivelsen är därför inte slutbehandlad.

Nationell sanktionslagstiftning

Riksdagsskrivelse 2020/21:358 till Utrikesdepartementet gäller riksdagens beslut om verksamheten i Europeiska unionen under 2020 (skr. 2020/21:115, bet. 2020/21:UU10) där riksdagen i beslutspunkt 5 med bifall till motion 2020/21:688 (SD), 2020/21:2942 (C) yrkandena 5 och 6 samt 2020/21:3239 (L) yrkande 3 och med delvis bifall till motion 2020/21:3241 (L) yrkande 1 gjorde ett tillkännandegivande till regeringen om att den bör utarbeta en nationell sanktionslagstiftning för mänskliga rättigheter, i likhet med den som finns inom EU.

Av regeringens skrivelse framgår att frågan bereds inom Regeringskansliet och att riksdagsskrivelsen inte är slutbehandlad.

Oberoende undersökningskommission

Riksdagsskrivelse 2020/21:160 till Utrikesdepartementet gäller riksdagens beslut om yttrandefrihet (bet. 2020/21:UU7) där riksdagen, enligt utskottets förslag som lades fram med stöd av initiativrätten enligt 9 kap. 16 § riksdagsordningen och i delvis bifall till ett antal motionsyrkanden¹, gjorde ett tillkännagivande till regeringen om att den ska tillsätta en oberoende undersökningskommission om regeringens agerande i fråga om två svenska medborgare som är frihetsberövade utomlands för att ha använt sig av sin yttrandefrihet.

Regeringen beslutade den 10 juni 2021 att, med hänvisning till tillkännagivandet, tillsätta en kommitté i form av en kommission med uppdrag att granska regeringens, Utrikesdepartementets och utlandsmyndigheternas arbete med att uppnå frigivning av Dawit Isaak och Gui Minhai. Uppdraget skulle redovisas senast den 31 mars 2022, alltså efter det att regeringen lämnade skrivelse 2021/22:75 till riksdagen. Riksdagsskrivelsen anges därför inte vara slutbehandlad.

¹ 2020/21:1304 (V) yrkande 15, 2020/21:2545 (-, M, C, L, MP, KD) yrkandena 1 och 3, 2020/21:2776 (KD) yrkande 29, 2020/21:2942 (C) yrkande 8 och 2020/21:3241 (L) yrkande 3.

Förtydligande av Sveriges säkerhetspolitiska linje

De två riksdagsskrivelserna 2020/21:252 till Försvarsdepartementet och 2020/21:253 till Utrikesdepartementet gäller riksdagens beslut om internationella försvarssamarbeten (skr. 2020/21:56, bet. 2020/21:UFöU5) där riksdagen gjorde ett tillkännagivande till regeringen om det som utskottet anfört om Sveriges säkerhetspolitiska linje.

Av regeringens skrivelse framgår att frågan bereds inom Regeringskansliet och att riksdagsskrivelserna inte är slutbehandlade.

Natooption

De två riksdagsskrivelserna 2020/21:133 till Utrikesdepartementet och 2020/21:134 till Försvarsdepartementet gäller riksdagens beslut om säkerhetspolitisk inriktning och totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:UFöU4), där riksdagen gjorde ett tillkännagivande till regeringen om det som utskottet anfört om en Natooption.

Av regeringens skrivelse framgår att frågan bereds inom Regeringskansliet och att riksdagsskrivelserna inte är slutbehandlade.

Riksdagsstyrelsens redogörelse

Riksdagsstyrelsen ska årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder styrelsen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen (tilläggsbestämmelse 9.17.3 riksdagsordningen).

Riksdagsstyrelsen lämnade den 16 februari 2022 redogörelse 2021/22:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen. I redogörelsen redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari 2021–31 december 2021.

Redogörelsen innehåller två riksdagsskrivelser med anledning av utrikesutskottets betänkanden.

Den första skrivelsen gäller skrivelse 2020/21:342 som avser riksdagens beslut enligt betänkande 2020/21:UU14 Interparlamentariska unionen (IPU). I betänkandet behandlades riksdagsstyrelsens redogörelse 2020/21:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2020. Riksdagen beslutade den 3 juni 2021 att lägga riksdagsstyrelsens redogörelse 2020/21:RS3 till handlingarna. Enligt riksdagsstyrelsen är skrivelse 2020/21:342 därmed att betrakta som slutbehandlad.

Den andra skrivelsen gäller skrivelse 2020/21:91 som innehåller riksdagens beslut enligt betänkande 2021/22:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. I betänkandet behandlades regeringens budgetproposition 2021/22:1 utgiftsområde 7 Internationellt bistånd och ett trettiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021 på området. Riksdagen beslutade den 9 december 2021 att bifalla proposition 2021/22:1 utgiftsområde 7 punkt 1 och

avslå motsvarande motioner, att bifalla punkterna 4 och 6 i samma proposition och avslå motionerna samt att bifalla punkterna 2, 3 och 5 i samma proposition. Riksdagsstyrelsen beslutade vidare den 15 december 2021 om anslagen för 2022 i fråga om Riksrevisionen, dels i fråga om anslagsdirektiv för budgetåret 2022 för Riksrevisionen, dels i fråga om utgiftsområdets anslag 1:5 Riksrevisionen. Mot bakgrund av detta anges skrivelse 2020/21:91 vara slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse är viktiga för utskottets uppföljning av de beslut som fattats på förslag av utskottet. Likaså är regleringsbrev och ändringar av dem – inte minst för riksdagens förståelse för hur regeringen fördelar myndighetsansvaret för anslagen och hur anslagens villkor fullföljs. Tillsammans har regeringens skrivelse, riksdagsstyrelsens redogörelse, regleringsbrev och ändringar av dem således utgjort underlaget för utskottets yttrande.

Utrikesutskottet konstaterar att de bedömningar som regeringen gör i fråga om slutbehandlade och ej slutbehandlade riksdagsskrivelser inte fullt ut ger en korrekt bild. Utskottet saknar i regeringens skrivelse en redovisning av riksdagens tillkännagivande till regeringen om att den bör verka för ett ministerråd för infrastruktur och transport inom ramen för det nordiska samarbetet (bet. 2020/21:UU4, rskr. 2020/21:338). Mot denna bakgrund delar utskottet inte regeringens uppfattning att ärendet kan anses vara slutbehandlat.

När det gäller de bedömningar som riksdagsstyrelsen gör i fråga om slutbehandlade och ej slutbehandlade riksdagsskrivelser delas de av utskottet.

Utskottets granskning av regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse har vidare gett upphov till ett antal iakttagelser avseende behandlingen av riksdagsskrivelser. Med utskottets bedömningar och iakttagelser i detta yttrande förordas att konstitutionsutskottet föreslår att skrivelsen och redogörelsen läggs till handlingarna.

Regeringens skrivelse

Utskottet gör ett flertal iakttagelser i sin genomgång av regeringens skrivelse och de riksdagsskrivelser som med anledning av utrikesutskottets eller det gemensamma utrikes- och försvarsutskottets betänkanden redovisas där.

När det gäller tillkännagivandet om granskning av direktinvesteringar (bet. 2019/20:UU18, rskr. 2019/20:332) konstaterade utskottet i föregående års yttrande (2020/21:UU6y) med anledning av regeringens skrivelse 2020/21:75 att tillkännagivandet var delvis tillgodosett. Tillkännagivandet ansågs delvis tillgodosett dels genom proposition 2020/21:13 med förslag till ändringar i säkerhetsskyddslagen som efter riksdagens beslut trädde i kraft den 1 januari 2021, dels genom antagandet av förordningen (SFS 2020:827) i vilken Inspektionen för strategiska produkter pekas ut som kontaktpunkt enligt EU:s

förordning om utländska direktinvesteringar. Utskottet såg vidare fram emot ytterligare åtgärder från regeringens sida efter att Direktinvesteringsutredningen slutfört sitt arbete.

Utskottet noterar att utredningen slutredovisade sitt uppdrag den 1 november 2021 genom betänkandet Granskning av utländska direktinvesteringar (SOU 2021:87) och att betänkandet remitterades den 22 november 2021 med sista svarsdatum den 22 februari 2022. Utskottet konstaterar att utredningens slutbetänkande rymmer förslag om hur ett svenskt system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden kan utformas. Utskottet avser att följa frågan.

När det gäller riksdagsskrivelse 2020/21:338 uppmärksammar utskottet att riksdagens beslut i ärendet omfattar ett tillkännagivande om ett ministerråd för infrastruktur och transport inom ramen för det nordiska samarbetet (skr. 2020/21:90, redog. 2020/21:NR1, bet. 2020/21:UU4). Utskottet ser med viss förvåning att det av regeringens skrivelse inte framgår att riksdagen beslutat om ett tillkännagivande till regeringen inom ramen för ärendet.

Riksdagen beslutade med bifall till en reservation att tillkänna det som anförs i reservationen för regeringen (skr. 2020/21:90, redog. 2020/21:NR1, bet. 2020/21:UU4, rskr. 2020/21:338):

Samarbetet mellan de nordiska länderna behöver också stärkas på andra områden. Ett sådant exempel handlar om kommunikationer, transporter och infrastruktur som är viktiga för tillväxt och välfärd. Den här typen av investeringar är också mycket långsiktiga varför samarbete och koordinering är en styrka. Nordiska rådet har, från parlamentariskt håll i Nordiska rådet över parti-, block- och nationsgränser, gång på gång påpekat behovet av ett ministerråd för trafik-, transport- och infrastrukturfrågor. Vi beklagar att regeringen inte hört av sig till detta. Det är visserligen bra att ett tillfälligt ministerråd för digitaliseringsfrågor kommit till stånd. Men detta bör endast ses som ett steg på vägen mot ett permanent ministerråd som i bredare perspektiv kan ansvara för regeringarnas samarbete också när det gäller transporter och andra infrastrukturfrågor. En välfungerande nordisk infrastruktur som baserar sig på fri rörlighet har stor betydelse för vår tillväxt, inte minst i gränsregionerna. I dag ser vi tyvärr att många för Norden viktiga frågor på detta område åsidosätts i regeringarnas samarbete.

Utskottet saknar i regeringens skrivelse dels en kvittering av riksdagens tillkännagivande i denna fråga, dels en redovisning av regeringens överväganden och eventuella åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivande. En sådan redovisning är avgörande för att utskottet ska kunna bedöma i vilken mån tillkännagivandet kan anses vara tillgodosett eller regeringens bevekelsegrunder för att inte agera i enlighet med tillkännagivandet. Eftersom utskottet saknar underlag för dessa bedömningar kan utskottet inte heller dela regeringens uppfattning att riksdagsskrivelse 2020/21:338 kan anses vara slutbehandlad. Utskottet anser att regeringen skyndsamt bör återkomma i frågan.

När det vidare gäller tillkännandegivandet om en breddning av EU:s lagstiftning om sanktioner mot allvarliga kränkningar av och brott mot de

mänskliga rättigheterna till att även omfatta storskalig och systematisk korruption och penningtvätt (bet. 2020/21:UU10, rskr. 2020/21:358) uppskattar utskottet att Sverige vid flera tillfällen och på olika nivåer inom EU har lyft frågan om sanktioner mot korruption och att arbetet fortgår samtidigt som utskottet avser att fortsätta följa frågan. Utskottet har i betänkandet Mänskliga rättigheter ur ett tematiskt perspektiv (bet. 2021/22:UU7) på nytt uttryckt att sanktioner mot människorättsbrott (s.k. Magnitskijsanktioner) bör utvidgas till att omfatta även korruption.

I fråga om riksdagens tillkännagivande om en nationell sanktionslagstiftning noterar utskottet att detta enligt skrivelsen bereds inom Regeringskansliet och att riksdagsskrivelsen om tillkännagivandet således inte är slutbehandlad. Utskottet avser att följa frågan.

När det gäller tillkännagivandet om en oberoende undersökningskommission välkomnar utskottet de åtgärder som vidtagits av regeringen genom tillsättandet av en kommitté i form av en kommission med uppdrag att granska regeringens, Utrikesdepartementets och utlandsmyndigheternas arbete med att uppnå frigivning av Dawit Isaak och Gui Minhai. I regeringens skrivelse 2021/22:75, överlämnad till riksdagen den 10 mars 2022, står att uppdraget ska redovisas senast den 31 mars samma år. Utskottet konstaterar att regeringen den 17 februari 2022 genom ett tilläggsdirektiv beslutat att förlänga utredningstiden. Uppdraget ska enligt tilläggsdirektivet redovisas senast den 31 oktober 2022, vilket utskottet informerades om av kabinetssekreterare Robert Rydberg vid utrikesutskottets sammanträde samma dag. Utskottet konstaterar att regeringens skrivelse huvudsakligen avser åtgärder som vidtagits under 2021 men att även vissa senare regeringsbeslut kan omfattas i syfte att underlätta för utskotten att få en så aktuell bild som möjligt. För utskottet framstår det inte som orimligt att regeringen hade redovisat förlängningen av kommissionens uppdrag i skrivelsen. Utskottet finner det beklagligt att utredningens redovisning dröjer.

I fråga om tillkännagivandet om ett förtydligande av Sveriges säkerhetspolitiska linje noterar utskottet att detta enligt skrivelsen bereds inom Regeringskansliet och att riksdagsskrivelsen således inte är slutbehandlad.

När det gäller tillkännagivandet om en Natooption noterar utskottet att detta enligt skrivelsen likaså bereds inom Regeringskansliet och att riksdagsskrivelsen om tillkännagivandet således inte är slutbehandlad.

Utskottet konstaterar samtidigt att regeringen inte hörsammat riksdagens tillkännagivanden om ett förtydligande av den säkerhetspolitiska linjen från april 2021 (bet. 2020/21:UFöU5) och om en Natooption från december 2020 (bet. 2020/21:UFöU4). Att så är fallet framgår bl.a. av utrikesministerns anföranden i samband med regeringens utrikespolitiska deklarationer såväl 2021 som 2022. Utskottet noterar således en olämplig diskrepans mellan att utrikesministern i dessa anföranden uttrycker att den säkerhetspolitiska linjen ligger fast samtidigt som regeringen genom 2022 års skrivelse 75 meddelar riksdagen att de två tillkännagivandena är föremål för fortsatt beredning.

I utskottets betänkande om vissa säkerhetspolitiska frågor (bet. 2021/22:UU11, rskr. 2021/22:187), beslutat av riksdagen den 16 mars 2022, berörde utskottet kortfattat formerna för utrikespolitiskt beslutsfattande, med anledning av motionsyrkanden om Sveriges säkerhetspolitiska linje och dess förankring i riksdagen. Utskottet framförde följande:

I sitt utlåtande till konstitutionsutskottet i frågan (utl. 2001/02:UU2) anförde utrikesutskottet att utrikespolitiken skiljer sig från övriga politikområden genom att politikutvecklingen i stor utsträckning sker genom uttalandepolitik – ofta genom att positionsförändringar i en given fråga växelvis kan initieras av riksdagen och regeringen. Utskottet konstaterade också att andra stater i någon utsträckning följer och ibland också reagerar på vad riksdagen säger i olika utrikespolitiska frågor, varför man torde kunna hävda att riksdagen i praktiken har en viss direkt utrikespolitisk roll.

Sveriges säkerhetspolitiska linje läggs således fast av regeringen, men utskottet vill understryka att regeringen har ett ansvar för att förankra den i riksdagen. I en parlamentarisk demokrati blir det i längden ohållbart om en regerings säkerhetspolitiska linje inte har stöd i riksdagen. Omformuleringar bör ske i samråd mellan riksdagen och regeringen.

Vad utskottet här anförde om förankring av Sveriges säkerhetspolitiska linje beslutade riksdagen att ge regeringen till känna med bifall till motionerna 2021/22:3246 (C) yrkande 3 och 2021/22:3776 (M) yrkande 39 (bet. 2021/22:UU11, rskr. 2021/22:187).

Utskottet konstaterade i samma betänkande (bet. 2021/22:UU11, rskr. 2021/22:187) att det av årets utrikespolitiska deklaration framgår att regeringen inte avser att tillmötesgå riksdagens tillkännagivande från december 2020 om en Natooption. Utskottet framhöll att det fortfarande anser att Sverige, i likhet med Finland, bör uttala en tydlig Natooption i sin säkerhetspolitiska linje. Denna option innebär enligt utskottet att Sverige upprätthåller möjligheten att söka medlemskap i Nato och noggrant ger akt på förändringar i den internationella säkerhetspolitiska miljön. Ett väl fungerande partnerskap med Nato och en hög grad av militär samverkansförmåga är därför av stor vikt enligt utskottet. Den 16 mars 2022 beslutade riksdagen, med bifall till motion 2021/22:3246 (C) yrkande 5, att ge regeringen till känna vad utskottet i betänkandet (bet. 2021/22:UU11, rskr. 2021/22:187) anfört om en Natooption.

Utskottet noterar slutligen att regeringen den 16 mars 2022 tog initiativ till överläggningar med riksdagens partier för att diskutera det förändrade säkerhetspolitiska läget till följd av Rysslands aggression mot Ukraina. Vid överläggningarna ska förändringar av det säkerhetspolitiska läget till följd av Rysslands aggression mot Ukraina analyseras, inklusive vilka konsekvenser det får för Sveriges säkerhetspolitik, särskilt i förhållande till Sveriges internationella samarbeten. Analysarbetet ska utmynna i en offentlig rapport som ska presenteras senast den 31 maj 2022.

Bland ej slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden inom utrikesutskottets område finns riksdagens beslut om anslag m.m. för 2020 inom budgetens utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (prop. 2019/20:1

utg.omr. 7, bet. 2019/20:UU2). Utskottet noterar att regeringen beslutat att ikläda staten ytterligare betalningsansvar i form av statliga garantier i enlighet med riksdagens bemyndigande. Utskottet delar mot denna bakgrund regeringens bild av att beslutspunkten 2 c) 4 därför inte är slutbehandlad.

När det gäller riksdagsskrivelserna 2020/21:217, 2020/21:305, 2020/21:340, 2020/21:357, 2020/21:359 och 2020/21:361 samt 2021/22:102, 2021/22:103, 2021/22:77 och 2021/22:90 har utskottet inget att invända mot regeringens bedömning i fråga om ärendena är slutbehandlade eller ej.

Riksdagsstyrelsens redogörelse

Utskottet gör två reflektioner vid läsningen av riksdagsstyrelsens redogörelse och de två riksdagsskrivelser som med anledning av utrikesutskottets betänkanden redovisas där.

Den första gäller riksdagsskrivelse 2020/21:342 om Interparlamentariska unionen (IPU) där utskottet delar riksdagsstyrelsens bedömning att skrivelsen kan anses vara slutbehandlad. Samtidigt vill utskottet påminna om vad det tidigare uttryckt (2020/21:UU6y) i fråga om riksdagsstyrelsens behandling av IPU-redogörelsen inklusive riksdagsstyrelsens möjlighet att överlämna det betänkande som skrivelsen avser till den svenska IPU-delegationen. En sådan formell återkoppling skulle enligt utskottet kunna främja den integrering av delegationens arbete och riksdagens övriga verksamhet som är motivet bakom riksdagens årliga behandling av IPU-redogörelsen.

Den andra av utskottets reflektioner gäller skrivelse 2020/21:91 som behandlar regeringens budgetproposition 2021/22:1 utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, där utskottet likaså delar riksdagsstyrelsens bedömning att skrivelsen kan anses vara slutbehandlad. Utskottet noterar med uppskattning att även riksdagsstyrelsen har meddelats riksdagens beslut om utgiftsområdet genom en skrivelse, vilken också redovisats för riksdagen i riksdagsstyrelsens redogörelse för behandlingen av riksdagsskrivelser. Meddelande om beslut genom en skrivelse ställs således såväl till regeringen och Riksrevisionen som till riksdagsstyrelsen, vilka samtliga tre är del i verkställandet av riksdagens beslut om utgiftsområde 7. Att även riksdagsstyrelsen meddelas riksdagens beslut, i linje med utskottets resonemang i yttrande 2020/21:UU6y, anser utskottet bidrar till tydlighet i styr- och ansvarskedjan.

Stockholm den 28 april 2022

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Jamal El-Haj (S), Kerstin Lundgren (C), Håkan Svenneling (V), Margareta Cederfelt (M), Diana Laitinen Carlsson (S), Gudrun Brunegård (KD), Alexandra Völker (S), Joar Forssell (L), Aron Emilsson (SD), Maria Ferm (MP), Magnus Ek (C) och Mats Nordberg (SD).

Avvikande mening

Förankring av den säkerhetspolitiska linjen och Natooption (S, V, MP)

Kenneth G Forslund (S), Olle Thorell (S), Jamal El-Haj (S), Håkan Svenneling (V), Diana Laitinen Carlsson (S), Alexandra Völker (S) och Maria Ferm (MP) anför:

Vi anser att det är regeringen som fastställer den säkerhetspolitiska linjen. Den linje som regeringen fastställt gäller till dess att regeringen fastställt en annan. Detta är ett viktigt förhållande för att på bästa sätt värna Sveriges säkerhet och undvika att skapa osäkerhet om vilken säkerhetspolitisk linje som gäller.

En majoritet i riksdagen beslutade i december 2020 att rikta ett tillkännagivande om att införa en s.k. Natooption, detta trots att förslaget inte lyftes i den försvarsberedning som i två och ett halvt år hade förberett det femåriga försvarsbeslut som riksdagen fattade i december 2020. Regeringen har sedan tillkännagivandet haft att bereda tillkännagivandet. Det säkerhetspolitiska läget har under tiden utvecklats mycket negativt.

Vi anser att utskottets ställningstagande borde lyda enligt följande: När det gäller tillkännagivandet om en Natooption noterar utskottet att detta enligt skrivelsen likaså bereds inom Regeringskansliet och att riksdagsskrivelsen om tillkännagivandet således inte är slutbehandlad.

BILAGA 7

Försvarsutskottets yttrande 2021/22:FöU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Varje år lämnar regeringen en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits med anledning av riksdagens olika beslut. Skrivelsen har lämnats till riksdagen och motionstiden gick ut den 30 mars 2022. Inga följdmotioner har inkommit. Konstitutionsutskottet har uppmanat övriga utskott att senast den 3 maj 2022 yttra sig över skrivelse 2021/22:75 i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Försvarsutskottet anser att regeringen bör återkomma med en redovisning av hur punkten om mål för det civila försvaret har slutbehandlats eftersom riksdagen inte har fått någon redovisning i skrivelserna 2020/21:75 och 2021/22:75 av vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av riksdagens beslut. Utskottet har i övrigt inte något att invända mot regeringens bedömningar av vilka skrivelser som anses vara slutbehandlade. När det gäller de ärenden som regeringen inte bedömt som slutbehandlade tar utskottet upp beredningsläget för ett ärende från 2015/16 som rör miljöprövning av övnings- och skjutfält samt ett från 2017/18 som avser signalspaning och massförstörelsevapen.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen ger regeringen en övergripande beskrivning av beredningsåtgärder med anledning av tillkännagivanden och andra riksdagsbeslut inom försvarsutskottets beredningsområde. Regeringen bereder frågorna inom sex olika departement (Försvarsdepartementet, Justitiedepartementet, Arbetsmarknadsdepartementet, Finansdepartementet, Miljödepartementet och Socialdepartementet).

Regeringen tar i redogörelsen upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre sådana som inte rapporterats som slutbehandlade. Vissa av riksdagsskrivelserna avser ett eller flera tillkännagivanden eller andra riksdagsbeslut. De ärenden som regeringen redovisar som slutbehandlade avser bl.a. riksdagens beslut om att anvisa anslag för 2022, ett tillkännagivande om hanteringen av använt kärnbränsle och ett bemyndigande att besluta om försäljning av två ubåtar med syftet att de skulle ägas av Polen. Regeringen redovisar vidare att bemyndigandet att låta regeringen besluta om export av JAS 39 C/D genom upplåtelse eller överlåtelse under förutsättningen att exporten bl.a. bidrar till den operativa tillgängligheten i stridsflygsystemet gäller tills vidare.

Utskottets ställningstagande

När det gäller de ärenden som inte är slutbehandlade har utskottet behandlat riksdagsskrivelse 2015/16:50 och punkt 2 om miljöprovning vid upprepade tillfällen. Tillkännagivandet om miljöprovning av övnings- och skjutfält riktades till regeringen i november 2015 och regeringen redovisar att handläggning fortfarande pågår av tre provningsärenden som inkommit under 2013, 2014 och 2015. Utskottet vill ånyo betona att snabb och effektiv handläggning enligt åldersprincipen borde ha resulterat i att regeringen efter mer än sju år skulle ha kunnat avgöra dessa ärenden genom slutliga beslut. Utskottet betonar vikten av att ärendena avgörs så snart som möjligt och att principerna om snabbhet och effektivitet är viktiga både för dessa ärenden och motsvarande provningsärenden framöver.

Inte heller riksdagsskrivelse 2017/18:178 punkt 3 om signalspaning och massförstörelsevapen är slutbehandlad. För fyra år sedan tillkännagav riksdagen för regeringen att möjligheten att ge Inspektionen för strategiska produkter (ISP) rätt att inrikta signalspaning från Försvarets radioanstalt (FRA) bör ses över. Även i detta fall vill utskottet understryka vikten av snabbhet och effektivitet. Utskottet lägger stor vikt vid en ändamålsenlig signalspaning och möjligheter till samverkan mellan ISP och FRA, i synnerhet i ett omvärldsläge där såväl internationell fred och säkerhet som den

européiska säkerhetsordningen hotas. Utskottet förväntar sig mot den bakgrunden att regeringen vidtar åtgärder så snart som möjligt med anledning av riksdagens tillkännagivande om signalspaning och massförstörelsevapen.

I Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 (skr. 2021/22:75) har regeringen inte inkluderat punkten om mål för det civila försvaret, eller vilka åtgärder i fråga om mål för det civila försvaret som regeringen vidtagit. Inte heller i skrivelsen som avsåg åtgärder under 2020 (skr. 2020/21:75) fick riksdagen någon redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av riksdagens beslut. Utskottet anförde våren 2021 att man inte delade regeringens bedömning att punkten om mål för det civila försvaret var slutbehandlad. Utskottet påminde om att regeringen har i uppdrag att redovisa hur behandlingen av ärendet svarar upp mot innehållet i riksdagens beslut om mål för det civila försvaret. Utskottet vill liksom tidigare understryka att många åtgärder krävs från regeringens sida för att öka riksdagens möjlighet att följa upp och uttala sig om måloppfyllelse av målet för det civila försvaret. Eftersom verksamheten för det civila försvaret bedrivs av många olika aktörer på central, regional och lokal nivå bedömer utskottet att höga krav ställs på välfungerande planering, samordning och uppföljning för att verksamheten ska utföras effektivt. Även regeringen har framhållit detta. Utskottet utgick från att sektorsspecifika mål och bedömningskriterier eller resultatindikatorer skulle tas fram för dessa syften. Utskottet står fast vid bedömningen att det krävs åtgärder för att säkerställa att avsedd effekt uppnås och att offentliga medel används effektivt. I ett omvärldsläge där såväl internationell fred och säkerhet som den europeiska säkerhetsordningen hotas blir det än mer angeläget att påminna om regeringens uppdrag att redovisa hur behandlingen av ärendet svarar upp mot målen för det civila försvaret.

Utskottet har i övrigt inte något att invända mot regeringens bedömning av riksdagsskrivelserna som redovisas i regeringens skrivelse 2021/22:75 i de delar som berör försvarsutskottets beredningsområde.

Stockholm den 28 april 2022

På försvarsutskottets vägnar

Mikael Oscarsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mikael Oscarsson (KD), Paula Holmqvist (S), Jan R Andersson (M), Mattias Ottosson (S), Daniel Bäckström (C), Hanna Gunnarsson (V), Jörgen Berglund (M), Caroline Nordengrip (SD), Kalle Olsson (S), Heléne Björklund (S), Allan Widman (L), Per Söderlund (SD), Elisabeth Falkhaven (MP), Alexandra Anstrell (M), ClasGöran Carlsson (S), Jessika Roswall (M) och Anne Oskarsson (SD).

BILAGA 8

Socialförsäkringsutskottets yttrande 2021/22: SfU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 22 mars 2022 att uppmana övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 och eventuella följdmotioner. I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Socialförsäkringsutskottet redovisar i detta yttrande sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

Utskottet anser att regeringens handläggning av tillkännagivanden i flera fall tagit alltför lång tid. Utskottet påminner också om vikten av att tillgodose tillkännagivanden fullt ut samt beklagar att regeringen i flera fall inte anger en närmare plan för den fortsatta behandlingen av ett flertal riksdagsskrivelser.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, V, MP).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 redovisar regeringen behandlingen av 28 riksdagsskrivelser i ärenden som har beretts av socialförsäkringsutskottet. Följande åtta har enligt redogörelsen inte slutbehandlats:

- 2016/17:144 om felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen
- 2017/18:329 om att skärpa regelverket för efterlevandestöd
- 2018/19:177 om utvisning på grund av brott
- 2019/20:171 om jämställd sjukfrånvaro
- 2020/21:49 om direktåtkomst för Migrationsverket
- 2020/21:302 om en utvidgad bidragsbrottslag
- 2020/21:412 om återvändande, krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd och om möjligheten att vägra uppehållstillstånd vid anknytning på grund av ålder
- 2020/21:413 om testning vid verkställighet av utvisningsbeslut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis peka på att regeringen i flera fall varit långsam med att behandla tillkännagivanden. Detta är uppenbart när det gäller exempelvis tillkännagivandet om felaktiga utbetalningar (rskr. 2016/17:144). Riksdagen ansåg att regeringen bör se till att Försäkringskassan regelbundet mäter storleken på felaktiga utbetalningar. Trots att det nu gått mer än fem år sedan riksdagens beslut har regeringen ännu inte omhändertagit tillkännagivandet. Utskottet kan konstatera att regeringen under 2016 tillsatte en delegation (Fi 2016/07, dir. 2016:60) för att bl.a. genomföra omfattningsstudier av felaktiga utbetalningar och redovisa orsakerna. Vidare skulle delegationen pröva om det är möjligt och lämpligt att använda sig av tidigare tillämpade metoder eller om nya metoder behövs för att bedöma omfattningen. Utredningsbetänkandet Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen överlämnades till regeringen i december 2019 (SOU 2019:59). I betänkandet föreslogs bl.a. införandet av ett övergripande mål om att andelen felaktiga utbetalningar ska minska. Regeringen anger i skrivelsen att det mot den bakgrunden infördes ett mål i budgetpropositionen för 2021 om att minska andelen felaktiga utbetalningar och att Försäkringskassan sedan 2021 har fått medel för att intensifiera arbetet inom området. Regeringen anger vidare att det mot bakgrund av målet som infördes 2021 är möjligt att slutbehandla tillkännagivandet i samband med budgetpropositionen för 2023. Utskottet vill understryka att socialförsäkringen syftar till att skapa ekonomisk trygghet bl.a. vid sjukdom, funktionsnedsättning och vård av barn och är därför viktig för de allra flesta.

Korrekt beslut och hög kvalitet i handläggningen är en förutsättning för att upprätthålla rättssäkerhet och legitimitet för socialförsäkringssystemet. Det behöver därför finnas kunskap om omfattningen av felaktiga utbetalningar i socialförsäkringssystemen. Regeringen har, enligt utskottets mening, inte agerat tillräckligt skyndsamt i hanteringen av detta tillkännagivande, vilket är beklagligt eftersom stora summor årligen betalas ut felaktigt. Eftersom tillkännagivandet innebär att regeringen ska ge i uppdrag åt Försäkringskassan att regelbundet mäta storleken på felaktiga utbetalningar är det inte heller tillfredsställande att regeringen nu avser att slutbehandla tillkännagivandet i budgetpropositionen för 2023 med hänvisning till att regeringen bedömer målpuppfyllelsen av det övergripande målet att andelen felaktiga utbetalningar ska minska. För att kunna jämföra felens utveckling över tid behövs regelbundna mätningar som i så stor utsträckning som möjligt grundar sig på empiriska studier.

Utskottet vill även när det gäller tillkännagivandet om jämställd sjukfrånvaro (rskr. 2019/20:171) peka på vikten av att fullt ut tillgodose tillkännagivanden. Riksdagen ansåg att regeringen dels bör ge Försäkringskassan i uppdrag att återkommande följa upp läkarintygsskrivande, dels bör tillsätta en utredning för att ge förslag på hur incitamentsstrukturen inom hälso- och sjukvården kan utvecklas ytterligare för att minska utrymmet för osakliga könsskillnader i sjukfrånvaro och hur kvaliteten och enhetligheten i läkarintygen kan öka för att minska förekomsten av osakliga skillnader (bet. 2019/20:SfU13, s. 12). Utskottet kan konstatera att ingen utredning motsvarande det som tillkännagivandet föreslår har tillsatts. Regeringen anger i skrivelsen att vidtagna åtgärder är exempelvis uppdrag till Försäkringskassan att skapa förutsättningar för systematiska uppföljningar av läkarintyg på vårdenhetsnivå. Vidare anges att regeringen avser att vidta ytterligare åtgärder för att åstadkomma en systematisk uppföljning av läkarintyg. De angivna åtgärderna är enligt utskottets mening inte tillräckliga för att tillgodose tillkännagivandet eftersom det också handlar om att tillsätta en utredning enligt vad som angetts ovan. Utskottet, som ser positivt på de fortsatta uppdrag som lämnats till Försäkringskassan respektive Socialstyrelsen i regleringsbrevet för 2022, kommer att följa frågan och utgår från att regeringen beaktar tillkännagivandets alla delar i den fortsatta hanteringen av ärendet.

När det gäller tillkännagivandet om efterlevandestöd (rskr. 2017/18:329) anser utskottet att det är anmärkningsvärt att handläggningen pågått under så lång tid. Utskottet kan dock konstatera att regeringen nu har lämnat proposition 2021/22:182 Efterlevandestöd för barn som får vård eller boende bekostat av det allmänna till riksdagen för behandling.

Även vad gäller tillkännagivandet om utvisning på grund av brott av icke svenska medborgare som begår brott i fler fall än i dag (rskr. 2018/19:177) som är en mycket angelägen fråga kan utskottet konstatera att en proposition nyligen lämnats till riksdagen. Utskottet anser att regeringens beredning av tillkännagivandet har tagit alltför lång tid.

Utskottet vill vidare uppmärksamma tillkännagivandet om direktåtkomst för Migrationsverket (rskr. 2020/21:49). Regeringen anger i sin skrivelse att den har för avsikt att återkomma till tillkännagivandet i ett annat sammanhang. Utskottet kan konstatera att det i betänkande 2020/21:SfU8 anges bl.a. att lagreglerad direktåtkomst hos Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten alltså kan vara ett verktyg som Migrationsverket skulle kunna använda för att effektivisera handläggning och kontroll av ärenden om uppehållstillstånd för arbete m.m. och för att motverka missbruk. Det behövs därför en fullständig analys av hur direktåtkomst för Migrationsverket hos myndigheterna förhåller sig till EU:s dataskyddsförordning (bet. 2020/21:SfU8 s. 1). Det vore önskvärt att regeringen mer tydligt anger hur den avser att behandla ärendet framgent samt hur den avser att genomföra den ovan nämnda analysen. Enligt utskottets mening borde arbetet med bl.a. analysen redan ha påbörjats.

Även när det gäller övriga tillkännagivanden som ännu inte är slutbehandlade vore det önskvärt att regeringen anger en närmare plan för den fortsatta behandlingen och när regeringen avser att slutbehandla punkterna. Detta gäller tillkännagivandena om en utvidgad bidragsbrottslag (rskr. 2020/21:302) och testning vid verkställighet av utvisningsbeslut (rskr. 2020/21:413) samt riksdagens skrivelse 2020/21:412 med tre tillkännagivanden om återvändande, krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd och om möjligheten att vägra uppehållstillstånd vid anknytning på grund av ålder.

När det gäller den del av riksdagens skrivelse 2020/21:412 som handlar om krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för permanent uppehållstillstånd anger regeringen i sin skrivelse att den avser att tillsätta en utredning med uppdrag att utreda de frågor som tillkännagivandet avser. Utskottet kan konstatera att tillkännagivandet anger ett införande i utlänningslagen med ett ikraftträdande den 1 juli 2022. Utskottet vill med anledning av den bristfälliga information som ges i skrivelsen påminna om den konstitutionella praxis som vuxit fram. Bland annat bör regeringen om den inte delar riksdagens mening underrätta riksdagen om att den inte avser att tillgodose ett tillkännagivande inom en angiven tidsgräns och ange skälen för detta (bet. 2015/16:KU21 s. 7).

Stockholm den 28 april 2022

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Rikard Larsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Rikard Larsson (S), Mattias Karlsson i Luleå (M), Ludvig Aspling (SD), Teresa Carvalho (S), Martina Johansson (C), Ida Gabrielsson (V), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Bengt Eliasson (L), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Rasmus Ling (MP), Arin Karapet (M), Mattias Vepsä (S), Ann-Sofie Alm (M) och Elsemarie Bjellqvist (S).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 (S, V, MP)

Rikard Larsson (S), Teresa Carvalho (S), Ida Gabrielsson (V), Björn Petersson (S), Rasmus Ling (MP), Mattias Vepsä (S) och Elsemarie Bjellqvist (S) anför:

Inledningsvis kan vi konstatera att regeringen lämnar utförliga redogörelser för sin behandling av riksdagens tillkännagivanden, vilket är positivt. Det är också positivt att regeringen sedan förra årets skrivelse har slutbehandlat tre av de fem tillkännagivanden som beretts under längst tid. Det återstår några tillkännagivanden från äldre riksmöten och i detta sammanhang är det viktigt att understryka att behandlingstiden är beroende av tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som krävs för att kunna slutbehandla tillkännagivandet. Enligt vår mening redovisar regeringen så långt det går planerade åtgärder och när tillkännagivandena kan antas vara slutbehandlade. Det är också rimligtvis så att hanteringen av riksdagsskrivelser från nyare riksmöten inte redovisas lika ingående. Vidare har vi förståelse för att coronapandemin har inneburit en ökad arbetsbörda för regeringen och med tanke på att skrivelsen redovisar åtgärder vidtagna under 2021 torde den ökade arbetsbördan ha haft en inverkan på hanteringen av tillkännagivandena. Det är emellertid av stor vikt att regeringen behandlar riksdagens tillkännagivanden skyndsamt, och vi förutsätter att regeringen fortsätter att aktivt bereda och hantera samtliga ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden. I övrigt anser vi att regeringens redovisning i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser har behandlats och vi delar regeringens bedömningar när det gäller de tillkännagivanden som berör utskottet.

BILAGA 9

Socialutskottets yttrande 2021/22:SoU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 22 mars 2022 att anmoda övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Regeringens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen följdmotion har väckts med anledning av skrivelsen.

Socialutskottet har viss förståelse för att många tillkännagivanden inom socialutskottets beredningsområde ännu inte är slutbehandlade, eftersom antalet tillkännagivanden har ökat de senaste åren. Enligt utskottet är det dock viktigt att regeringen redovisar skälen till varför enskilda tillkännagivanden inte är slutbehandlade samt en tidsplan för när de beräknas kunna slutbehandlas. När det gäller ärenden som regeringen redovisar som slutbehandlade delar inte utskottet regeringens bedömning att tillkännagivandet om avgiftsfritt pneumokockvaccin för vissa grupper (rskr. 2020/21:81) ska anses slutbehandlat. Utskottet har inget att invända mot regeringens redovisning av de övriga ärenden som anses slutbehandlade.

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtog under 2021 med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Det har inte väckts några motioner med anledning av skrivelsen.

Totalt redovisar regeringen 64 riksdagsskrivelser med beslut som riktats till regeringen med anledning av socialutskottets betänkanden. Av dessa redovisas 22 som slutbehandlade. 42 skrivelser redovisas som ännu inte slutbehandlade: 4 från riksmötet 2016/17, 9 från riksmötet 2017/18, 3 från riksmötet 2018/19, 5 från riksmötet 2019/20, 17 från riksmötet 2020/21 och 4 från riksmötet 2021/22.

Av de riksdagsskrivelser som redovisas avser 51 skrivelser tillkännagivanden. Riksdagsskrivelser som är redovisade som ej slutbehandlade kan innehålla enskilda tillkännagivanden som är redovisade som slutbehandlade. Totalt redovisar regeringen 99 tillkännagivanden, varav 15 tillkännagivanden redovisas som slutbehandlade och 84 tillkännagivanden som ännu inte slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis påminna om att konstitutionsutskottet framhållit vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt och gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling av tillkännagivanden. Huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas (bl.a. bet. 2020/21:KU2, s. 30). Konstitutionsutskottet har även uttalat att det bör höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bl.a. bet. 2016/17:KU21, s. 39). Utskottet konstaterar att 14 av de riksdagsskrivelser inom socialutskottets beredningsområde som ännu inte är slutbehandlade beslutades för mer än tre år sedan. Vidare konstaterar utskottet att de sammanlagt omfattar 19 tillkännagivanden.

Antalet tillkännagivanden som beslutats av riksdagen med anledning av socialutskottets betänkanden har ökat de senaste åren. Utskottet har därför viss förståelse för att många tillkännagivanden inom socialutskottets beredningsområde ännu inte är slutbehandlade. Enligt utskottet är det dock viktigt att

regeringen redovisar skälen till varför enskilda tillkännagivanden inte är slutbehandlade samt en tidsplan för när de beräknas kunna slutbehandlas. Detta gäller särskilt de tillkännagivanden som riksdagen beslutade för mer än tre år sedan. Utskottet vill således, liksom i föregående års yttrande (yttr. 2020/21:SoU8y), betona vikten av att riksdagen får information om hur regeringen planerar att tillgodose riksdagens tillkännagivanden och hur tidsplanen ser ut för de planerade åtgärderna.

Tillkännagivande om avgiftsfritt pneumokockvaccin för vissa grupper

I skrivelsen redogör regeringen för behandlingen av ett tillkännagivande om avgiftsfritt pneumokockvaccin för vissa grupper (rskr. 2020/21:81, bet. 2020/21:SoU11). Riksdagen har tillkännaggett för regeringen att den snarast ska vidta åtgärder så att samtliga regioner kan erbjuda personer som är 75 år och äldre samt personer i medicinska riskgrupper avgiftsfri vaccination mot pneumokocker. Regeringen hänvisar i skrivelsen till att regeringen i budgetpropositionen för 2022 redovisade tillkännagivandet som slutbehandlat och anger följande (skr. 2021/22:75, s. 178):

Utifrån befintlig lagreglering av nationella vaccinationsprogram i smittskyddslagen (2004:168) samt de underlag som Folkhälsomyndigheten presenterat så gör regeringen bedömningen att de nationella vaccinationsprogrammen ska utökas med vaccinationsprogram för pneumokockvaccin till personer i medicinska riskgrupper och personer som är 75 år. Finansiering sker via det generella statsbidraget inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner med 40 miljoner kronor per år fr.o.m. 2022.

Regeringen anser att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.

Utskottet delar inte regeringens bedömning att tillkännagivandet om avgiftsfritt pneumokockvaccin för vissa grupper ska anses slutbehandlat. Utskottet konstaterar att regeringen anger att det nationella vaccinprogrammet för pneumokockvaccin ska omfatta personer i medicinska riskgrupper och personer som är 75 år. Riksdagens tillkännagivande innebär dock att vaccin ska erbjudas kostnadsfritt till personer som är 75 år och äldre. Utskottet anser därför att tillkännagivandet inte kan anses tillgodosett förrän även de personer som är äldre än 75 år omfattas av det nationella vaccinprogrammet för pneumokockvaccin, oavsett om de tillhör en medicinsk riskgrupp eller inte.

I övrigt har utskottet inget att invända mot regeringens redovisning av ärenden som anses slutbehandlade.

Stockholm den 3 maj 2022

På socialutskottets vägnar

Kristina Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Nilsson (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Johan Hultberg (M), Linda Lindberg (SD), Mikael Dahlqvist (S), Sofia Nilsson (C), Karin Rågsjö (V), Yasmine Bladelius (S), Dag Larsson (S), Lina Nordquist (L), Clara Aranda (SD), Margareta Fransson (MP), Pia Steensland (KD), Ulrika Jörgensen (M), Per Ramhorn (SD) och Robert Halef (KD).

BILAGA 10

Kulturutskottets yttrande 2021/22:KrU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har anmodat övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts i ärendet.

I detta yttrande redovisar kulturutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets ämnesområde.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till regeringen. Totalt redovisar regeringen 17 riksdagsskrivelser med beslut som riktats till regeringen med anledning av kulturutskottets betänkanden, varav åtta anges vara slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottets genomgång av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets ämnesområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Utskottet noterar att det finns flera tillkännagivanden inom utskottets ämnesområde som ännu inte är tillgodosedda. Av dessa vill utskottet särskilt lyfta fram tillkännagivandena inom filmområdet, tillkännagivandet om att vidareutveckla Skapande skola samt tillkännagivandet om museers donation av föremål.

Utskottet vill åter betona vikten av att regeringen behandlar riksdagsskrivelser med tillkännagivanden skyndsamt och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut (se bl.a. yttr. 2017/18:KrU2y, yttr. 2018/19:KrU2y och yttr. 2020/21:KrU5y). Ansträngningar bör göras för att undvika onödig tidsåtgång i behandlingen och det är viktigt att regeringen utförligt redogör för orsakerna i de fall det blir fördröjningar i ärendenas behandling.

För bl.a. tillkännagivanden inom filmpolitiken har den stora tidsåtgången inneburit att ämnet kommit upp på nytt i olika sammanhang. De tre tillkännagivandena i ämnet: utredning om filmpolitikens framtid, former för samverkan och inflytande samt finansiering av filmpolitiken – beslutades våren 2016 (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Eftersom utskottet inte delade regeringens bedömning att tillkännagivandet om former för samverkan och inflytande var tillgodosett och därmed slutbehandlat, riktade riksdagen ett nytt tillkännagivande hösten 2017 (bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91) och hösten 2021 (bet. 2021/22:KrU1, rskr. 2021/22:85). Detta är frågor som på ett avgörande sätt kan påverka förutsättningarna för svensk film och utskottet har därför återkommande lyft fram tillkännagivandena och pekat på betydelsen av att regeringen vidtar tillräckliga åtgärder för att följa riksdagens beslut.

Det första tillkännagivandet om museers donation av föremål fattades våren 2017 och det andra samma höst (bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281). Utskottet noterar att regeringen först nu refererar till en utredning som Riksantikvarieämbetet fått i uppdrag att rapportera till regeringen i mars 2022

om behov och konsekvenser av utökade möjligheter för statliga museer att donera föremål till mottagare utanför det allmänna museiväsendet.

Tillkännagivandet till regeringen om att vidareutveckla Skapande skola gjordes våren 2018 med syftet att reformen på lång sikt ska kunna nå ännu fler barn och ungdomar (bet. 2017/18:KrU6, rskr. 2017/18:214). Här har regeringen ännu inte kommit till avslut med vilka insatser som behövs för att öka Skapande skolas genomslagskraft.

Utskottet konstaterar att ovan nämnda tillkännagivanden till regeringen väcktes under föregående mandatperiod. Utskottet förutsätter därför att regeringen nu skyndsamt vidtar åtgärder för att verkställa riksdagens beslut om samtliga de tillkännagivanden som enligt regeringens bedömning inte är slutbehandlade.

Stockholm den 28 april 2022

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Kristina Axén Ölin (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Lars Mejern Larsson (S), Catarina Deremar (C), Ann-Britt Åsebol (M), Angelika Bengtsson (SD), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Lingham (SD), Anna Sibinska (MP), John E Weinerhall (M), Anna-Belle Strömberg (S), Magnus Stuart (M) och Cassandra Sundin (SD).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 (S)

Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Lars Mejern Larsson (S), Åsa Karlsson (S) och Anna-Belle Strömberg (S) anför:

Kulturutskottets genomgång av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets ämnesområde ger anledning till att betona ämnesområden som majoriteten anser inte är tillgodosedda. Av dessa lyfter utskottets majoritet fram tillkännagivanden inom filmområdet, tillkännagivandet om att vidareutveckla Skapande skola samt tillkännagivandet om museers donation av föremål.

Filmbranschen utgör en central del av de kulturella och kreativa näringarna i Sverige och skapar positiva effekter för såväl regional utveckling som svensk konkurrenskraft. Regeringen har i budgetpropositionen 2022 infört filmproduktionsincitament om 100 miljoner kronor per år i syfte att stärka den svenska inhemska produktionen av film samt skapa bättre förutsättningar för svensk konkurrenskraft på filmens område. I de nya regleringsbrev finns därtill ändrade skrivningar till Svenska Filminstitutet i syfte att förstärka principen om armlängds avstånd och öka förutsättningarna för konstnärligt kvalitetsarbete.

Pandemin har försvårat möjligheterna att uppfylla målet om barns och ungas tillgång till kultur och deltagande i kulturaktiviteter. Barns och ungas tillgång till scenkonst har kraftigt minskat under pandemin. Utvecklingsarbetet inom ramen för Skapande skola har dock gett goda förutsättningar att nå fler barn och unga över hela landet. Anslagsförstärkningar gör att fler barn och unga nås samt att det regionala engagemanget för kultur i skolan har förstärkts. Därtill bedrev Statens kulturråd, som fördelar bidraget till Skapande skola, under 2020 ett förändringsarbete i enlighet med rekommendationerna i den översyn som myndigheten hade gjort på uppdrag av regeringen 2019 (Ku2019/01974). Detta innefattade förenkling av ansökningsprocessen och informationsinsatser riktade till skolhuvudmän. Insatserna har resulterat i fler ansökningar som tydligt riktat in sig på bidragets ändamål.

Inom filmområdet (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289, bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91 samt bet. 2021/22:KrU1, rskr. 2021/22:85) och Skapande skola (bet. 2017/18:KrU6, rskr. 2017/18:214) menar vi att det finns goda skäl för tidsåtgången i regeringens behandling av de tillkännagivanden som riksdagen här har riktat till regeringen.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 (V)

Vasiliki Tsouplaki (V) anför:

Jag delar bedömningen att det är angeläget att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet samt att ansträngningar görs för att undvika onödig tidsåtgång för att hörsamma tillkännagivanden.

När det gäller tillkännagivandet om samverkan och inflytande inom filmområdet (bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91 samt bet. 2021/22:KrU1, rskr. 2021/22:85) finner jag dock inte skäl att rikta kritik mot regeringens sätt att handlägga formerna för detta. Samma bedömning gör jag när det gäller tillkännagivandet om donation av föremål (bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281).

BILAGA 11

Trafikutskottets yttrande 2021/22:TU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet uppmanade den 22 mars 2022 övriga utskott att yttra sig över skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Trafikutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de riksdagsskrivelser som har riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden. Utskottet anser att regeringens redogörelse i allt väsentligt är korrekt och att den ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. Utskottet konstaterar dock liksom föregående år att det finns ett flertal tillkännagivanden som har beretts under lång tid och anser därför att det är mycket angeläget att regeringen agerar snabbare och respekterar de majoritetsbeslut som riksdagen har fattat i dessa frågor.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder som regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2021.

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisas beslut och beredningsläget för sammanlagt 37 riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av utskottets betänkanden. Av dessa har 11 skrivelser slutbehandlats under det gångna året, medan 26 skrivelser bereds vidare.

Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av trafikutskottets betänkanden

Riksmöte	Antal skrivelser	Slutbehandlade	Bereds vidare
2004/05	1		1
2005/06	1		1
2012/13	1		1
2013/14	1		1
2014/15	3	1	2
2015/16	1		1
2016/17	4	1	3
2017/18	3		3
2018/19	5		5
2019/20	4	1	3
2020/21	10	6	4
2021/22	3	2	1
<i>Summa</i>	<i>37</i>	<i>11</i>	<i>26</i>

Slutbehandlade tillkännagivanden

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisas nio tillkännagivanden som slutbehandlade. Nedan följer en redovisning över det arbete som regeringen har utfört med anledning av tillkännagivandena.

Tilkännagivanden som redovisas som slutbehandlade

Riksdagsskrivelse	Tilkännagivande
2014/15:194	Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet
2016/17:220	Luftfart
2019/20:218	Sjöfartsverkets verksamhetsform och finansiering Särskilt om sjöfartsledernas miljöstyrande effekt
2019/20:223	Tillstånd för virkesupplag på allmän väg
2020/21:161	Förlängd giltighetstid för yrkeskompetensbevis

Möjlighet till distansutbildning
Transportstyrelsens handläggningstid
2020/21:409 Anslagskredit

Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet

I riksdagsskrivelse 2014/15:194 finns ett tillkännagivande där regeringen uppmanas att införa förarbevis och åldersgräns för framförande av vattenskoter.

Regeringen påminner om att den i april 2019 beslutade om en ändring i förordningen om användning av vattenskoter, vilket innebär att en vattenskoter får framföras endast av den som har fyllt 15 år. Förordningsändringen trädde i kraft den 1 juni 2019. Vidare beskriver regeringen arbetet med att ta fram ett förslag om obligatoriskt förarbevis för vattenskoter. Regeringen beslutade i april 2021 om propositionen Förarbevis för vattenskoter (prop. 2020/21:190), som bl.a. innehåller en ny lag om förarbevis för vattenskoter. Regeringen biföll sedermera regeringens förslag och lagarna träder i kraft den 1 maj 2022.

Regeringen konstaterar därmed sammanfattningsvis att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Luftfart

Riksdagsskrivelse 2016/17:220 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör främja användningen av biodrivmedel i luftfarten genom lämpliga styrmedel och åtgärder, som t.ex. att undersöka möjligheten att differentiera start- och landningsavgifter baserat på bränsle.

Regeringen framhåller att det genom förslag i budgetpropositionen för 2018 (utg.omr. 24) gjordes en satsning på forskning om och utveckling av biobränsle för flyg. Anslaget 1:5 Näringslivsutveckling ökades med 20 miljoner kronor för 2018, 30 miljoner kronor för 2019 och 50 miljoner kronor för 2020 för att stödja utvecklingen av biobränsle till flyg. Regeringen anger att den i februari 2018 uppdrog åt en särskild utredare att analysera hur flygets användning av hållbara biobränslen med hög klimatprestanda kan främjas för att bidra till övergången till ett fossilfritt energisystem och minskad klimatpåverkan samt att vid behov föreslå hur det eller de styrmedel som är lämpligast för att minska flygets utsläpp genom användning av hållbara biobränslen bör utformas. Utredaren skulle vidare bedöma dels vilken inblandning av biobränsle som är rimlig att uppnå när styrmedel som utredningen föreslår ska träda i kraft, med hänsyn till tillgång och pris på sådana bränslen samt efterfrågan i andra sektorer, dels förutsättningarna för att öka inblandningen av hållbara biobränslen över tid utifrån samma faktorer. Utredaren överlämnade i mars 2019 betänkandet Biojet för flyget (SOU 2019:11). Regeringen föreslog senare propositionen Reduktionsplikt för flygfotogen (prop. 2020/21:135). Riksdagen antog regeringens lagförslag, vilket införde en reduktionsplikt på flygfotogen fr.o.m. den 1 juli 2021.

Vidare återger regeringen att Transportstyrelsen i augusti 2019 uppdrogs att analysera möjligheterna till en differentiering av start- och landningsavgifter mellan olika fligheter och olika flygplanstyper utifrån deras miljöprestanda, inklusive klimatpåverkan och användning av biojetbränsle. Uppdraget redovisades i juni 2020. Därtill uppdrog regeringen Trafikverket i regleringsbrevet för budgetåret 2020 att genomföra en förstudie som belyser i vilken utsträckning den av staten upphandlade flygtrafiken kan bidra till målsättningen att minska flygets klimatpåverkan samt tillgänglighet i hela landet, vilken redovisades i december 2020. Därefter beslutade regeringen i mars 2021 om propositionen Miljöstyrande start- och landningsavgifter (prop. 2020/21:154), där regeringen föreslogs få meddela föreskrifter om att det på vissa flygplatser ska vara obligatoriskt att ta hänsyn till miljö- och klimatstyrande effekter vid framtagandet av start- och landningsavgifter. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag och lagändringen trädde i kraft den 1 juli 2021. Därutöver beslutade regeringen i juni 2021 om en ändring av förordningen om flygplatsavgifter som innebär att start- och landningsavgifter ska differentieras i förhållande till luftfartygs klimatpåverkan. Förordningen trädde i kraft den 1 augusti 2021 och bestämmelserna om differentierade flygplatsavgifter tillämpades första gången vid beslut om 2022 års avgifter. Slutligen anger regeringen att en promemoria remitterades under hösten 2021, med förslag till en ny lag och en ny förordning om klimatdeklarationer för resor, bl.a. flygresor.

Regeringen konstaterar att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.

Sjöfartsverkets verksamhetsform och finansiering och särskilt om sjöfartsledningens miljöstyrande effekt

Riksdagsskrivelse 2019/20:218 innehåller två tillkännagivanden om sjöfartsfrågor. I det första tillkännagivandet uppmanar riksdagen regeringen att utreda förutsättningarna för Sjöfartsverkets verksamhets- och finansieringsform i syfte att hitta en bättre myndighetsorganisation och finansiering än den nuvarande. I det andra tillkännagivandet uppmanas regeringen att se över miljödifferenteringen av farledsavgifterna för att säkerställa att utformningen av dessa skapar incitament för ytterligare klimatåtgärder utan att missgynna sjöfarten som transportslag.

När det gäller tillkännagivandet om Sjöfartsverkets verksamhets- och finansieringsform anger regeringen att Statskontoret i januari 2022 gavs i uppdrag att, med stöd av Statens väg- och transportforskningsinstitut, utvärdera Sjöfartsverkets verksamhets- och finansieringsform och lämna förslag på hur Sjöfartsverkets verksamhet kan organiseras och finansieras för att mer ändamålsenligt styra mot en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

Vidare framhåller regeringen att den i budgetpropositionen för 2020 angav att den ser behov av ett mer ändamålsenligt avgiftssystem som stärker

sjöfartens konkurrenskraft och har bättre förutsättningar att styra mot fossilfrihet. I regleringsbrevet för budgetåret 2020 för Sjöfartsverket angav regeringen att som restriktion för höjningar av farledsavgifterna gäller för Sjöfartsverket att avgiftstariifferna får öka med högst konsumentprisindex med konstant skatt samt att medel som används till miljöincitament inte omfattas av restriktionen. Enligt regeringen medger detta utrymme för Sjöfartsverket att öka miljöincitamentet i farledsavgiften i syfte att åstadkomma ytterligare klimatåtgärder, vilket Sjöfartsverket genomförde vid den senaste avgiftshöjningen som trädde i kraft den 1 januari 2022.

Regeringen konstaterar att tillkännagivandena är slutbehandlade.

Tillstånd för virkesupplag på allmän väg

Riksdagsskrivelse 2019/20:223 innehåller totalt tre tillkännagivanden. I ett av dessa anför riksdagen att regeringen bör verka dels för en återgång till en ordning där det inte tas ut några avgifter för tillstånd till virkesupplag utmed allmän väg, dels för att Trafikverket snarast underlättar administrationen för skogsföretagen i samband med ansökan om tillstånd för virkesupplag utmed allmän väg.

Regeringen framhåller att Trafikverket har genomfört förändringar i den operativa hanteringen av tillstånden för virkesupplag så att tillstånd som meddelas gäller över längre tid. Regeringen meddelar vidare att den genom beslut om ändring av vägförordningen tagit bort möjligheterna för den statliga väghållaren Trafikverket att fr.o.m. den 1 januari 2022 ta ut avgifter för tillstånd för upplag av virke eller skogsbränsle utmed allmän väg.

Regeringen konstaterar sammantaget att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Förlängd giltighetstid för yrkeskompetensbevis, möjlighet till distansutbildning och Transportstyrelsens handläggningstid

Riksdagsskrivelse 2020/21:161 innehåller totalt tre tillkännagivanden. I det första tillkännagivandet uppmanar riksdagen regeringen att skyndsamt se till att en möjlighet införs att förlänga giltighetstiden för yrkeskompetensbevis och undantaget för utgångna yrkeskompetensbevis fram till utgången av 2021. I det andra tillkännagivandet hänvisas till vad utskottet anför om utökade möjligheter till distansutbildning. I det tredje tillkännagivandet hänvisas till vad utskottet anför om skyndsamt hantering av ansökningar om att bedriva verksamhet som utbildningsanordnare.

Regeringen hänvisar till att den i propositionen Förlängd giltighetstid för yrkeskompetensbevis (prop. 2020/21:195) föreslog en ändring som möjliggjorde en förlängning av giltighetstiden för yrkesförarkompetensbevis med sex månader från och med det datum då bevisen går ut.

I fråga om tillkännagivandet om möjlighet till distansutbildning hänvisar regeringen till att den i januari 2021 beslutade en ändring i förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens som tillfälligt utökade möjligheten till distansutbildning vid fortbildning.

Relaterat till tillkännagivandet om Transportstyrelsens handläggningstid uppger regeringen att den har inhämtat information från Transportstyrelsen om hur myndigheten handlägger denna typ av ärenden. Regeringen förklarar att ett komplett ärende tar ca 1–3 veckor att handlägga och att ca 4 av 5 ansökningar behöver kompletteras på grund av ofullständiga utbildningsplaner. Regeringen anger också att Transportstyrelsen arbetar med informationsinsatser, dialog och e-tjänster för att minska handläggningstiden, liksom att det under våren 2021 planerades att en uppdatering av det digitala utbildningsplansstödet skulle tas i drift, vilket kan minska mängden kompletteringar och därmed även handläggningstiden. I propositionen Förlängd giltighetstid för yrkeskompetensbevis (prop. 2020/21:195) redogör regeringen för de nämnda uppgifterna och anför att den anser att de åtgärder som Transportstyrelsen vidtar för att skynda på hanteringen av ansökningar är tillräckliga och att ingen ytterligare åtgärd krävs.

Regeringen konstaterar att tillkännagivandena är slutbehandlade.

Anslagskredit

Riksdagsskrivelse 2020/21:409 innehåller totalt tre tillkännagivanden som handlar om framtidens infrastruktur. I ett av dessa anges att Trafikverkets anslagskredit bör höjas till 10 procent för både vidmakthållande och utveckling av statens infrastruktur.

Regeringen uppger att den maximala kreditnivån för enskilda ramanslag regleras i 8 § budgetlagen. Vidare anger regeringen att frågan om nivåerna på Trafikverkets anslagskredit analyserades i samband med beredningen av regleringsbrevet för budgetåret 2022. Regeringens beslut om regleringsbrevet för Trafikverket fattades den 16 december 2021. Av beslutet framgår att anslagskrediten för anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur och anslaget 1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur har höjts till 10 procent för budgetåret 2022.

Regeringen konstaterar att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Tillkännagivanden under fortsatt beredning

Regeringen uppger att 31 tillkännagivanden inom trafikutskottets beredningsområde är under fortsatt beredning. Nedan följer en redovisning av det arbete som regeringen har utfört med anledning av dessa tillkännagivanden och i förekommande fall en redovisning av den fortsatta beredningsprocessen.

Tillkännagivanden som redovisas vara under beredning

Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande
2004/05:178	Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar
2012/13:259	Flygtrafikledningstjänst
2013/14:372	Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur
2014/15:144	En strategi för luftfarten
2014/15:206	Lastbilars och bussars längd och vikt

2015/16:226	Bromma flygplats
2016/17:101	Regionala flygplatser
2016/17:185	En strategi för luftfarten
2016/17:238	Långa lastbilar
2017/18:104	En strategi för luftfarten
	Regionala flygplatser
2017/18:198	Ett gemensamt europeiskt luftrum
2017/18:324	Självkörande fordon
2018/19:165	Fördjupad översyn av förarutbildningen
2018/19:176	Regional samverkan
2018/19:258	Inlandssjöfart och kustsjöfart
2018/19:259	Mätarställningen på bilar
2018/19:277	Riksrevisionens rapport om fyrstegsprincipen
2019/20:74	Instansordning vid överklagan
2019/20:223	Självkörande fordon
	Tunga transporter
2019/20:323	Synfälsdefekter och dispens
2020/21:162	Översyn av väglagen
2020/21:334	Framtiden för Bromma och Arlanda flygplats
2020/21:379	Omfattning av lagen om förarbevis för vattenskoter
	Utbildningsverksamhet
	Utfärdare av förarbevis
2020/21:409	Särskilt om anskaffning av isbrytare
	Utbyggnaden av laddinfrastruktur
2021/22:81	Det nationella basutbudet av flygplatser

Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar

Trafikutskottets äldsta tillkännagivande som fortfarande bereds finns i riksdagsskrivelse 2004/05:178 och rör sjösäkerhet. I tillkännagivandet framförs att regeringen snarast bör låta utreda förutsättningarna för obligatorisk utbildning och förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar.

Regeringen påminner inledningsvis om att frågan om kompetensbevis och hastighetsbegränsningar för fritidsbåtar behandlades i propositionen Moderna transporter (prop. 2005/06:160). Regeringen hänvisar till att en departementspromemoria om behörighetsbevis för fritidsbåtar och fritidsskepp utarbetades och remitterades under 2008. Vidare uppger regeringen att Havs- och vattenmyndighetens redovisning av ett regeringsuppdrag om att kartlägga olägenheter från vattenskotrar och andra mindre motordrivna farkoster och om att analysera behovet av särskild reglering för sådana farkoster lämnades 2013. Därtill anger regeringen att den under 2016 respektive 2018 remitterade dels en promemoria med förslag om obligatoriskt förarbevis för att få framföra vattenskoter, dels en promemoria med förslag om åldersgräns för att få framföra vattenskoter. I april 2019 beslutade regeringen om en ändring i förordningen om användning av vattenskoter som innebär att en vattenskoter får framföras endast av den som har fyllt 15 år, och i april 2021 beslutade

regeringen om propositionen Förarbevis för vattenskoter (prop. 2020/21:190), där en ny lag om förarbevis för vattenskoter föreslås. Riksdagen antog de föreslagna lagarna i juni 2021. Lagarna innebär att en vattenskoter får framföras endast av den som har ett förarbevis samt att förarbevis får utfärdas till den som har fyllt 15 år och genomgått föreskriven utbildning med godkänt resultat. Lagarna träder i kraft den 1 maj 2022.

Regeringen avser att fortsätta analysera frågan om förarbevis för andra typer av fritidsbåtar eftersom flera remissinstanser förordar detta. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Flygtrafikledningstjänst

I riksdagsskrivelse 2012/13:259 finns ett tillkännagivande om luftfartsfrågor. I skrivelsen tillkännages att den lokala flygtrafikledningen på Swedavias flygplatser, de militära flygplatserna och flygplatser som Försvarsmakten har ett stort behov av samt flygplatser inom samfällda terminalområden även fortsättningsvis enbart ska utövas av Luftfartsverket.

Regeringen hänvisar till riksdagens beslut i juni 2014 om ändring i luftfartslagen som innebar att flygtrafikledningstjänsten vid de flygplatser som ägs eller drivs av staten återreglerades. I betänkandet som låg till grund för riksdagsskrivelsen angavs att regeringen förväntades åtgärda tillkännagivandet genom en ändring i luftfartsförordningen. Regeringen redovisar att det som kvarstår är ändringar i luftfartsförordningen för att hantera s.k. samfällda terminalområden. I januari 2014 remitterades ett förslag till en sådan ändring samtidigt som ett utkast till lagrådsremiss med ändringar i luftfartslagen. I sammanhanget anför regeringen att förslaget till förordningsändringar fick kritik av remissinstanserna och att det därav inte var möjligt att besluta om förordningsändringarna. Regeringen lyfter fram att Luftfartsverket under våren 2019 redovisade uppdraget om en förstudie för ny utformning av luftrummet, benämnt Luftrum 2040. Mot bakgrund av eventuell inverkan av de kommande förslagen i rapporten inväntades rapporteringen av förstudien innan arbetet med förordningsändringen fortsatte. Regeringen uppger att nästa steg i beredningen bedöms vara att ta fram en lämplig utformning av förordningsändringen och en konsekvensanalys av ändringen, liksom att förslaget behöver remissbehandlas. Regeringen anger att inriktningen fortfarande är att ett förslag till en förordningsändring ska tas fram. Slutligen uppger regeringen att Transportstyrelsen har följt upp ett tidigare beslut om tilldelning av luftrum i flygplatserns närhet och att det därvid framkommit att det finns behov av att tydliggöra vad som ska gälla för de flygplatser som har s.k. samfällda terminalområden. Mot denna bakgrund anser regeringen att det finns förutsättningar för att bereda ett ställningstagande till hur denna fråga ska hanteras i förhållande till konkurrensutsättningen, men att ytterligare underlag från myndigheten kan behövas. Regeringen arbetar för närvarande med att ta fram ett sådant uppdrag till Transportstyrelsen.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur

I riksdagsskrivelse 2013/14:372 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att Trafikverket skyndsamt bygger upp kompetens så att verket självständigt kan inspektera både järnvägsanläggningens status och entreprenörernas utförda arbete och se över hur staten kan ta det samlade ansvaret för järnvägsunderhållet på statens järnvägar i takt med att underhållskontrakten löper ut.

Regeringen redovisar att frågan om underhåll av järnvägens infrastruktur behandlades av utredningen om järnvägens organisation genom delbetänkandet från 2015 Koll på anläggningen (SOU 2015:42). Regeringen framhåller att Trafikverket i maj 2016 fick i uppdrag att genomföra en fördjupad utredning av järnvägsunderhållets organisering och presentera möjliga åtgärder för järnvägsunderhåll i egen regi. Trafikverket redovisade uppdraget i en delrapport i oktober 2016 och i en slutrapport i februari 2017. Utöver förslag på möjliga åtgärder för att driva och underhålla det statliga järnvägsnätet i egen regi, innehöll slutrapporten även förslag på vilken maskinell underhållsutrustning som bör ägas och förvaltas av Trafikverket. Regeringen gav återigen Trafikverket i uppdrag i januari 2017 att snarast vidta åtgärder för att i egen regi organisera och bedriva verksamhet för leveransuppföljning och manuell underhållsbesiktning av järnvägsunderhåll. I slutrapporten från 2018 konstaterar Trafikverket att man har uppfyllt uppdraget vad gäller att vidta åtgärder för att i egen regi genomföra leveransuppföljningar och att rekryteringsinsatser fortgår i fråga om manuella underhållsbesiktningar. Trafikverket framhöll att pågående utvecklingsarbete avseende tillgångsstrategi och en uppkopplad anläggning kommer att medföra att behoven av manuell underhållsbesiktning kommer att minska och vara utformad samt bedrivas i en annan form, liksom att den manuella underhållsbesiktningen fortsättningsvis ska utföras av entreprenörer i en övergångsperiod. Vidare gav regeringen en särskild utredare i mars 2018 i uppdrag att utreda hur ett överförande av verksamhet som avser järnvägsunderhåll, i form av basunderhåll, från Infranord AB till Trafikverket skulle kunna genomföras. Regeringen beslutade 2018 och 2019 om två tilläggsdirektiv till utredaren för att analysera behovet av långsiktiga marknadsförutsättningar för basunderhåll och föreslå eventuella förändringar i syfte att främja konkurrens och aktörers vilja att etablera sig på marknaden. Utredaren ska vidare analysera om och, i så fall, hur en överföring kan ske samt beskriva vilka funktioner, till vilken volym och var det är geografiskt ändamålsenligt att Trafikverket bedriver basunderhåll i egen regi. Uppdraget redovisades i betänkandet Framtidens järnvägsunderhåll (SOU 2020:18) i mars 2020. Slutligen uppger regeringen att Trafikverket i december 2021 gavs i uppdrag att redovisa dels vilka kostnader som bedöms uppstå till följd av ett eventuellt genomförande av visst underhåll i egen regi, dels vilka konsekvenser detta bedöms medföra för övrig verksamhet. Trafikverket redovisade uppdraget den 20 april 2022.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

En strategi för luftfarten

I riksdagsskrivelse 2014/15:144 finns ett tillkännagivande om att en luftfartsstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid. Regeringen redogjorde i skrivelse 2016/17:75 för att regeringen i januari 2017 antog En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem och därmed gjorde bedömningen att tillkännagivandet var slutbehandlat. Trafikutskottet framförde dock att regeringens bedömning var otillfredsställande (yttr. 2016/17:TU4y).

Riksdagen riktade sedermera i riksdagsskrivelse 2016/17:185 ett nytt tillkännagivande till regeringen om att regeringen snarast borde utforma en nationell flygstrategi som syftar till att säkerställa flygets konkurrenskraft. Regeringen lämnade därefter i budgetpropositionen för 2018 (utg.omr. 22) en närmare redogörelse för flygstrategin och konstaterade att tillkännagivandet i och med detta var slutbehandlat. I budgetberedningen motsatte sig trafikutskottet regeringens bedömning, varpå riksdagen beslutade om ett nytt likalydande tillkännagivande (rskr. 2017/18:104).

Regeringen informerar om att infrastrukturministern i mars 2018 höll ett uppföljningsmöte med de aktörer som varit med i framtagandet av regeringens flygstrategi. Regeringen tillsatte under 2018 en utredning om styrmedel för att främja användningen av biobränsle för flyget. Inom Regeringskansliet påbörjades även ett arbete med den flygplatsöversyn som aviserades i flygstrategin. Regeringen pekar också på att Luftfartsverket i maj 2018 uppdrogs att genomföra en fördjupad studie om utformningen av det svenska lufttrummet, benämnt Luftrum 2040. Luftfartsverket redovisade i maj 2019 uppdraget i rapporten Fördjupad studie avseende utformning av det svenska luftrummet. Vidare uppdrog regeringen i maj 2018 åt Statens energimyndighet att främja hållbara biobränslen för flyg. Där ingick också uppdrag om att myndigheten ska verka för att inrikesflyget ställer om till fossilfria drivmedel och för att internationell bunkring vid svenska flygplatser i möjligaste mån med förnybara drivmedel. I sammanhanget lyfter regeringen fram att Statens energimyndighet i regleringsbrevet för budgetåret 2021 uppdrogs att förlänga satsningen på att främja hållbara biobränslen för flyg och uppdraget vidgades till att omfatta satsningar på forskning och utveckling av dels elflyg, dels vätagasdrift, inklusive tanknings- och laddinfrastruktur. Regeringen uppdrog även i juni 2018 åt Transportstyrelsen att ta fram underlag om obemannade luftfartyg, s.k. drönare, vilket redovisades i juni 2019.

Vidare fortsatte regeringen under 2019 att bedriva arbetet med luftfartspolitiken inom ramen för de fokusområden och prioriteringar som beslutades i flygstrategin 2017. I sammanhanget framhåller regeringen att Arlandarådets arbete är avslutat sedan den 31 mars 2019 (ytterligare information om hanteringen av Arlandarådets arbete finns under rubriken Bromma flygplats som behandlar riksdagsskrivelse 2015/16:226). På internationell nivå framhåller regeringen att generalförsamlingen för Internationella civila luftfartsorganisationen (Icao) ägde rum under hösten 2019. Regeringen beskriver att Sverige var mycket aktivt i både förberedelserna och EU-

koordineringen inför och under generalförsamlingen och agerade i enlighet med flygstrategins prioriteringar. Under 2019 ägde förhandlingar rum i syfte att liberalisera Sveriges bilaterala luftfartsavtal med tredjeland.

Under 2020 påverkades luftfarten av covid-19-pandemin. Regeringen vidtog en rad stödåtgärder för flygbranschen, såsom statliga kreditgarantier under 2020 för svenska flygföretag, kapitaltillskott till SAS AB och Swedavia AB, tillskott till Luftfartsverket, extra driftsbidrag till icke-statliga flygplatser under 2020 samt införande av temporär allmän trafikplikt för flyglinjer mellan Arlanda flygplats och vissa regionala flygplatser. Riksdagen har efter förslag från regeringen även avsatt 75 miljoner kronor för att förstärka ambulansflygets kapacitet och tillgänglighet under den pågående pandemin. Därtill uppdrogs Trafikverket att förhandla och ingå överenskommelser om temporära beredskapsflygplatser t.o.m. den 28 februari 2021. När det gäller arbetet på EU-nivå framhåller regeringen att olika åtgärder beslutades för att förhindra att flygbolagen förlorar oanvända start- och landningstider. Utöver detta präglades EU-arbetet av förhandlingar om den fortsatta relationen mellan Storbritannien och EU samt det gemensamma europeiska luftrummet som presenterades i september 2020. Regeringen informerar vidare om att Infrastrukturdepartementet mottog redovisningar av tre olika regeringsuppdrag inom luftfartsområdet. Transportstyrelsen redovisade uppdraget om miljöstyrande start- och landningsavgifter. Trafikanalys redovisade uppdraget att samordna ett myndighetsgemensamt arbete med Statens energimyndighet, Konsumentverket, Naturvårdsverket och Transportstyrelsen om obligatoriska klimatdeklarationer i samband med marknadsföring och försäljning av långväga resor med buss, tåg, flyg eller färja. Därtill redovisade Trafikanalys ett kunskapsunderlag om eldrivna flygplan.

Under 2021 såg regeringen ett behov av att komplettera det nationella nätet av beredskapsflygplatser med ytterligare ett antal temporära beredskapsflygplatser för att tillgodose behovet av tillgänglighet för samhällsviktiga luftfartstransporter för hälso- och sjukvård, t.ex. ambulansflyg. I december 2020 uppdrog regeringen därför åt Trafikverket att förhandla och ingå överenskommelser om temporära beredskapsflygplatser t.o.m. den 28 februari 2021. Uppdraget har förlängts flera gånger, slutligen t.o.m. den 31 december 2021. Regeringen pekar också på att Trafikverket i december 2021 uppdrogs att förhandla och ingå överenskommelser om att flygplatser ska vara beredskapsflygplatser under 2022. För att tillgodose behovet av samhällsviktigt flyg beslutade regeringen i december 2020 att förlänga uppdraget om införande av temporär allmän trafikplikt för flyglinjer mellan Arlanda flygplats och vissa regionala flygplatser med uppdrag till Trafikverket att upphandla flygtrafik på dessa linjer t.o.m. den 30 juni 2021. Regeringen beslutade därefter i juni 2021 att förlänga uppdraget ytterligare t.o.m. den 31 december 2021. Efter förslag från regeringen fattade riksdagen under 2021 beslut dels om kreditgarantier, dels om att stöd genom statlig medfinansiering tillfälligt bör lämnas till verksamheten för samordning av ankomst- och avgångstider (slots) för flygplatser i Sverige till följd av pandemin. När det gäller arbetet på EU-nivå

lyfter regeringen särskilt fram att rådet och Europaparlamentet under hösten förhandlat med målet att nå en överenskommelse gällande omarbetningen av det gemensamma europeiska luftrummet. Vidare pekar regeringen på att det regleras grundläggande lufttrafikrättigheter inom handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Storbritannien med anledning av landets utträde. Regeringen framhåller också att Sverige har ingått ett samförståndsavtal med Storbritannien om ytterligare trafikeringsrättigheter för frakt som innebär att lufttransportföretag från Storbritannien får rätt att landa i Sverige för att utföra reguljära och icke reguljära lufttransporttjänster med gods mellan punkter i Sverige och punkter utanför EU som en del i en transport som börjar eller slutar i Storbritannien. Regeringen tillägger att motsvarande rättighet ges till EU-lufttrafikföretag i förhållande till Storbritannien. När det gäller miljö- och klimatarbetet nämner regeringen att EU-kommissionen i juli 2021 presenterade ett förslag till ny förordning om säkerställande av lika villkor för hållbar luftfart, vilket innebär att krav ställs på inblandning av hållbara flygbränslen i fossilt jetbränsle. Förslaget började behandlas i rådet under hösten 2021 och trepartsförhandlingar förväntas inledas hösten 2022. Vidare har riksdagen efter förslag från regeringen beslutat att bemyndiga regeringen att meddela föreskrifter om att flygplatsavgifter ska differentieras av miljöskäl, vilket gör det möjligt för regeringen att meddela föreskrifter om att det på vissa flygplatser ska vara obligatoriskt att ta hänsyn till miljö- och klimatstyrande effekter vid framtagandet av start- och landningsavgifter. Därtill framhåller regeringen att den i juni 2021 beslutade om ändring av förordningen om flygplatsavgifter så att start- och landningsavgifter ska differentieras i förhållande till luftfartygs klimatpåverkan. Regeringen pekar också på att en promemoria med förslag till en ny lag och en ny förordning om klimatdeklarationer för resor, bl.a. flygresor, remitterades under hösten 2021.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Lastbilers och bussars längd och vikt

Riksdagsskrivelse 2014/15:206 innehåller ett tillkännagivande som behandlar lastbilers längd och vikt. I tillkännagivandet framförs att regeringen skyndsamt behöver utarbeta nödvändiga regeländringar så att lastbilar med en bruttovikt på upp till 74 ton tillåts trafikera de delar av det allmänna vägnätet som har tillräcklig bärighet. Det behövs enligt tillkännagivandet också en generösare dispensgivning och fortsatt utredning när det gäller frågan om att tillåta fordonsekipage på upp till 30 meter.

Regeringen beslutade i februari 2017 om propositionen Godstrafikfrågor (prop. 2016/17:112) där det föreslås en ny bärighetsklass, BK4, som gör det möjligt med tyngre fordon och fordonskombinationer. Riksdagen har i enlighet med regeringens förslag fattat beslut om att införa en ny bärighetsklass i lagen om vägtrafikdefinitioner. Regeringen återger att den i februari 2018 beslutade om nödvändiga ändringar i trafikförordningen och vägmärkesförordningen. Ändringarna trädde i kraft den 1 april 2018 och de

första statliga BK4-vägarna öppnades för trafik samma år. Regeringen uppger att Trafikverkets ambition är att det statliga vägnätet som har bärighetsklass BK4 ska utvecklas från nuvarande ca 20 procent till att uppmot 40 procent av vägnätet ska vara upplåtet för BK4 vid slutet av 2025. Regeringen tillägger att den i november 2017 fattade beslut om ändringar i trafikförordningen för att möjliggöra färd med längre och tyngre fordon eller fordonståg under en provperiod. Ändringarna trädde i kraft den 1 februari 2018 och bedöms ge bättre förutsättningar för att utveckla nya tekniker samt konstruktioner. Därutöver anger regeringen att Trafikverket i augusti 2018 fick i uppdrag att analysera om och var längre lastbilar bör tillåtas på det svenska vägnätet. Uppdraget redovisades i mars 2019. Inom Regeringskansliet bereds förslag till ändringar i dels trafikförordningen, dels vägmärkesförordningen för att möjliggöra att på vissa utpekade vägar föra fordonståg som är upp till 34,5 meter långa. Regeringen anger att den avser att hantera frågan vidare under våren 2022.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Bromma flygplats

Riksdagsskrivelse 2015/16:226 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för en fortsatt utveckling av Bromma flygplats.

Regeringen påminner inledningsvis om att den i december 2015 beslutade att begränsa det uppdrag som hade getts till den statliga samordnaren för Bromma flygplats under 2014, till att pröva förutsättningarna för att utveckla flygkapaciteten och öka möjligheterna till bostadsbebyggelse i Stockholmsregionen. Övriga delar av uppdraget upphörde. Den statliga samordnaren redovisade i april 2016 rapporten *Mer flyg och bostäder*, vilken remissbehandlades. Regeringen beslutade i januari 2017 om en nationell flygstrategi, *En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem*. Vidare pekar regeringen på att Arlandarådet inrättades i maj 2017 för att bidra till regeringens arbete med att långsiktigt utveckla Arlanda flygplats ur ett helhetsperspektiv som omfattar flygplatsen, luftrummet samt anslutande transporter och infrastruktur på marken, liksom tillgången till andra flygplatser i Stockholmsregionen. Arlandarådets arbete är avslutat sedan den 31 mars 2019. Regeringen lyfter fram att förutsättningarna för flyget har förändrats påtagligt sedan dess, framför allt med anledning av pandemin och eftersom flygandet minskade även före pandemin. I sammanhanget lyfter regeringen fram att Swedavia AB har konstaterat att det inte finns behov av ytterligare kapacitetsutbyggnad i form av en rullbana på Arlanda flygplats under de närmaste åren. Regeringen framhåller också att Swedavia AB i september 2020 redovisat en konsekvensanalys avseende den fortsatta driften av Bromma flygplats, som innehåller bedömningen att det under rådande marknadsförutsättningar inte är affärsmässigt motiverat att driva Bromma flygplats vidare. Därefter uppdrog regeringen i april 2021 åt en s.k. bokstavsutredare att ta fram underlag inför en avveckling av driften av och verksamheterna vid Bromma

flygplats. Arbetet redovisades i augusti 2021 i promemorian Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet. Regeringen framhåller att promemorian remissbehandlades samtidigt som Swedavia AB:s sammanfattning av konsekvensanalysen avseende den fortsatta driften av Bromma flygplats.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Regionala flygplatser

I riksdagsskrivelse 2016/17:101 finns ett tillkännagivande där regeringen uppmanas att värna de regionala flygplatserna i sin aviserade flygstrategi.

Regeringen framhåller att den i januari 2017 beslutade om en nationell flygstrategi där man bl.a. understryker betydelsen av de regionala icke-statliga flygplatserna i transportsystemet för att uppnå en god tillgänglighet i hela landet. I budgetpropositionen för 2018 (utg.omr. 22) angav regeringen att tillkännagivandet i och med detta var slutbehandlat. Trafikutskottet motsatte sig regeringens bedömning, varpå riksdagen i riksdagsskrivelse 2017/18:104 återigen riktade ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en nationell flygstrategi som värnar de regionala flygplatserna.

Regeringen uppmärksammar att EU-kommissionen i maj 2017 antog omarbetade regler för stöd till flygplatser. De nya reglerna är i linje med det förslag som Sverige har lämnat till kommissionen och innebär bl.a. att driftsstöd kan ges till flygplatser med färre än 200 000 resenärer årligen. Enligt regeringen ska de nya reglerna genomföras i Sverige för att skapa ökad förutsägbarhet och stabilitet när det gäller möjligheterna till offentligt ekonomiskt stöd till små regionala flygplatser. Regeringen hänvisar även till Regeringskansliets interna arbete med en översyn av de svenska icke-statliga flygplatserna som ska tydliggöra statens ansvar och roll som stödgivare till icke-statliga flygplatser i enlighet med den nationella flygstrategin 2018. På grund av pandemin uppger regeringen att arbetet tillfälligt har nedprioriterats eftersom mer akuta åtgärder för flygplatserna har behövts. Efter regeringens förslag inrättades ett tillfälligt driftsstöd om 100 miljoner kronor under 2020 till regionala flygplatser. I december 2020 uppdrog regeringen åt Trafikverket att förhandla och ingå överenskommelser om temporära beredskapsflygplatser t.o.m. den 28 februari 2021 då pandemin visat på ett behov av tillgänglighet för samhällsviktiga luftfartstransporter för hälso- och sjukvård. Uppdraget har förlängts flera gånger. Regeringen uppdrog vidare åt Trafikverket i december 2021 att förhandla och ingå överenskommelser om att flygplatser ska vara beredskapsflygplatser under 2022. Regeringen anger att översynen kommer att ligga till grund för att tydliggöra statens ansvar och roll som stödgivare till icke-statliga flygplatser med utgångspunkt i de transportpolitiska målen. Enligt regeringen omfattar översynen de stöd som staten i dag bidrar med till icke-statliga flygplatser och den statligt upphandlade flygtrafiken.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

En strategi för luftfarten

I riksdagsskrivelse 2016/17:185 finns ett tillkännagivande om att en luftstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid. Se ovanstående redovisning av tillkännagivandet om en strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144) för en närmare redogörelse av regeringens arbete med tillkännagivandet.

Långa lastbilar

När det gäller väg- och fordonsspår finns ett tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2016/17:238, där riksdagen uppmanar regeringen att skyndsamt se över hur längre fordonståg i högre utsträckning kan tillåtas på det svenska vägnätet.

Se ovanstående redovisning av tillkännagivandet om lastbilar längd och vikt (rskr. 2014/15:206) för en närmare redogörelse av regeringens arbete med tillkännagivandet.

En strategi för luftfarten och regionala flygplatser

Riksdagsskrivelse 2017/18:104 innehåller två tillkännagivanden om luftfartsfrågor, ett där riksdagen anför att en luftfartsstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid, och ett om regionala flygplatser och behovet av en nationell flygstrategi.

Se ovanstående redovisning av tillkännagivandena om en strategi för luftfarten och regionala flygplatser (rskr. 2014/15:144 och 2016/17:101) för en närmare redogörelse av regeringens arbete med tillkännagivandena.

Ett gemensamt europeiskt luftrum

I riksdagsskrivelse 2017/18:198 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör prioritera arbetet med EU-initiativet om ett gemensamt europeiskt luftrum (Single European Sky, SES) för ett effektivare och miljömässigt bättre nyttjande av det europeiska luftrummet.

Regeringen redovisar att regeringens flygstrategi från 2017 anger att Sverige ska fortsätta att vara ledande i utvecklingen av effektiviseringen av luftrummet i samverkan med andra länder. Enligt regeringen är ett fullt genomförande av SES är en viktig åtgärd för att förbättra kapaciteten och effektiviteten i flygtrafiktjänsten, liksom för att möjliggöra kortare och mer energieffektiva rutter. Regeringen konstaterar att Sverige i jämförelse med andra EU-medlemsstater i hög grad uppnår målen på EU-nivå. I sammanhanget uppger regeringen att Sverige tillsammans med Danmark har inrättat ett geografiskt funktionellt luftrumsblock, vilket erbjuder integrerade och operationella undervägstjänster till luftrumsanvändarna, som ett led i att uppfylla de europeiska målen. Inom det svensk-danska gemensamma luftrummet, och tillsammans med Estland, Finland, Lettland och Norge, erbjuds fri ruttplanering för att möjliggöra kortast möjliga flygvägar mellan två orter.

Regeringen framhåller att EU-kommissionen i mars 2019, inför den tredje referensperioden för prestationer och avgiftssättning 2020–2024, fattade beslut om genomföranderegler. På grund av pandemin fastställdes aldrig prestationsplanen. Kommissionen beslutade i stället i oktober 2020 att särskilda regler ska gälla för prestationssystemen under 2020 och 2021. Medlemsstaterna presenterade i november 2021 sina reviderade förslag till prestationsplaner utifrån de särskilda reglerna.

Regeringen förklarar att ärendet bedöms kunna slutbehandlas efter det att kommissionen har godkänt Sveriges förslag till reviderad prestationsplan. Kommissionen har meddelat sin avsikt att besluta om godkännande av medlemsstaternas prestationsplaner under april 2022. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Självkörande fordon

I riksdagsskrivelse 2017/18:324 finns ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör utarbeta en strategi för självkörande fordon.

Regeringen påminner om att en särskild utredare 2015 gavs i uppdrag att analysera vilka regelförändringar som behövs för en introduktion av förarstödjande teknik och helt eller delvis självkörande fordon på väg. Utredaren överlämnade i mars 2018 slutbetänkandet Vägen till självkörande fordon – introduktion (SOU 2018:16). Regeringen framhåller även att det pågår intensiva internationella processer inom både UNECE och EU gällande strategiska överväganden för införandet av automatiserad körning. I sammanhanget lyfter regeringen fram att EU-kommissionen har antagit dels en strategi för automatiserad och uppkopplad rörlighet, dels en gemensam strategi för smart och hållbar mobilitet. Vidare anger regeringen att en kommitté för samordnad och accelererad policyutveckling kopplad till den fjärde industriella revolutionens teknologier inrättades i augusti 2018. Detta arbete inbegriper automatiserad körning på väg men också automatiseringen inom hela transportområdet. Därutöver tillägger regeringen att en s.k. bokstavsutredare i juni 2020 gavs i uppdrag att utreda och utvärdera vissa frågor, dels om ansvarsfördelning vid automatiserad körning av vägfordon, dels om främjandet av ökad användning av geostaket. Bokstavsutredaren redovisade uppdraget i promemorian Ansvarsfrågan vid automatiserad körning samt nya regler i syfte att främja en ökad användning av geostaket, vilken senare har remissbehandlats.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Fördjupad översyn av förarutbildningen

I riksdagsskrivelse 2018/19:165 finns ett tillkännagivande om dels behovet av en generell översyn av förarutbildningen, dels att antalet tillstånd som en handledare kan ha bör begränsas till tio stycken och att möjligheten att införa tillståndsplikt för innehav av fordon med dubbelkommando bör ses över.

Regeringen framhåller att Trafikverket och Transportstyrelsen har genomfört en översyn av förarutbildningen och i januari 2019 överlämnat en rapport med förslag om ett nytt förarutbildningssystem för personbil. Regeringen tillägger att Statens väg- och transportforskningsinstitut under 2018 utvärderade begränsningen för handledare att handleda fler än 15 elever under en femårsperiod. Slutsatsen var att begränsningen troligen inte har haft avsedd effekt, eftersom den som utför illegal verksamhet inte längre ansöker om handledartillstånd. Regeringen uppdrog i september 2019 åt Transportstyrelsen att föreslå åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal utbildningsverksamhet, där det ingick att överväga ytterligare begränsning av antalet handledartillstånd som en person kan ha samt införande av en begränsning att endast Trafikverkets eller en godkänd trafikskolas fordon får användas vid prov. Uppdraget redovisades i rapporten Uppdrag att föreslå åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal utbildningsverksamhet. Regeringen beslutade i juli 2021 en ändring i körkortsförordningen som innebär att vid körprov för körkortsbehörighet B får endast fordon användas som ägs eller innehas av Trafikverket, en trafikskola med tillstånd eller en gymnasieskola. Regeringen tillägger att den samtidigt beslutade en ändring i vägtrafikdataförordningen som innebär ett krav på registrering av den elev som ett handledarskap avser, vilket har möjliggjort för Transportstyrelsen att begränsa antalet elever som en handledare kan ha till fem stycken. Förordningsändringarna trädde i kraft den 1 december 2021. Regeringen beslutade i januari 2022 om lagrådsremissen Åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal utbildningsverksamhet på transportområdet.

Regeringen avser att under våren 2022 överlämna en proposition till riksdagen. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Regional samverkan

I riksdagsskrivelse 2018/19:176 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för ökad samverkan vid lokala, regionala och statliga infrastrukturinvesteringar.

Regeringen redovisar att den i juni 2017 uppdrog åt Trafikverket att kartlägga hur verkets och kommunernas samarbete ser ut vad gäller Trafikverkets roll i samhällsplaneringen och kopplingen till de kommunala planeringsprocesserna enligt plan- och bygglagen, med ett särskilt fokus på kopplingen mellan planeringen av infrastrukturprojekt och bostadsbyggande. I redovisningen av uppdraget identifierades ett antal förbättringsförslag, vilka verket arbetar vidare med. I propositionen En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan (prop. 2019/20:65) redogör regeringen för sin bedömning att samordningen i den fysiska planeringen mellan lokal, regional och nationell nivå bör förbättras och att en förutsättning är att det finns en samsyn mellan de olika nivåerna om de övergripande målsättningarna med planeringen samt att roller och ansvar är väl definierade. I propositionen aviserar regeringen vidare att frågan om en mer samordnad bebyggelse-,

trafik- och transportinfrastrukturplanering ska analyseras vidare. Regeringen lyfter också fram att Boverket under 2020 publicerat en ny nationell vägledning för en utvecklad planering och samordning av godstransporter, som riktar sig till kommuner, länsstyrelser samt regionala organ och som tar sikte på att underlätta den lokala och regionala infrastrukturplaneringen. Regeringen uppdrog också i juni 2020 åt Trafikverket m.fl. att ta fram inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplaneringen för en ny planperiod. I uppdraget betonar regeringen bl.a. att den nationella infrastrukturplaneringen bör samspela väl med den fysiska samhällsplaneringen i stort, vilket innebär att Trafikverket ska beskriva samordningen med annan fysisk planering på lokal och regional nivå. Inriktningsunderlaget redovisades i oktober 2020 och utgjorde underlag för propositionen Framtidens infrastruktur – hållbara investeringar i hela Sverige (prop. 2020/21:151), vilken regeringen beslutade om i april 2021. Regeringen anför i propositionen att Trafikverket i samhällsplaneringen ska säkra att den statliga transportinfrastrukturen utformas så att den möjliggör en samverkan med övrig infrastruktur och främjar ett effektivt nyttjande av alla trafikslag. Regeringen gav senare i juni 2021 Trafikverket i uppdrag att ta fram förslag till en ny nationell plan för transportinfrastrukturen, där det anges att regeringens proposition Framtidens infrastruktur – hållbara investeringar i hela Sverige (prop. 2020/21:151) ska utgöra utgångspunkten för arbetet. Uppdraget redovisades i november 2021. Därutöver uppdrog regeringen åt Statskontoret i april 2021 att utvärdera förhandlingsuppdrag som metod att lösa stora samhällsutmaningar som kräver att statlig transportinfrastrukturplanering samordnas med lokal och regional samhällsplanering. Uppdraget ska redovisas senast den 6 augusti 2022.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Inlandssjöfart och kustsjöfart

I riksdagsskrivelse 2018/19:258 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör fortsätta att prioritera arbetet med att främja vattenvägarna och underlätta för mer prämtrafik för att öka andelen hållbara transporter.

Regeringen påminner om att Trafikverket i maj 2019 överlämnade ett regeringsuppdrag i rapporten Handlingsplan för inrikes sjöfart och närsjöfart – 62 åtgärder för ökad inrikes sjöfart och närsjöfart 2019. Femton av förslagen rör inlandssjöfart. Regeringen uppger att Transportstyrelsen, Trafikverket och Sjöfartsverket arbetar med att genomföra förslagen. Sjöfartsverket och Trafikverket utreder dessutom vilka åtgärder som krävs för att göra de nya områdena för inre vattenvägar farbara för inlandssjöfart. Regeringen framhåller även att Transportstyrelsen tidigare pekat ut ytterligare ett antal inre vattenvägar i Sverige och informerat EU-kommissionen om dessa. I sammanhanget uppger regeringen att EU-kommissionen antog en delegerad akt i april 2021 med reviderade bilagor till direktiv (EU) 2016/1629 om tekniska krav för fartyg i

inlandssjöfart, där de nya utpekade inre vattenvägarna återfinns, vilket innebär att fartyg som är certifierade nu har fler inre vattenvägar i Sverige att segla på.

Regeringen uppger även att Trafikverket 2019 utsåg en nationell samordnare för inrikes sjöfart och närsjöfart inom ramen för den nationella godstransportstrategin. Samordnarens uppdrag löper t.o.m. 2024. Vidare framhåller regeringen att Trafikverket i september 2021 redovisade rapporten Tilläggsuppdrag hamnar som tagits fram inom ramen för den nationella samordnarens arbete, vars fokus är hamnars utveckling för att öka omställningen till fossilfrihet hos sjöfartssektorn samt hur hamnars avgiftsuttag påverkar konkurrenskraften för sjöfarten. Regeringen lyfter också fram att Trafikverket i januari 2022 gavs i uppdrag att bl.a. föra en dialog med Sveriges Hamnar och Sjöfartsverket med målsättningen att få till stånd en likvärdig tillämpning av hamn- och farledsavgifterna när det gäller miljö- och klimatstyrningsincitamenten.

Slutligen påminner regeringen om att den i budgetpropositionen för 2021 föreslog en förlängning av möjligheten att ansöka om s.k. ekobonus t.o.m. 2022. Efter regeringens förslag avsatte riksdagen för detta ändamål 50 miljoner kronor per år för 2021 och 2022. Regeringen tillägger att det i budgetpropositionen för 2022 föreslogs en förlängd och breddad ekobonus om totalt 300 miljoner kronor under perioden 2022–2024, vilket bl.a. skulle riktas till sjötransporter i syfte att påskynda effektiviseringen vid omlastning av gods och stimulera till nya transportlösningar. Riksdagen avsatte för detta ändamål 100 miljoner kronor för 2022.

Regeringen anger att den avser att återkomma till riksdagen under 2022. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Mätarställningen på bilar

I riksdagsskrivelse 2018/19:259 finns ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör vidta lämpliga åtgärder dels för att kriminalisera sådan manipulation av vägmätare som sker i syfte att sänka eller felaktigt ange uppgiften om fordonets kilometerställning, dels för att fordonets vägmätare ska kontrolleras mot föregående inrapporterade vägmätarställning vid besiktning och att informationen om tidigare mätarställningar ska redovisas i besiktningsprotokollet.

Regeringen uppger att frågan hanteras av Transportstyrelsen på föreskriftsnivå. Därtill anger regeringen att Transportstyrelsen i april 2021 gavs i uppdrag att utreda och, om lämpligt, föreslå författningsförslag så att manipulering av mätarställningar kriminaliseras. Inom ramen för uppdraget ska Transportstyrelsen också genomföra åtgärder så att ett fordonets vägmätare ska kontrolleras mot föregående inrapporterad vägmätarställning vid besiktning och att informationen om tidigare mätarställningar ska redovisas i besiktningsprotokollet. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2022.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Riksrevisionens rapport om fyrstegsprincipen

I riksdagsskrivelse 2018/19:277 finns ett tillkännagivande om tillämpningen av fyrstegsprincipen.

Regeringen redovisar att Trafikverket har genomfört ett omfattande utvecklingsarbete vad gäller arbetssätt och systemstöd kring trafikslagsövergripande åtgärdsvalsstudier i enlighet med fyrstegsprincipen i linje med Riksrevisionens rekommendationer i granskningsrapporten Fyrstegsprincipen inom planeringen av transportinfrastruktur – tillämpas den på avsett sätt? (RiR 2018:30).

Vidare har regeringen i propositionen En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan (prop. 2019/20:65) aviserat att den avser att i större utsträckning prioritera kostnadseffektiva åtgärder som påverkar transportefterfrågan och val av transportsätt (steg 1) och åtgärder som medför ett mer effektivt nyttjande av den befintliga infrastrukturen (steg 2). Regeringen anger också att den i juni 2020 uppdrog åt Trafikverket m.fl. att ta fram inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplaneringen för en ny planperiod. Uppdraget omfattar att ta fram scenarion baserade på antaganden om bl.a. steg 1-åtgärder, där regeringen understryker att den avser att i större utsträckning prioritera kostnadseffektiva steg 1-åtgärder och steg 2-åtgärder.

Regeringen uppger att Trafikverket redovisade inriktningsunderlaget i oktober 2020 och att det utgjorde underlag för infrastrukturpropositionen Framtidens infrastruktur – hållbara investeringar i hela Sverige (prop. 2020/21:151) som överlämnades till riksdagen i april 2021. Regeringen framhåller att propositionen anger att fyrstegsprincipen ska vara vägledande för planeringen av infrastrukturåtgärder och att den är en viktig utgångspunkt för förslagen till ekonomiska ramar och deras fördelning. I propositionen görs även förtydliganden om fyrstegsprincipen, exempelvis att statliga åtgärder enligt principens första steg huvudsakligen är åtgärder som inte hanteras inom ramen för infrastrukturplaneringen, såsom ekonomiska och administrativa styrmedel. Andra s.k. steg 1- och steg 2-åtgärder kan inrymmas i infrastrukturplaneringen. Därtill anger regeringen att Trafikverket i juni 2021 uppdrogs att ta fram förslag till en ny nationell plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033. Uppdraget redovisades i november 2021, och Trafikverket redogör för hur myndigheten har utarbetat planförslaget utifrån ett trafikslagsövergripande synsätt och att fyrstegsprincipen har tillämpats för att säkerställa en god resurshushållning och för att åtgärderna ska bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Regeringen framhåller därtill att förslaget till en ny nationell plan har remissbehandlats och att ett beslut om att fastställa en ny nationell plan för transportinfrastrukturen under våren 2022 har fattats. Slutligen påminner regeringen om att Trafikverket enligt sin instruktion ansvarar för att utveckla, förvalta och tillämpa metoder och modeller för samhällsekonomska analyser inom transportområdet, liksom att Trafikanalys enligt sin instruktion ska följa Trafikverkets arbete med att utveckla modeller för samhällsekonomska analyser och den internationella modellutvecklingen på området. Regeringen

meddelar att den tar del av Trafikanalys redovisning och avser att vid behov återkomma med kompletterande regeringsuppdrag.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Instansordning vid överklagan

I riksdagsskrivelse 2019/20:74 finns ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör se över möjligheten för Säkerhetspolisen och Försvarsmakten att överklaga beviljande eller återkallande av tillstånd att använda radio-sändare till regeringen när det är motiverat utifrån Sveriges säkerhet.

Regeringen anger att frågan har beretts inom ramen för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation. Regeringen framhåller samtidigt att ytterligare överväganden krävs, varför frågan inte behandlas i propositionen Genomförande av direktivet om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation (prop. 2021/22:136).

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Självkörande fordon och tunga transporter

I riksdagsskrivelse 2019/20:223 finns det två tillkännagivanden som inte är slutbehandlade. I det första tillkännagivandet anför riksdagen att regeringen bör dels verka för att möjliggöra storskaliga tester av självkörande fordon i verklig miljö, dels ge Trafikverket i uppdrag att utreda hur stor del av vägnätet som kan användas av självkörande fordon och ta fram en underhållsstrategi för vägmarkeringar. I det andra tillkännagivandet uppmanas regeringen att verka för att dispenshanteringen för tunga transporter underlättas och förenklas, bl.a. genom att Trafikverket erbjuder kommuner möjligheten att till Trafikverket delegera beslut om dispenser för tunga transporter på väg.

Vad gäller tillkännagivandet om självkörande fordon, påminner regeringen om att den i augusti 2020 beslutade förordningen (2020:754) om dels fortsatt giltighet av förordningen (2017:309) om försöksverksamhet med automatiserade fordon, dels ändring i samma förordning, vilket innebär att förordningen om försöksverksamhet med automatiserade fordon permanentas och att vissa förtydliganden görs när det gäller förutsättningarna för tillstånd till försöksverksamhet. Vidare lyfter regeringen fram att en s.k. bokstavs-utredare i juni 2020 uppdrogs att utreda och utvärdera vissa frågor om dels ansvarsfördelning vid automatiserad körning av vägfordon, dels främjandet av ökad användning av geostaket. Därtill framhåller regeringen att företrädare för regeringen har deltagit aktivt i det internationella arbetet inom både UNECE och EU för att främja försök och implementering av automatiserad körning av fordon på ett säkert sätt. Vad gäller de krav som kan ställas på infrastrukturen, data och uppkoppling pekar regeringen på att Trafikverket löpande tar fram underhållsplaner för bl.a. markeringar och skyltar. Slutligen framhåller regeringen att Trafikverket i oktober 2021 gavs i uppdrag att redogöra för vilka krav som ska ställas på den statliga väginfrastrukturens tillstånd samt bedöma

och redogöra för behovet av åtgärder för att möjliggöra användning av automatiserade fordon med förarstödteknik, vilket ska redovisas senast den 29 juli 2022.

När det gäller tillkännagivandet om tunga transporter, hänvisar regeringen till att Trafikverket har initierat och finansierat ett projekt kopplat till det som anförs i tillkännagivandet. Projektet omfattar utvecklandet av en digital undantagsprocess (dispenshantering), vars syfte är att med systemstöd ge ett bättre utnyttjande av undantagsfordon och infrastruktur i tid och rum. Det ska kunna leda till snabbare och flexiblere handläggning på lika villkor samt en bibehållen standard på väginfrastrukturen. Projektet redovisades i en rapport i oktober 2021 och innehåller en rad förslag på åtgärder som riktar sig till ett flertal aktörer. Rapporten analyseras inom Regeringskansliet.

Punkterna är enligt regeringen inte slutbehandlade.

Synfälsdefekter och dispens

I riksdagsskrivelse 2019/20:323 finns ett tillkännagivande som handlar om synfälsdefekter och dispens. Tillkännagivandet innebär att möjligheten att använda ett simulatortest för att bedöma körförmågan hos personer som fått sitt körkort återkallat på grund av synfälsdefekter bör återinföras och att ett nytt system för körprov på väg för personer med synfälsdefekter bör utredas.

Regeringen uppger att Transportstyrelsen har analyserat användandet av simulator som grund för att kunna bedöma om en person som inte uppfyller de medicinska kraven när det gäller syn ändå på ett säkert sätt kan framföra ett vägfordon och därför kan medges undantag från kraven. Enligt utvärderingen behöver metoden kunna valideras. Regeringen framhåller att den i september 2021 gav Statens väg- och transportforskningsinstitut i uppdrag att i samarbete med Transportstyrelsen och Trafikverket analysera möjligheterna att utveckla metoderna för att kunna bedöma om ett undantag kan medges från de medicinska kraven för horisontellt synfält för körkort. I uppdraget ingår även att utreda förutsättningarna för att utveckla och validera simulatortester och praktiska körprov i bana eller i trafik som en del av underlaget för att bedöma körförmågan. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2022.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Översyn av väglagen

I riksdagsskrivelse 2020/21:162 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag som gör det möjligt att anlägga friliggande cykelvägar utan krav på direkt anslutning till vägar avsedda för motortrafik.

Regeringen återger att den i maj 2018 i den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastrukturen för perioden 2018–2029 uppdrog åt Trafikverket att utreda om, och i så fall hur, frågan om markåtkomst utgör ett hinder för tillkomsten av cykelvägar eller i genomförandet av regionala cykelplaner. Trafikverket redovisade uppdraget i januari 2021.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Framtiden för Bromma och Arlanda flygplats

I riksdagsskrivelse 2020/21:334 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör få i uppdrag att ta fram en plan för utveckling och utökning av Arlanda flygplats, inklusive miljötillstånd, för att säkra tillräcklig flygkapacitet i Stockholmsområdet baserat på tillförlitliga prognoser samt att regeringen bör återkomma senast i december 2021 med en plan för Arlandas utveckling.

Regeringen uppger att Regeringskansliet i april 2021 uppdrog åt en s.k. bokstavsutredare att bl.a. beskriva och redovisa åtgärder för att säkra nödvändig kapacitet vid Arlanda flygplats vid en avveckling av Bromma flygplats. Bokstavsutredaren redovisade uppdraget i augusti 2021 i promemorian Bromma flygplats – underlag för avveckling av drift och verksamhet, vilken har remissbehandlats. Regeringen återger att den i budgetpropositionen för 2022 (utg.omr. 22) konstaterade att arbetet med tillkännagivandet inte kommer att kunna ske inom den tid som anges i tillkännagivandet och att regeringen avser att återkomma i frågan. Slutligen anger regeringen att en bokstavsutredare i februari 2022 fick i uppdrag att ta fram en plan för utveckling och utökning av Arlanda flygplats, inklusive miljötillstånd, för att säkra tillräcklig flygplatskapacitet i Stockholmsområdet baserat på tillförlitliga prognoser. Uppdraget ska redovisas senast den 15 juni 2022.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Omfattning av lagen om förarbevis för vattenskoter, utbildningsverksamhet och utfärdare av förarbevis

I riksdagsskrivelse 2020/21:379 finns det totalt tre tillkännagivanden som relaterar till förarbevis för vattenskoter. I det första tillkännagivandet hänvisas till det som utskottet anfört om att införa ett nytt teknikneutralt obligatoriskt förarbevis kopplat till fart för vissa vattenfordon. I det andra tillkännagivandet hänvisas till det som utskottet anfört om att båtlivets befintliga utbildningsorganisation och andra externa aktörer ska ges möjlighet att utbilda och examinera för förarbevis. I det tredje tillkännagivandet hänvisas till det som utskottet anfört om att båtlivets befintliga utbildningsorganisation och andra externa aktörer som erbjuder utbildning och examination ska ges möjlighet att utfärda förarbevis.

Regeringen påminner om att den i juni 2021 utfärdade de lagar riksdagen antagit (SFS 626 och 627). Regeringen framhåller även att lagen om förarbevis för vattenskoter träder i kraft den 1 maj 2022. Regeringen anser att det är relevant att avvakta effekterna av dessa regeländringar innan nya regler tas fram. Punkterna är enligt regeringen inte slutbehandlade.

Särskilt om anskaffning av isbrytare och utbyggnaden av laddinfrastruktur

I riksdagsskrivelse 2020/21:409 finns det två tillkännagivanden som inte är slutbehandlade. I det första tillkännagivandet anges att nya isbrytare bör

finansieras inom den ekonomiska ramen för åtgärder i den statliga transportinfrastrukturen m.m. I det andra tillkännagivandet hänvisas till det som utskottet anförde om utbyggnaden av laddinfrastruktur.

När det gäller tillkännagivandet om anskaffning av isbrytare framhåller regeringen att den kommer att ta ställning till om isbrytarinvesteringen ska finansieras inom den nationella transportsportinfrastrukturplanen under våren 2022. Regeringen påminner också om att anslagsändamålet för anslaget 1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur i och med budgetpropositionen för 2022 har utvidgats så att anslaget kan finansiera en sådan investering om regeringen så beslutar (utg.omr. 22).

Relaterat till tillkännagivandet om utbyggnaden av laddinfrastruktur anger regeringen att den i budgetpropositionen för 2022 (utg.omr. 20) föreslog att det s.k. klimatklivet för bl.a. stöd till laddinfrastruktur ska förstärkas kraftigt. Regeringen föreslog även att medel tillförs för att genomföra en elektrifieringsstrategi (utg.omr. 21). Regeringen lyfter också fram att den föreslog att tidigare aviserade stöd på 550 miljoner kronor under 2022 tillförs insatser för att påskynda elektrifieringen av tunga vägtransporter inom de mest trafikerade områdena och 50 miljoner för stöd till publika stationer för snabbbladdning av elfordon för tillgänglighet längs större vägar (utg.omr. 21). I sammanhanget tillägger regeringen att riksdagen beslutat om att flytta anslaget för dessa satsningar till utgiftsområde 20 och inom det utgiftsområdet skapa ett nytt anslag benämnt Laddinfrastruktur som uppgår till 600 miljoner kronor. Vidare uppger regeringen att Trafikverket i november 2021 redovisade ett förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033, där det redogörs för hur det fortsatta genomförandet av den plan för elektrifiering av delar av det statliga vägnätet som Trafikverket redovisade i februari 2021 bör ske. Därtill redovisar regeringen att Elvägsutredningen i september 2021 överlämnade betänkandet Regler för statliga elvägar (SOU 2021:73). Slutligen pekar regeringen på att EU-kommissionen i juni 2021 presenterat ett förslag till förordning om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa drivmedel. Regeringen förklarar att förslaget har behandlats i rådet under hösten 2021 och att trepartsförhandlingar förväntas inledas under hösten 2022.

Punkterna är enligt regeringen inte slutbehandlade.

Det nationella basutbudet av flygplatser

I riksdagsskrivelse 2021/22:81 finns ett tillkännagivande där det anfördes att regeringen bör hämta in riksdagens godkännande innan ändringar genomförs i det nationella basutbudet av flygplatser.

Ärendet bereds. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Övriga ärendetyper

Regeringen redovisar inte bara beredningsläget för riksdagens tillkännagivanden utan för alla skrivelser där riksdagen meddelat regeringen sina

beslut. Lagstiftningsärendena, dvs. regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar till följd av riksdagens beslut, utgör ett viktigt inslag i regeringens redogörelse. Av de totalt elva slutbehandlade skrivelserna är fem lagstiftningsärenden. Riksdagsskrivelse 2021/22:98 om utgiftsområde 22 Kommunikationer innehåller ett exempel på ytterligare en ärendetyp. I skrivelsen har riksdagen godkänt regeringens förslag om anslagen för 2022, varpå regeringen har fattat beslut om regleringsbrev.

En av de ännu inte slutbehandlade skrivelserna handlar om riksdagens godkännande av det regeringen föreslog om krav på förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar (rskr. 2005/06:308). Därtill redovisar regeringen att punkten om ekonomiska planeringsramar för 2022–2033 i riksdagsskrivelse 2020/21:409 inte är slutbehandlad. Regeringen anför bl.a. att den avser att återkomma till riksdagen om den nationella planen för transportinfrastrukturen för perioden 2022–2033 i en skrivelse i juni 2022.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tagit del av regeringens redogörelse i skrivelse 2021/22:75 i de delar som berör utskottets beredningsområde. I årets skrivelse redovisar regeringen beredningsläget för 37 riksdagsskrivelser inom utskottets beredningsområde, varav 11 har slutbehandlats under det gångna året och 26 bereds vidare. Under rubrikerna slutbehandlade tillkännagivanden respektive tillkännagivanden under fortsatt behandling återfinns totalt 29 skrivelser. Dessa skrivelser innehåller sammanlagt 39 tillkännagivanden, varav 9 redovisas vara slutbehandlade och 30 bereds vidare. Utskottet anser att regeringens redogörelse i allt väsentligt verkar ge en formellt korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom trafikutskottets beredningsområde har behandlats.

Utskottet påminner om att ett av de slutbehandlade tillkännagivandena (rskr. 2014/15:194) redovisades som slutbehandlat redan i proposition 2020/21:190 om förarbevis för vattenskoter och att ytterligare två tillkännagivanden (rskr. 2016/17:220 och 2019/20:223) redovisades som slutbehandlade i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1) inom utgiftsområde 22. Trafikutskottet hade vid behandlingen av regeringens proposition om förarbevis för vattenskoter, liksom budgetpropositionen för 2022, inte några invändningar mot regeringens bedömning (bet. 2020/21:TU12 och 2021/22:TU1).

Utskottet kan liksom tidigare år konstatera att regeringen lämnar utförliga redogörelser för sin behandling av riksdagens tillkännagivanden. Utskottet noterar även att redogörelserna främst innehåller information om vidtagna åtgärder. I vissa fall finns även en redogörelse för den fortsatta beredningen av ett ärende, liksom när ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat. Utskottet vill, liksom förra året, understryka vikten av att regeringen i möjligaste mån redovisar planerade åtgärder och när ett tillkännagivande kan antas vara slutbehandlat. Utskottet noterar att redogörelserna för samtliga

tillkännagivanden innehåller uppdateringar i förhållande till förra årets skrivelse. Utskottet ser positivt på detta och förutsätter att regeringen även fortsättningsvis förser riksdagen med uppdaterad och tillräcklig information för att kunna följa regeringens hantering av de ännu inte slutbehandlade tillkännagivandena.

Inom trafikutskottets beredningsområde anges att 30 av totalt 39 tillkännagivanden är under fortsatt beredning. Av dessa hör 18 tillkännagivanden till äldre riksmöten (t.o.m. 2018/19) och 12 till nyare riksmöten (fr.o.m. 2019/20). Utskottet konstaterar att det finns ett antal tillkännagivanden som har beretts under lång tid, varav många sträcker sig tillbaka till början av förra mandatperioden. Utskottet är medvetet om att handläggningstiden kan bero på tillkännagivandets innehåll men anser likväl, liksom förra året, att regeringens senfärdighet när det gäller hanteringen av många av de tillkännagivanden som en majoritet i riksdagen ställt sig bakom är otillfredsställande inte minst mot bakgrund av det parlamentariska läget. Flertalet av de tillkännagivanden som är under fortsatt beredning avser förändringar som påverkar infrastruktur av stor betydelse för Sveriges invånare och företagens konkurrenskraft. Det är därför mycket angeläget att regeringen agerar snabbare och respekterar de majoritetsbeslut som riksdagen har fattat i dessa frågor.

Stockholm den 28 april 2022

På trafikutskottets vägnar

Jens Holm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jens Holm (V), Anders Åkesson (C), Teres Lindberg (S), Jasenko Omanovic (S), Anders Hansson (M), Thomas Morell (SD), Elin Gustafsson (S), Helena Gellerman (L), Patrik Jönsson (SD), Åsa Coenraads (M), Richard Herrey (M), Noria Manouchi (M), Elin Lundgren (S), Robert Halef (KD), Axel Hallberg (MP) och Stefan Plath (SD).

BILAGA 12

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2021/22:MJU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 22 mars 2022 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021. I skrivelsen redovisar regeringen de åtgärder som vidtagits med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser.

I detta yttrande redovisar miljö- och jordbruksutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde. Liksom tidigare år anser utskottet att det är anmärkningsvärt att det finns så många äldre ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde som regeringen dessutom inte lämnar någon uppskattning om när de beräknas vara slutbehandlade. Utskottet anser även att det finns skäl att ifrågasätta om tillkännagivandet om jaktens villkor i den del det avser en samlad redovisning av jaktfrågorna (rskr. 1999/2000:253) ska anses slutbehandlat.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de beslut som den fattat med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagsskrivelser till regeringen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen regeringsbeslut under tiden den 1 januari–31 december 2021.

Av de riksdagsbeslut som regeringen redovisar har miljö- och jordbruksutskottet haft beredningsansvaret för 58 riksdagsskrivelser. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet beredde under 2021 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen beslutade om. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Utskottet har ansvar för totalt 62 tillkännagivanden som redovisas i skrivelsen varav 23 under Miljödepartementet, 38 under Näringsdepartementet och 1 under Kulturdepartementet. Av dessa anförs 9 tillkännagivanden vara slutbehandlade varav 1 under Miljödepartementet och 8 under Näringsdepartementet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att ett grundläggande uttryck för en parlamentarisk demokrati är att regeringen är ansvarig inför riksdagen och genomför riksdagens beslut. Till följd av den konstitutionella praxis som utvecklats kan riksdagen vänta sig att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande och att riksdagens uppfattning i en viss fråga på så sätt får genomslag. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga, eller av någon annan anledning inte har för avsikt att tillgodose riksdagens uppmaningar, bör den underrätta riksdagen om detta. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12: KU21).

Utskottet konstaterar även detta år att det inom utskottets beredningsområde finns ett betydande antal tillkännagivanden som fortfarande inte är slutbehandlade. Som utskottet har framfört tidigare år är utskottet väl medvetet om att riksdagens uppmaningar till regeringen, beroende på tillkännagivandets omfattning, kan innebära betydande arbete för att regeringen ska kunna vidta de åtgärder som krävs. Utskottet är även väl medvetet om att Regeringskansliets resurser är begränsade, och utskottet har därför förståelse för att regeringens åtgärder kan ta tid.

Utskottet tycker dock att det är anmärkningsvärt att så många tillkännagivanden, av vilka flera är äldre än tio år, fortfarande inte slutbehandlats och att regeringen i flera fall inte heller lämnar någon uppskattning om när tillkännagivandena kommer att slutbehandlas. Detta är problematiskt med tanke på resonemanget ovan.

Vidare vill utskottet framföra att det ser med viss tveksamhet på regeringens redovisning av tillkännagivandet om en samlad redovisning av jaktfrågor (bet. 1999/2000: MJU17 punkt. 24, rskr. 1999/2000:253), som för övrigt är den äldsta riksdagsskrivelse som redovisas i skrivelsen. Regeringen hänvisar bl.a. till att regeringen i hanteringen av dubbelregistreringen av jakträtt i renskötselområdet har avvaktat Högsta domstolens dom i målet mellan Girjas sameby och staten som meddelades i januari 2020 (mål nr T 853-18). Det redovisas även att regeringen i maj 2021 tillsatte en parlamentarisk kommitté som har i uppdrag att föreslå en ny renskötsellagstiftning samt att frågorna tas upp i senare tillkännagivanden (bl.a. rskr. 2014/15:154). Med hänvisning till dessa åtgärder anser regeringen att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Utskottet instämmer med regeringen i det att den under de dryga 20 år som gått sedan tillkännagivandet beslutades har vidtagit åtgärder för att tillmötesgå vissa delar av riksdagens uppmaning i frågan. Samtidigt bedömer utskottet att andra delar av tillkännagivandet inte på ett tillräckligt tydligt sätt kan sägas ha varit föremål för regeringens beredning.

Till skillnad från regeringen anser utskottet att det t.ex. inte är tillräckligt att en parlamentarisk kommitté har tillsatts utan att man bör invänta kommitténs förslag och den avslutande beredningen innan ställning kan tas till om tillkännagivandet är tillgodosett. Detta blir särskilt påtagligt eftersom utskottet under förra riksmötet beklagade utredningsdirektivens otydlighet. Mot denna bakgrund riktade riksdagen ett nytt tillkännagivande till regeringen i frågan, nämligen att utredningens direktiv ska kompletteras med att förslag ska tas fram som tar hänsyn till samers rätt men också beaktar lokalbefolkningens och övriga svenskars tradition, intresse och behov av att jaga och fiska på det sätt som skett under lång tid (rskr. 2020/21:146). Utskottet noterar att regeringen helt nyligen initierat en konsultation med Sametinget om nya tilläggsdirektiv i linje med riksdagens tillkännagivande från förra riksmötet. Samtidigt som utskottet välkomnar detta initiativ bedömer utskottet sammantaget att tillkännagivandet om en samlad redovisning av jaktfrågor inte kan anses slutbehandlat.

Stockholm den 28 april 2022

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), John Widegren (M), Runar Filper (SD), Elin Segerlind (V), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Jakob Olofsgård (L), Staffan Eklöf (SD), Ulrika Heie (C), Markus Selin (S), Marlène Lund Kopparklint (M), Helena Storckenfeldt (M) och Suzanne Svensson (S).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen (S, MP)

Maria Gardfjell (MP), Hanna Westerén (S), Malin Larsson (S), Marlene Burwick (S), Markus Selin (S) och Suzanne Svensson (S) anför:

Vi anser att regeringen i budgetpropositionen för 2022 (prop. 2021/22:1, utg.omr. 20 och 23) utförligt redovisade flera tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde som slutbehandlade. Där ingick även tillkännagivandet om en samlad redovisning av jaktfrågor (bet. 1999/2000: MJU17, rskr. 1999/2000:253).

Det är också tydligt att utskottet i sin behandling av budgetpropositionen för 2022 i den del som avser utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel (bet. 2021/22: MJU2) inte hade några invändningar mot att tillkännagivandet om en samlad redovisning av jaktfrågor var att betrakta som slutbehandlat. Utskottet uttryckte också att det delade regeringens bedömning, och vi har inte ändrat oss i den bedömningen.

Vi delar således regeringens bedömning att tillkännagivandet ska anses slutbehandlat. I övrigt har vi inget att invända mot utskottets ställningstagande.

BILAGA 13

Näringsutskottets yttrande 2021/22:NU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har beslutat att ge övriga utskott möjlighet att yttra sig över regeringens skrivelse 2021/22:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 och eventuella följdmotioner. I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen. I detta yttrande redovisar näringsutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde. Utskottet har i sak inget att invända mot regeringens redovisning.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, SD, C).

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021

Skrivelsen

I skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2021 (skr. 2021/22:75) lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2021. Inom näringsutskottets beredningsområde finns totalt 45 riksdagsskrivelser redovisade, varav 21 anges som slutbehandlade och resterande 24 som inte slutbehandlade. Av de 45 riksdagsskrivelserna innehåller 24 totalt 30 tillkännagivanden. Regeringen bedömer i skrivelsen att 8 av dessa tillkännagivanden är att anse som slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Tillkännagivandet om en översyn av de regionala strukturfondspartner-
skapen
- Övrigt om riksdagens skrivelser till regeringen.

Tillkännagivandet om en översyn av de regionala strukturfonds- partnerskapen

I skrivelsen redovisar regeringen riksdagens tillkännagivande om att regeringen omgående bör tillsätta en utredning i syfte att göra en bredare översyn av systemet med regionala strukturfondspartnerskap (bet. 2020/21:NU12 s. 11) som slutbehandlat. Som motivering anförts att regeringen den 3 november 2021 beslutade att tillsätta utredningen En ändamålsenlig och effektiv hantering av EU-medel (dir. 2021:109). I utredningens uppdrag ingår att utreda alternativ till systemet med regionala strukturfondspartnerskap. Utredaren ska bl.a. kartlägga de offentliga myndigheter och andra aktörer som förvaltar, hanterar eller granskar EU-medel och aktörernas uppdrag och ansvarsfördelning samt bedöma den samlade organisationens ändamålsenlighet och effektivitet, lämna förslag till en organisatorisk struktur och ansvarsfördelning som möjliggör en mer ändamålsenlig, effektiv och rättssäker förvaltning av EU-medel, som samtidigt lever upp till de krav som ställs av EU, föreslå hur en ny förvaltning och hantering av EU-medel kan införas stegvis under EU:s innevarande

programperiod 2021–2027 och vara helt genomförd inför nästa programperiod och lämna nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2023. Regeringen beslutade den 27 januari 2022 att skriva av ärendet i den här aktuella punkten.

Utskottet vill påminna om att utskottet i betänkandet Riksrevisionens rapport om regionala strukturfondspartnerskap (bet. 2020/21:NU12, rskr. 2020/21:173) anförde följande i sitt ställningstagande:

Utskottet anser att riksdagen bör uppmana regeringen att omgående tillsätta en sådan utredning i enlighet med Riksrevisionens rekommendationer. Inom ramen för översynen bör regeringen även utreda en samlad förvaltning av strukturfonderna på en myndighet. Det skulle kunna leda till en resursbesparing av nationell administration av fonderna och torde innebära en förenkling för de aktörer som ska ansöka om finansiering. En enhetlighet i programstrukturen hos socialfonden och regionalfonden menar utskottet är att föredra. Vidare bör en målbild i en översyn av statens förvaltning av strukturfonderna synkroniseras med de regionala utvecklingsstrategierna. Riksdagen bör därmed uppmana regeringen att göra en bredare översyn av de regionala strukturfondspartnerskapen i enlighet med det som utskottet har anförde.

Utskottet kan konstatera att regeringen, i enlighet med riksdagens tillkännagivande, tillsatte en utredning med syftet att göra en bredare översyn av systemet med regionala strukturfondspartnerskap. Utskottet anser därmed att tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.

Övrigt om riksdagens skrivelser till regeringen

Som redovisats uppger regeringen i skrivelsen att åtta av de tillkännagivanden som riksdagen har fattat beslut om med anledning av utskottets förslag är slutbehandlade. Utskottet noterar de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens tillkännagivanden. Vidare kan utskottet konstatera att flertalet av de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelsen redan har redovisats som slutbehandlade av regeringen vid tidigare tillfällen. När det gäller tillkännagivandet om solnedgångsklausuler (bet. 2019/20:NU16 s.32, rskr. 2019/20:287) vill dock utskottet tydliggöra följande. Regeringen anger i skrivelsen att den i skrivelsen En förenklingspolitik för stärkt konkurrenskraft, tillväxt och innovationsförmåga (skr. 2021/22:3 s. 30 f.) bedömde att riksdagens tillkännagivande var slutbehandlat i den del det rör solnedgångsklausuler. Utskottet delade dock inte regeringens bedömning att tillkännagivandet var slutbehandlat och föreslog att riksdagen skulle rikta ett förnyat tillkännagivande om solnedgångsklausuler till regeringen. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (bet. 2021/22:NU16, rskr. 2021/22:191).

Vidare anger regeringen i skrivelsen att 22 av de tillkännagivanden som riksdagen har fattat beslut om med anledning av utskottets förslag är under fortsatt beredning. Utskottet vill här åter påminna om betydelsen av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser med den skyndsamhet som krävs och gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla

riksdagens tillkännagivanden. Utskottet noterar att riksdagen fattade beslut om det äldsta, ännu inte slutbehandlade, tillkännagivandet inom utskottets beredningsområde våren 2018. Utskottet förutsätter att regeringen fortsätter arbetet med att bereda samtliga ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs.

Avslutningsvis noterar utskottet att riksdagens skrivelse 2021/22:87 (bet. 2021/22:NU10) som redovisas som nummer 66 under Näringsdepartementet redovisas korrekt på s. 351–352 som inte slutbehandlad. I registret på s. 475 anges det dock felaktigt att skrivelsen överlämnats till regeringen med anledning av betänkande 2021/22:NU2 och att den är slutbehandlad.

Stockholm den 28 april 2022

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Helena Lindahl (C), Birger Lahti (V), Mathias Tegnér (S), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Arman Teimouri (L), Eric Palmqvist (SD), Anders Frimert (S), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Josef Fransson (SD), Rickard Nordin (C), Lorentz Tovatt (MP) och Hanif Bali (M).

Avvikande mening

Tillkännagivandet om en översyn av de regionala strukturfondspartnerskapen (M, SD, C)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Helena Lindahl (C), Eric Palmqvist (SD), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Josef Fransson (SD), Rickard Nordin (C) och Hanif Bali (M) anför:

Vi konstaterar att regeringen i skrivelsen redovisar riksdagens tillkännagivande om att den omgående bör tillsätta en utredning i syfte att göra en bredare översyn av systemet med regionala strukturfondspartnerskap (bet. 2020/21:NU12 s. 11) som slutbehandlat. Vi noterar vidare att regeringen den 3 november 2021 beslutade att tillsätta utredningen En ändamålsenlig och effektiv hantering av EU-medel (dir. 2021:109) för att bl.a. utreda alternativ till systemet med regionala strukturfondspartnerskap och som ska slutredovisas senast den 1 december 2023. Med anledning av den tillsatta utredningen beslutade regeringen den 27 januari 2022 att skriva av ärendet i den aktuella punkten. Vi anser dock att regeringen bör invänta slutredovisningen av utredningen innan den avskriver ärendet. Således anser vi inte att tillkännagivandet är att betrakta som tillgodosett och därmed heller inte kan anses vara slutbehandlat.